

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ ΑΓΡΟΤΗ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ Η
ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΥΤΗΝ
(ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ)**

Πτυχιακή εργασία του φοιτητή ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ ΒΑΓΗΣ ΣΑΜΑΘΡΑΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΜΑΪΟΣ 2010

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ ΑΓΡΟΤΗ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ Η
ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΥΤΗΝ
(ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ)**

Πτυχιακή εργασία του φοιτητή ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ ΒΑΓΗΣ ΣΑΜΑΘΡΑΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΜΑΪΟΣ 2010

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας με θέμα «Ο Θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης στη Ελλάδα. Το προφίλ του Έλληνα Ασφαλιζόμενου και η στάση του απέναντι σε αυτήν (Δήμος Δαφνουσίων Φθιώτιδος)», ολοκληρώνονται οι υποχρεώσεις μου απέναντι στις απαιτήσεις του τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων, της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας, του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης όπως αυτές καταγράφονται στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.

Σκοπός της είναι να μελετήσει τη στάση των αγροτών ενός μικρού Δήμου της Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας, όπως είναι ο Δήμος Δαφνουσίων, για την ιδιωτική ασφάλιση παρουσιάζοντας και αναλύοντας τα αποτελέσματα της δημοσκοπικής έρευνας που έχει γίνει με τη μορφή ερωτηματολογίου.

Η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος έγινε γιατί θεωρώ την ιδιωτική ασφάλιση από τους σημαντικότερους θεσμούς των ημερών μας, στήριγμα της οικονομίας μας που συνεχώς εξελίσσεται, αλλά παράλληλα και για την παρατήρηση του κατά πόσο υπάρχει ασφαλιστική συνείδηση στους αγρότες της περιοχής.

Κλείνοντας τον πρόλογο, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Βαγή Σαμαθρακή για τις συμβουλές και την χρήσιμη βοήθεια που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια διεξαγωγής της εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω και τους κατοίκους του Δήμου Δαφνουσίων που συμμετείχαν στην έρευνα και διέθεσαν τον χρόνο τους για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας, ως φοιτητής του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης στο τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων, εκπληρώνω τις υποχρεώσεις με την σύνταξή της με θέμα «Ο Θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Το προφίλ του έλληνα αγρότη ασφαλιζόμενου και η στάση του απέναντι σε αυτήν.

Σήμερα, η έννοια "ασφάλεια" έχει αποκτήσει μια πολύ πιο ουσιαστική σημασία από κάθε άλλη φορά. Δεν είναι κάτι το γενικό και αόριστο για τους πολλούς ούτε ένα προνόμιο για τους λίγους. Σήμερα όλοι ξέρουν -και χρειάζονται- Τα οφέλη μιας ιδιωτικής κάλυψης και η "ασφάλεια" των κάποιων άλλων εποχών λέγεται με το σωστό της όνομα, Ασφάλιση. Ήταν φυσικό, αφού η ζωή μας άρχισε να αποκτά πιο συστηματικά πλαίσια, να οργανώνεται μεθοδικά και να προστατεύεται αποτελεσματικά. Τώρα τίποτα δεν αφήνεται στην τύχη και πολύ περισσότερο η ίδια η ανθρώπινη ζωή. Έτσι ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης -που μεταφράζεται παγκόσμια σε αυξημένη προστασία, αξιοπιστία και σωστή εξυπηρέτηση- παίρνει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα και στην Ελλάδα. Είναι πια κοινή συνείδηση ότι ξεκινώντας από την ίδια μας τη ζωή και προχωρώντας σε όλα όσα την περιβάλλουν -οικογένεια, εργασία, ιδιοκτησία, αποταμίευση- η Ιδιωτική Ασφάλιση είναι η ολοκληρωμένη λύση για οτιδήποτε αναπάντεχο. Γιατί είτε συμπληρώνει θεαματικά την κοινωνική ασφάλιση, είτε σε πολλές περιπτώσεις, είναι η μόνη επιλογή.

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι αφενός η διερεύνηση της συμμετοχής των αγροτών του Δήμου Δαφνουσίων Φθιώτιδος στην Ιδιωτική Ασφάλιση και αφετέρου η γνωριμία με εισαγωγικές γνώσεις της ασφάλισης και τέλος η παρουσίαση του ελληνικού τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης.

Λέξεις κλειδιά : Ιδιωτική ασφάλιση, Δήμος Δαφνουσίων, Έρευνα, αγρότες

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	9
1.1 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ	9
1.2 ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ.....	10
1.3 ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ	13
1.4 ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ	15
1.5 ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	16
1.6. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	17
1.6.1. Ο Κίνδυνος Ασφαλειών Ζωής.....	17
1.6.2. Διαχείριση του Κινδύνου.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	21
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	21
2.2 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ	23
2.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	28
2.3.1 Αρχή της Αποζημίωσης.....	28
2.3.2 Αρχή του Ασφαλίσιμου Συμφέροντος	29
2.3.3 Αρχή της Υποκατάστασης	30
2.3.4 Η Αρχή της Μέγιστης Καλής Πίστης.....	31
2.3.5 Αρχή της Νομιμότητας	31
2.3.6 Αρχή της Συνεισφοράς	31
2.3.7 Αρχή της Πλησιέστερης Αιτίας.....	31
2.4 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	32
2.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	37
3.1 Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	37
3.1.1 Η Ελληνική Οικονομία	39

3.1.2 Η Παραγωγή Ασφάλιστρων κατά Κλάδο Ασφάλισης ..	40
3.2 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	43
3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	46
3.4 ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ	
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	50
4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	50
4.1.1 Αντικείμενο έρευνας.....	50
4.1.2 Γενικός Στόχος.....	51
4.1.3 Ειδικός Στόχος.....	51
4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ	
ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	52
4.3: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ	
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ Η ΜΗ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ.....	53
4.3.1 Τα χαρακτηριστικά για τους ασφαλισμένους σε	
κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση.....	53
4.3.2 Τα χαρακτηριστικά για τους ασφαλισμένους και σε	
ιδιωτική ασφάλιση	61
4.3.3 Τα χαρακτηριστικά για τους μη ασφαλισμένους σε	
ιδιωτική ασφάλιση	70
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	75
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	78
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	79

ΠΙΝΑΚΕΣ – ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 3.1: Συμμετοχή του κλάδου στην οικονομία.....	42
Πίνακας 3.2: Παραγωγή ασφαλιστρών κλάδου ζημιών έτους 2008.....	44
Πίνακας 3.3: Παραγωγή ασφαλιστρών κλάδου ζωής έτους 2008.....	45
Πίνακας 3.4: Ποσοστιαία αναλογία των μεγεθών της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση (25) το 2007.....	47
Πίνακας 3.5: Μέρη αγοράς για τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες.....	50
Πίνακας 4.1: Η στρωμάτωση του εργατικού δυναμικού κατά κατηγορία (2001).....	54
Πίνακας 4.2: Τόπος κατοικίας.....	59

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Γράφημα 1.1: Διαδικασία διαχείρισης κινδύνου.....	20
Γράφημα 3.1: Ανάλυση παραγωγής κατά κλάδο ασφάλισης...	43
Γράφημα 3.2: Αριθμός ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.....	48
Γράφημα 3.3: Παραγωγή ασφαλιστρών ασφαλίσεων ζωής & ζημιών(σε εκατομμύρια ευρώ).....	49
Γράφημα 4.1: Σύνθεση του δείγματος κατά φύλλο.....	55
Γράφημα 4.2: Σύνθεση του δείγματος κατά ηλικία.....	56
Γράφημα 4.3: Σύνθεση του δείγματος ως προς την οικογενειακή κατάσταση.....	56
Γράφημα 4.4: Σύνθεση του δείγματος ως προς τα μέλη του νοικοκυριού.....	57
Γράφημα 4.5: Σύνθεση του δείγματος ως προς το μορφωτικό επίπεδο.....	58
Γράφημα 4.6: Σύνθεση του δείγματος ως προς το ετήσιο εισόδημα.....	58
Γράφημα 4.7: Κύρια απασχόληση των ερωτηθέντων.....	59
Γράφημα 4.8: Ασφαλιστικοί φορείς.....	60
Γράφημα 4.9: Βαθμός ικανοποίησης από την κοινωνική ασφάλιση.....	61
Γράφημα 4.10: Λόγοι δυσαρέσκειας από τον φορέα κοινωνικής ασφάλισης.....	61
Γράφημα 4.11(α): Ασφάλιση και σε ιδιωτικό φορέα.....	62
Γράφημα 4.11(β): Ασφάλιση σε ιδιωτικό φορέα σε σχέση με το φύλο.....	62
Γράφημα 4.12: Ύπαρξη πρωτοβουλίας για ιδιωτική ασφάλιση.....	63
Γράφημα 4.13: Πηγή ενημέρωσης για την ιδιωτική ασφάλιση.....	64
Γράφημα 4.14: Πρώτη αντίδραση των ερωτηθέντων για την ιδιωτική ασφάλιση.....	64
Γράφημα 4.15: Επιλογή ασφαλιστικού προγράμματος.....	65

Γράφημα 4.16: Προτίμηση ασφαλιστικής εταιρίας.....	66
Γράφημα 4.17: Χρόνος έναρξης ιδιωτικής ασφάλισης.....	67
Γράφημα 4.18: Ετήσια διατιθέμενο χρηματικό ποσό για ιδιωτική ασφάλιση.....	67
Γράφημα 4.19: Λόγοι ασφάλισης σε ιδιωτική εταιρία.....	68
Γράφημα 4.20: Βαθμός ικανοποίησης από την ιδιωτική ασφάλιση.....	68
Γράφημα 4.21: Λόγοι δυσαρέσκειας από την ασφαλιστική εταιρία.....	69
Γράφημα 4.22: Προτιμήσεις εθνικότητας της εταιρίας.....	70
Γράφημα 4.23: Ύπαρξη επαφής με τον ασφαλιστικό σύμβουλο.....	70
Γράφημα 4.24: Προσόντα ασφαλιστών.....	71
Γράφημα 4.25: Φερεγγυότητα των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών.....	72
Γράφημα 4.26: Λόγοι μη ιδιωτικής ασφάλισης.....	73
Γράφημα 4.27: Ύπαρξη ατυχούς γεγονότος.....	73
Γράφημα 4.28: Πρωτοβουλία από τον ίδιο για επαφή με ασφαλιστικό σύμβουλο.....	74
Γράφημα 4.29: Γνώση ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιριών.....	75
Γράφημα 4.30: Επιλογή ασφαλιστικού προγράμματος.....	76
Γράφημα 4.31: Προτίμηση σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία.	76

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη έρευνα έχει στόχο να εντοπίσει τα μέγεθος αποδοχής της ιδιωτικής ασφάλισης των αγροτών του Δήμου Δαφνουσίων. Προσπαθεί δηλαδή να εντοπίσει ποιοι αποδέχονται την ιδιωτική ασφάλιση ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες τους, όπως επίσης και τους λόγους για τους οποίους ασφαλίζονται οι γεωργοί.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας, είναι η μελέτη και κατανόηση μιας κοινωνικά ευαίσθητης ομάδας, όπως είναι ο αγροτικός πληθυσμός της Ελλάδας και η συμπεριφορά και στάση της απέναντι στους ασφαλιστικούς φορείς με βάση τις διεθνείς κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σήμερα.

Αναλυτικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται αναφορά στην ανάγκη που έχει ο καθένας μας σήμερα για ασφάλιση της υγείας και περιουσίας του. Επίσης αναλύονται κάποιοι βασικοί όροι όπως, η ασφαλιστική σύμβαση και το ασφαλιστήριο με τους ορισμούς και ιδιότητές τους καθώς και ο διαχωρισμός των ειδών ασφάλισης, όπου γίνεται η διάκρισή τους ανάλογα με τη φύση τους (με ιδιαίτερη αναφορά στις χερσαίες), και του ασφαλιστηρίου, όπου αναλύονται τα είδη του και οι προϋποθέσεις ισχύος του. Μία σημαντική υποενότητα ακόμη είναι αυτή του κινδύνου όπου αρχικά γίνεται κατανοητός ο όρος και στη συνέχεια αναλύεται η «διαχείριση» του.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται η εισαγωγή στην ιδιωτική πλέον ασφάλιση ξεκινώντας με την ιστορική της αναδρομή. Ακολουθεί η αναλυτική κατηγοριοποίησή των ασφαλίσεων σε κλάδους και η ταξινόμηση των ασφαλίσεων ζημιών.

Στη συνέχεια παρατίθενται τα σημαντικότερα στοιχεία του κλάδου ασφαλίσεων που είναι το σύνολο των βασικών νομικών αρχών των ασφαλιστηρίων και καταγράφεται η κοινωνική συμβολή τους.

Το τρίτο κεφάλαιο, το οποίο είναι και το τελευταίο εισαγωγικό κεφάλαιο πριν την παρουσίαση και ανάλυση της έρευνας, παρουσιάζεται αναλυτικά η πιο πρόσφατη εικόνα της φυσιογνωμίας της ελληνικής αγοράς τόσο για την εγχώρια οικονομία όσο και για την θέση της στα Ευρωπαϊκά δρώμενα. Με αναλυτικούς πίνακες και στοιχεία των τελευταίων ετών από στατιστικές έρευνες της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών

Ελλάδος, καταγράφεται η εικόνα και συμμετοχή των ασφάλιστρων στην οικονομία της χώρας συγκρίνοντάς την με τις αντίστοιχες οικονομίες άλλων Ευρωπαϊκών χωρών δείχνοντας τις νέες προκλήσεις που προκύπτουν στην αγορά.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας και τα αναλυτικά αποτελέσματα.

Στις επόμενες υποενότητες του κεφαλαίου, δίνονται τα αποτελέσματα της έρευνας στην μορφή των γραφημάτων διαχωρίζοντάς τα σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες. Των γενικών στοιχείων, όπου έχουν απαντήσει όλοι, εκείνοι που έχουν και ιδιωτική ασφάλιση και τέλος όσοι δεν έχουν κάποια ασφάλιση σε ιδιωτικό φορέα πέραν του κοινωνικού.

Ολοκληρώνοντας την καταγραφή των αποτελεσμάτων της έρευνας προκύπτουν τα συμπεράσματα και οι προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Από τη στιγμή που έρχεται στη ζωή ο άνθρωπος και κατά τη διαδρομή του βίου του παρατηρείται και η φυσιολογική επιθυμία της ικανοποίησης των βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων αναγκών επιβίωσης. Ωστόσο αφήνεται εκτεθειμένος σ' ένα κόσμο από κάθε φαινόμενο, που μπορεί να προκαλέσει ζημιά οικονομική ή ψυχική, ανεπιθύμητη αλλαγή κατάστασης, σπάνια επιθυμητή, όπως είναι ο οικονομικός όρος του κινδύνου. Οι οποίοι (κίνδυνοι) είναι θεμελιώδους σημασίας και καθορίζουν την προσωπική, οικογενειακή, οικονομική και συναισθηματική του ύπαρξη και ζωή του γενικότερα επιβάλλοντάς του έτσι τη δημιουργία και ανάπτυξη των ασφαλίσεων που θα αναλυθούν παρακάτω.

1.1 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η έννοια της Ασφάλισης μπορεί να δοθεί με τους παρακάτω όρους: *πρόβλεψη – οικογενειακή γαλήνη – κοινωνική ευημερία – αποκατάσταση συμφοράς – κάλυψη ενδεχόμενης ανάγκης.* (Δούκας: 1988, σ.63)

Η αναζήτηση της ασφάλισης είναι κατ' εξοχήν αναγκαίο φυσικό-κοινωνικό φαινόμενο και χαρακτηρίζει κάθε υγιώς σκεπτόμενο κοινωνικό άνθρωπο. Στις αναπτυγμένες χώρες χαρακτηρίζεται σαν κοινωνικό λειτούργημα που αξιοποιεί την κοινωνική ευημερία και γαλήνη. Επίσης θα μπορούσε να υποστηριχθεί σαν ο μόνος ενδεδειγμένος τρόπος για αντιμετώπιση των κάθε φύσης και από ανώτερη βία τυχαίων οικονομικά επιζήμιων γεγονότων, που πλήττουν τους στόχους του ανθρώπου στην καθημερινή ζωή.

Ασφάλιση λοιπόν, κατά την νομική έννοια, είναι η ένωση προσώπων που είναι εκτεθειμένα σε ομοειδείς κατά κανόνα κινδύνους και έχουν αυτοτελείς αμοιβαίες νομικές αξιώσεις για ασφαλιστική παροχή (Μιλτιάδης: 2003, σ.1)

Συνδεδειγμένο στοιχείο μεταξύ κοινωνικής και ιδιωτικής ασφάλισης, είναι ο ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο τα πρόσωπα που απαρτίζουν την ένωση δημιουργούν ένα πλήθος ασφαλιστικών σχέσεων.

Αυτές οι ασφαλιστικές σχέσεις είναι η σπονδυλική στήλη της ασφάλισης και μπορούν να βασίζονται είτε στη **σύμβαση**,

οπότε μιλάμε για ιδιωτική ασφάλιση, είτε στο νόμο, οπότε μιλάμε για κοινωνική ασφάλιση.

Έχοντας όμως σαν αντικείμενο στη συγκεκριμένη εργασία την ιδιωτική ασφάλιση, θα αναλύσουμε περαιτέρω την έννοια της ασφαλιστικής σύμβασης.

➤ Σύμφωνα λοιπόν με τον ορισμό, Άρθρο 1 παρ. 1 του ν.2496/1997

« Με την ασφαλιστική σύμβαση η ασφαλιστική επιχείρηση (ασφαλιστής) αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει, έναντι ασφαλίστου, στον συμβαλλόμενο της(λήπτη της ασφάλισης) ή σε τρίτον, παροχή (ασφάλισμα) σε χρήματα ή, εφόσον υπάρχει ειδική συμφωνία, άλλη παροχή σε είδος, όταν επέλθει το περιστατικό από το οποίο συμφωνήθηκε να εξαρτάται η υποχρέωσή του (ασφαλιστική περίπτωση)».

➤ Η ασφαλιστική σύμβαση είναι η σύμβαση εκείνη, κατά την οποία ο ασφαλιστής παρέχει προστασία (ανάληψη του κινδύνου) έναντι ασφαλίστου. (Μιλτιάδης: 2003, σ.9)

1.2 ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Όλοι μας απευχόμαστε αλλά κανείς δεν μπορεί να αποκλεισθεί από την μανία της φύσης και ζωής και να αποφύγει τις οικονομικές συμφορές, που επιφυλάσσει στον καθένα η τύχη.

Τα συμβόλαια των ασφαλίσεων είναι τα ευρύτερα σε νόημα και όρους από τα υπάρχοντα στην αγορά, γιατί καλύπτουν άπειρο αριθμό γεγονότων –κινδύνων δηλαδή περιουσιακών- προσωπικών, έναντι τρίτων, ζημιών ή ενοχικών υποχρεώσεων.

- Το ορισμένο ασφαλιζόμενο γεγονός πρέπει να είναι αβέβαιης προέλευσης και χρόνου, το καλούμενο ζημιογόνο γεγονός πρέπει δε από την αρχή να προκαλέσει υλική ή οικονομική ζημιά στο ασφαλιστικό συμφέρον, να μην ευθύνεται προσωπικά ο ασφαλιζόμενος, εξαιτίας δόλου για την ζημιά και επιβάλλεται και να ενεργήσει με κάθε δυνατό μέσο, για την αποφυγή ή μείωση της ζημιάς.
- Το αντικείμενο της ασφάλισης δεν είναι το πράγμα (αγαθό ή πρόσωπο ή δικαίωμα) αυτό καθ' αυτό αλλά το πραγματικό νόμιμο ή οικονομικό συμφέρον, σχέση η οποία ποικίλλει, που έχει για την ευθύνη ή διατήρηση του κτήτορα και πράγματος. Με βάση αυτά, διακρίνουμε τρεις κατηγορίες

ασφαλιστηρίων συμβάσεων οι οποίες θα παρουσιαστούν αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο για την Ιδιωτική ασφάλιση:

I. Ανάλογα με τη φύση ή το γεγονός που δικαιολογεί την αποζημίωση

Διακρίνουμε τους κλάδους ασφαλίσεων με τις συγγενείς προς αυτούς καλύψεις σε:

- α. Ασφάλιση πυρός
- β. Ασφάλιση θαλασσίων κινδύνων και αεροσκαφών (μεταφορών)
- γ. Ασφάλιση ζωής
- δ. Ασφάλιση ατυχήματος και ασθενείας
- ε. Ασφάλιση αυτοκινήτων
- στ. Ασφάλιση αστικής ευθύνης
- ζ. Ασφάλιση λοιπών κλάδων
- η. Αγροτικές ασφαλίσεις
- θ. Ασφαλίσεις ζώων

II. Ανάλογα με την φύση του συμφέροντος το οποίο θίγεται (ζημιώνεται)

Ξεχωρίζουμε τα ποιο πάνω τρία είδη ασφαλίσεων:

α. Ασφάλιση προσώπων, το γεγονός συμβαίνει στο ίδιο το ασφαλιζόμενο πρόσωπο, ή τρίτα πρόσωπα που έχουν συγγενή ή έννομο σχέση με αυτό π.χ. Κλάδος: ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθενείας κ.λπ.

β. Περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή το ζημιογόνο γεγονός θίγει τα ασφαλισθέντα περιουσιακά στοιχεία και καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των ασφαλιστικών συμβάσεων, κινητών, υλικών και άυλων π.χ. πυρός, θαλάσσιων και χερσαίων κινδύνων, κλοπής αντικειμένων ή χρημάτων, πίστης, κατοικίδιων ζώων, κτηνασφάλισης, αδειών ευρεσιτεχνίας, μη εκπλήρωσης υποχρέωσης, δανείων κ.ά.

γ. Ασφάλιση ενοχικής υποχρέωσης ή ευθύνης του ασφαλιζόμενου έναντι τρίτων, όπως:

1. Αυτοκινήτων, ακινήτων, φωτεινών επιγραφών, επαγγελματικής ή επιστημονικής φύσης υπηρεσιών π.χ. ιατρών, αρχιτεκτόνων, εργοδηγών, κομμωτηρίων, νοσοκομείων, αντιπροσώπων κ.λπ.

2. Ασφάλιση ευθύνης εργοδοτών, έναντι πάσης φύσης υποχρεώσεων ή μεμονωμένων κινδύνων έναντι των εργαζομένων για λογαριασμό του ή έναντι τρίτων π.χ. θάνατος, ατύχημα, μείωση περιουσιακής αξίας ή ευθύνης έναντι τρίτων.

Ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο μπορεί να συνδυάζει ή περιέχει πολλές και διάφορες καλύψεις της αυτής κατηγορίας για ποικίλους λόγους, όπως πλήρους προστασίας

ασφαλιζόμενου, μείωσης εξόδων, ευκολότερης χρήσης και κατανόησης υπό του κοινού, π.χ. το ασφαλιστήριο Πυρός μπορεί να περιλαμβάνει τα πιο κάτω είδη καλύψεων: Φωτιά, κεραυνό, έκρηξη, πίπτοντα αντικείμενα ή αεροσκάφη, επιχειρηματική δραστηριότητα, απώλεια εισοδήματος, κλοπή αντικειμένων ή χρημάτων, κοινωνικών αναταραχών, καπνού, βανδαλισμών, καταιγίδων, πίστεως, μηχανικών βλαβών, αστικής ευθύνης, χρεογράφων, υποχρεώσεων εναντίων τρίτων κ.ά.

III. Ανάλογα με την φύση (είδος) της ασφάλισης

Στην κατηγορία αυτή ξεχωρίζουμε τους τύπους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, που αναφέρουν απλώς την υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρίας να πληρώσει το ορισθέν ποσό χρημάτων, αν συμβεί το καθορισμένο γεγονός, όπως:

1. Η ομάδα ασφαλιστηρίων συμβολαίων, σύμφωνα με την οποία δεν επέρχεται ζημιά υλική ή οικονομική του ασφαλιζόμενου, όταν επέρχεται το ζημιογόνο γεγονός π.χ. η ασφάλιση ζωής, των προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας, μπορεί να είναι και ευτυχές γεγονός (εισόδημα ζωής, προικοδότηση).

2. **Συμβόλαιο αποζημίωσης.** Στην ομάδα αυτή το ασφαλιστέο ποσό αποζημίωσης εξαρτάται από την χρηματική ζημιά, που θα υποστεί ο ασφαλιζόμενος, περιλαμβάνει δε όλα τα συμβόλαια ασφαλίσεων εκτός των της ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθενείας. (Δούκας: 1988, σ.64)

➤ Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι μια αμφοτεροβαρής σύμβαση (υποχρέωση) συμβαλλομένων, του ενός να πληρώνει το συμφωνηθέν ασφάλιστρο και του άλλου να αποζημιώσει το, στο συμβόλαιο, ορισμένο ποσό, μόνο και μόνο αν αποδειχθεί σύμφωνα με τους όρους αυτού ότι υπάρχει πραγματική υλική ή οικονομική ζημιά, οπότε ο ασφαλιστής υποχρεούται σε αποζημίωση μόνο επί της αξίας αποκατάστασης των υλικών ζημιών, ηθική αποκατάσταση ή ψυχική οδύνη, σε σχέση με το ποσό (κεφάλαιο) που έχει ασφαλιστεί. (Δούκας: 1988, σ.66)

Απαιτείται προγραμματισμένη πολιτική και μέσω των προγραμμάτων (κλάδων) των ασφαλιστικών επιχειρήσεων να εξασφαλίσουν τους στόχους της επικεφαλίδας, οι οποίοι είναι η βάση για την διασφάλιση των στοιχειωδών αναγκών ή μέσων διαβίωσης που καταστέλλουν την ατομική και κοινωνική ένδεια.

1.3 ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ

Το ασφαλιστήριο όπως αναφέρθηκε είναι μια σύμβαση στην οποία αναφέρονται όλες οι συμφωνίες και όροι των συμβαλλομένων μερών, δηλαδή του ασφαλιστή, του Ασφαλιζόμενου ή του Αντισυμβαλλόμενου. Είναι δηλαδή μια ασφαλιστική σύμβαση. Κάθε ασφαλιστική σύμβαση πρέπει να είναι έγγραφη και σε καθαρή, ευκρινή, κατανοητή γλώσσα. Αυτό γίνεται για πολλούς λόγους, γιατί αναφέρονται οι γενικοί, ειδικοί όροι και εξαιρέσεις καλύψεων, που είναι βασικά στοιχεία απόδειξης για αποζημίωση, όταν πραγματοποιηθεί το ασφαλιστικό γεγονός.

Τα περισσότερα αγοραπωλητήρια συμβόλαια βασίζονται στο δόγμα ότι «πρέπει ο αγοραστής να είναι ενήμερος για το τι αγοράζει». Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί αυτός ο κανόνας τότε μπορεί ανάλογα με την περίπτωση να υπαχθεί στις κατηγορίες της πλάνης, του δόλου, της εξαπάτησης με τις γνωστές συνέπειες.

Βασικά είναι ευθύνη των ενδιαφερομένων μερών της αγοραπωλησίας να διαβεβαιωθούν ότι έκαναν μια καλή επιλογή και ότι κανείς δεν παραπλανήθηκε ή ότι ενδέχεται το συμβόλαιο να έχει ελάττωμα ή εκδόθηκαν ψευδείς πληροφορίες.

Όπως είναι γνωστό για να εκδοθεί το ασφαλιστήριο (οποιοδήποτε κλάδου) πρέπει να προηγηθεί πρόταση ασφάλισης από το ενδιαφερόμενο μέρος στο οποίο θα αναφέρονται όλα τα στοιχεία που ενδιαφέρουν τον ασφαλιστή χωρίς να του έχουν ζητηθεί, πολύ περισσότερο όταν ζητούνται πρέπει να είναι ακριβή.

Στα ασφαλιστήρια για να γίνει η ανάλογη αξιολόγηση του κινδύνου, για να προσδιοριστεί η κατηγορία, το ασφάλιστρο και το χρηματικό ποσό του ασφαλιζόμενου αντικειμένου κ.ά. χρειάζονται να δοθούν όλα τα γνωστά περιστατικά ή αδυναμίες του ασφαλιζόμενου κινδύνου ή πραγμάτων.

Αυτό στην ασφάλιση λέγεται συμβόλαιο βασισμένο στην «εξαιρετικά καλή πίστη». Είναι αμοιβαία υποχρέωση των μερών να αποκαλύψουν κάθε σημείο που ενδιαφέρει το άλλο μέρος για μια ανέφελη συνεργασία.

Είναι στο ενεργητικό της ασφαλιστικής αγοράς ότι δεν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα παράβασης καθήκοντος εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Στην καλή πίστη υπάγεται, η πραγματική και πλήρης περιγραφή των σχετικών στοιχείων που αναφέρεται στον προτεινόμενο κίνδυνο, άσχετα αν εκτιμήθηκε από τον ασφαλιστή ή όχι, με άλλα λόγια είναι υποχρεωμένος να γνωρίζει ο προτείνων (υποχρέωση του παραγωγού να βοηθήσει) τι πρέπει να συμπληρώσει στην πρόταση ασφάλισης. Σχετικά στοιχεία είναι κάθε περιστατικό το οποίο θα επηρεάσει την κρίση κάθε συνετού ασφαλιστή για να αναλάβει ή όχι τον κίνδυνο και να προσδιορίσει το ασφάλιστρο, άσχετα αν χρειάζονται ή όχι.

Θα πρέπει να περιγραφούν τα εξής γεγονότα:

α) Γεγονότα τα οποία φανερώνουν ότι ο ειδικός κίνδυνος που προτείνεται είναι φαινομενικά πιο επισφαλής από ότι αναμένεται από τη φύση του ανάλογα με την κατηγορία.

β) Εάν εξωτερικοί παράγοντες κάνουν τον κίνδυνο πιο επισφαλή.

γ) Τα γεγονότα τα οποία θα έκαναν το ποσό της ζημιάς μεγαλύτερο από το αναμενόμενο φυσιολογικά.

δ) Προηγούμενες αρνήσεις ή αντίθετοι όροι αναφερθέντες σε προηγούμενα ασφαλιστήρια.

ε) Πλήρη στοιχεία σχετικά με την περιγραφή του υποκειμενικού θέματος της ασφάλισης.

Όπως είναι γνωστό η πρόταση ασφάλισης είναι απαραίτητο συστατικό στοιχείο και αναπόσπαστο μέρος του ασφαλιστηρίου.

Είναι φυσικό να λεχθεί ότι ο ασφαλιστής όταν αναλαμβάνει τον κίνδυνο είναι σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με τον ασφαλιζόμενο και βασίζεται (ο ασφαλιστής) στην αρχή της καλής πληροφόρησης και πίστης.

Είναι κοινή επιθυμία των μερών για λόγους ταχύτητας, ακρίβειας, ευκολίας οι προτάσεις, να είναι απόλυτα συμπληρωμένες ανάλογα με τον κλάδο ασφάλισης, γιατί μια έστω και μικρή ασάφεια μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα τόσο στην ανάληψη του κινδύνου, την έκδοση των ασφαλιστηρίων όσο και την πληρωμή της προμήθειας ή τυχόν ζημιάς στον ασφαλιζόμενο.

Ανάλογα με τον κλάδο ασφάλισης χρησιμοποιούνται διάφοροι τύποι προτάσεων ερωτήσεων και κάθε ερώτηση έχει και διαφορετική βαρύτητα π.χ. ηλικία ασφαλιζόμενου (κλάδο ζωής), ηλικία ασφαλιζόμενου κτιρίου (κλάδος πυρός) κ.ά. (Δούκας: 1988, σ.66-67)

1.4 ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ο συνήθης χαρακτήρας της ασφαλιστικής σύμβασης είναι ονομαστικό συμβόλαιο, αναφέρει το όνομα του αντισυμβαλλόμενου και, σε μερικές περιπτώσεις, του ασφαλισμένου.

Εφ' όσον δεν υπάρχει έγγραφο δεν επιτρέπεται μαρτυρική απόδειξη για την κάλυψή του.

Όταν ανακύπτει θέμα ερμηνείας στη σύμβαση ασφάλισης, όπως αναφέρθηκε αναζητείται η αληθινή βούληση των μερών, όπως απαιτεί η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη.

Α. Το ασφαλιστήριο είναι **οφειλόμενο** αποδεικτικό έγγραφο, επίσης και χρεωστικό, κατά την έννοια του άρθρου 424 Α.Κ. Μπορεί δηλαδή ο ασφαλιστής να ζητήσει το συμβόλαιο κατά την πληρωμή του ασφαρίσματος, σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

Σε περίπτωση συγκρούσεως λόγω ασάφειας ή αμφίβολης έννοιας, ερμηνεύονται όπως αναφέρθηκε, εναντίον του ασφαλιστή, που είναι συντάκτης (ως υπεύθυνος για την επεξεργασία) του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

Β. Μετά από συμφωνία των μερών και την αναγραφή της σχετικής ρήτρας το ασφαλιστήριο γίνεται **νομιμοποιητικό έγγραφο**, οπότε ο ασφαλιστής πληρώνει το ασφάλισμα στον κομιστή.

Αυτό έχει μεγάλη σημασία στις ασφάλειες ζωής, όπου νομιμοποιείται η απαλλαγή των κληρονόμων του ασφαλισμένου.

Γ. Η έκδοση του ασφαλιστηρίου μπορεί να μετατραπεί σε διαταγή, δηλαδή μεταβιβάζεται όπως και στο αξιόγραφο με οπισθογράφηση ή απαίτηση κατά του ασφαλιστή.

Αλλάζει δηλαδή, από γνήσιο αξιόγραφο, σε **διαταγή**, τεχνικά οπισθογραφημένο. Αυτό παρατηρείται σε μεγάλη έκταση στις ασφάλειες μεταφορών.

Δ. Κατά το νόμο (άρθρο 68 νόμος δικαίου 1923) δεν επιτρέπεται η έκδοση του ασφαλιστηρίου στον κομιστή, γιατί τότε θα ήταν πραγματικό αξιόγραφο στον κομιστή (συναλλαγματική ή επιταγή), θα μεταβιβαζόταν με συμφωνία και παράδοση.

Σήμερα αυτό έχει μάλλον θεωρητική σημασία παρά πρακτική, γιατί γίνεται η έκδοση του ασφαλιστηρίου σε διαταγή και οπισθογράφηση σε λευκό. (Δούκας: 1988, σ.68-69)

1.5 ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Στις χερσαίες ασφαλίσεις ζημιάς ενεργητικού, υπάγονται πλήθος ασφαλίσεων, εκτός από τις συνηθισμένες φωτιάς, αυτοκινήτου, αστικής ευθύνης. Λόγω της μικρής χρήσης μερικές είναι περισσότερο ή λιγότερο άγνωστες στη χώρα μας.

Μάλιστα μπορεί να υποστηριχθεί ότι, ορισμένες δε ρυθμίζονται νομοθετικά.

Μερικές από αυτές είναι:

Α. Ασφάλιση πιστώσεων. Τέτοια μορφή ασφάλισης υπάρχει, όταν κάποιος θέλει να ασφαλίσει απαίτησή του κατά τρίτους, όπως σε περίπτωση δανεισμού ή πίστωσης ή υπόσχεσης πληρωμής ποσού στο μέλλον υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Η άνω ασφάλιση είναι ασφάλιση ενεργητικού και ασφαρίζεται το συμφέρον ή η απαίτηση του πιστωτή.

Το ασφαλιστήριο μπορεί να καταρτιστεί είτε από τον πιστωτή, είτε από τον οφειλέτη, σαν αντισυμβαλλόμενο μέρος του πιστωτή, αν η ασφάλιση είναι υποχρεωτική.

Στην κατηγορία αυτή έχουμε την ασφάλιση πιστώσεων και την ασφάλιση εγγυήσεων.

Τελευταία παρατηρείται μεγάλη κίνηση στην ασφάλιση εξαγωγικών αγαθών του εξαγωγικού εμπορίου.

Ανάλογα με τους διεθνείς κινδύνους ή κινδύνους κάθε κράτους, πολιτικούς ή οικονομικούς ασφαρίζονται και τα δικαιούμενα αγαθά (άρθρ. 2 ω. 225/75 αντικατέστησε το α. ν. 501/1969).

Β. Ασφάλιση ζημιών αυτοκινήτου. Στην περίπτωση αυτή ασφαρίζονται οι ζημιές, που είναι ενδεχόμενο να πάθει ένα αυτοκίνητο, όταν κτυπηθεί από άλλο αυτοκίνητο ή οποιοδήποτε αντικείμενο, όταν το κλέψουν ή όταν καεί.

Αποζημιώνονται οι ζημιές ή το συμφέρον του ασφαλιζόμενου από τους προαναφερόμενους κινδύνους, σύμφωνα με την αξία αποκατάστασης κατά την περίοδο, που έγινε το ατύχημα (άρθρ. 208 §1).

Στην περίπτωση αυτή δεν καλύπτει το συμβόλαιο τον ασφαλιζόμενο ή τον οδηγό του αυτοκινήτου, όταν είναι υπαίτιος της ζημιάς καθώς και όταν βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ.

Γ. Ασφάλιση προϊόντων γεωργικής παραγωγής. Εδώ ασφαρίζονται οι ζημιές, που παθαίνουν τα γεωργικά προϊόντα πριν ωριμάσουν και γίνουν έτοιμα για κατανάλωση ενώ είναι ακόμα στη γη ή στα δέντρα.

Το ασφαλιστικό συμφέρον, είναι η αξία ή το συμφέρον ελπιζόμενου κέρδους ή ζημιάς, που παθαίνει ο γεωργός, επειδή τα προϊόντα αυτά εξαιτίας των διαφόρων κινδύνων δεν ωριμάζουν για να διατεθούν στην αγορά, Τέτοιοι γεωργικοί κίνδυνοι είναι το χαλάζι, πάγος, πλημμύρες κ.λπ. (Δούκας: 1988, σ.119-120)

1.6. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Για τον υπολογισμό του καθαρού ασφαλίστρου είναι απαραίτητο να τηρηθούν οι βασικές αρχές που είναι οι ίδιες τόσο για τις ασφαλίσσεις Ζωής όσο και των Γενικών κλάδων.

Συσχετίζοντας αυτές τις αρχές, όμως, υπεισέρχονται μερικές δυσκολίες στις ασφάλειες ζωής, που δεν συναντιούνται σε άλλους κλάδους.

Για να γίνουν αυτά τα προβλήματα κατανοητά είναι ανάγκη να εξεταστούν μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά που αφορούν θεωρητικά ένα ασφαλισμένο κίνδυνο. Κάθε καθαρός κίνδυνος μπορεί να είναι το αντικείμενο για ασφάλεια.

Σαν πρακτικό θέμα, όμως, πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν άλλα αιτήματα, πριν λεχθεί ότι ο κίνδυνος είναι ασφαλισίμος.

Μεταξύ αυτών των αιτημάτων βασικά είναι τα παρακάτω:

- Ο κίνδυνος πρέπει να είναι κοινός για ένα αρκετά μεγάλο αριθμό ανθρώπων, δεν πρέπει να είναι άμεσος και εκτεθειμένος για καταστροφική ζημιά.
- Η ζημιά να μην είναι ασήμαντη. Η περίπτωση της ζημιάς να είναι λογικά υπολογίσιμη και το κόστος να είναι εφικτό.

➤ Γενικά κίνδυνος σαν οικονομικός όρος είναι κάθε φαινόμενο, που μπορεί να προκαλέσει ζημιά οικονομική ή ψυχική, ανεπιθύμητη αλλαγή κατάστασης, σπάνια επιθυμητή (ασφάλεια ζωής, σύνταξη, προικοδότηση). (Δούκας: 1988, σ.35-36)

1.6.1. Ο Κίνδυνος Ασφαλειών Ζωής

Ο πρόωρος θάνατος δεν είναι κάτι που συνήθως συμβαίνει στους ανθρώπους, για τούτο τα κριτήρια υπολογισμού εδώ διαφέρουν από τα κριτήρια για τον θάνατο των ηλικιωμένων ανθρώπων.

I. Ο πρόωρος κίνδυνος θανάτου συγκεντρώνει την πλειοψηφία των ασφαλειών ζωής.

Ο θάνατος είναι κοινή συνείδηση στο κάθε υγιώς σκεπτόμενο άνθρωπο.

Όμως ένας μεγάλος αριθμός από απαιτήσεις για ασφάλεια ζωής δεν παρουσιάζει κανένα πρόβλημα.

Ο θάνατος είναι γεγονός βέβαιο, γιατί κανείς δε μένει αθάνατος, γι' αυτό θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, είναι αναμενόμενο και μόνο χρονικά δεν μπορεί να προσδιορισθεί με ακρίβεια, με αποτέλεσμα η ζημιά να μην είναι μηδαμινή και η πιθανότητα της ζημιάς, με την πλατιά έννοια βασισμένη σε στατικά στοιχεία, να είναι εύκολα υπολογίσιμη.

Το μεγάλο πρόβλημα στο να υπολογιστεί το ασφάλιστρο ιδίως σε νέες ηλικίες (πρόωρος αιφνίδιος θάνατος) έγινε αντικείμενο πολλών ερευνών λόγω της βασικά διαφορετικής φύσης, του είδους κινδύνου μεταξύ ασφαλειών ζωής και λοιπών κλάδων, διαφορά π.χ. στην πιθανότητα, ολική ανικανότητα, πραγματική αξία ζημιάς (προσδιορισμός αξίας ανθρώπου, κριτήρια) κ.α.

II. Η ουσιαστική διαφορά μεταξύ των άλλων ασφαλιστικών κινδύνων, π.χ. πυρκαγιάς, αυτοκινητιστικού ατυχήματος, αστικής ευθύνης και του κινδύνου του θανάτου, συνίσταται στο γεγονός ότι ο θάνατος αντίθετα από τους άλλους κινδύνους είναι βέβαιο ότι θα συμβεί.

Πράγματι ένας μεγάλος αριθμός από τους ασφαλισμένους κινδύνους δεν θίγονται για πολλές δεκαετίες ή και εκατονταετίες λόγω πολλών προληπτικών μέτρων τα οποία ανανεώνονται.

Η **αβεβαιότητα**, που κάνει τον θάνατο ασφαλιστέο κίνδυνο, δεν είναι αν θα συμβεί, αλλά πότε και μ' αυτό το πνεύμα ο θάνατος είναι αβέβαιος και αποτελεί κατάλληλο υποκείμενο για ασφάλιση.

Η άλλη διαφορά είναι ότι με το θάνατο ολοκληρώνεται όλος ο ασφαλιστέος κίνδυνος, δηλαδή με το θάνατο δεν έχουμε μερική εκπλήρωση του ασφαλισθέντος κινδύνου ζωής, αλλά ολική, ενώ αντίθετα στους άλλους ασφαλιστέους κινδύνους είναι δυνατή και μερική εκπλήρωσή τους π.χ. μερική πυρκαγιά.

III. Η Τρίτη διαφορά, που χαρακτηρίζει τις ασφάλειες ζωής συγκριτικά με τους άλλους κλάδους ασφαλειών

εντοπίζεται στη δυσκολία αποτίμησης της αξίας της ζημιάς ή περίπου σε χρηματική εκτίμηση.

Οι ζημιές στη φωτιά, ατύχημα, αυτοκινητιστική ζημιά κλπ μπορούν να εκτιμηθούν και η χρηματική αξία τους είναι το αντικείμενο του συμβολαίου.

Γι' αυτό το λόγο το συμβόλαιο της ασφάλειας ζωής αναφέρει το ποσό, πληρωτέο εξ' ολοκλήρου όταν ο θάνατος συμβεί, χωρίς να αναφέρει το ποσό της οικονομικής ζημιάς.

Και τούτο γιατί κανενός η ζωή δεν μπορεί να αποτιμηθεί με το Α ή το Β χρηματικό ποσό, ενώ στα άλλα συμβόλαια ασφαλειών σπανίως παρατηρείται ολική ζημιά και η εταιρία πληρώνει μόνο την εκτιμηθείσα ζημιά.

IV. Η τέταρτη και πλέον αξιόλογη διαφορά μεταξύ του κινδύνου του θανάτου και του κινδύνου, που αναφέρεται στους άλλους κλάδους, παρατηρείται στην περίπτωση της πιθανότητας.

Εκτός από τα πρώτα 10-11 χρόνια, η πιθανότητα θανάτου μειώνεται προοδευτικά στα επόμενα χρόνια της ζωής.

Όσο αυξάνεται η ηλικία τόσο αυξάνεται και το ασφάλιστρο.

Άλλοτε κάθε ασφαλιστήριο ζωής είχε διαφορετικό ασφάλιστρο, γι' αυτό πολλά προγράμματα απέτυχαν. (Δούκας:1988, σ.40)

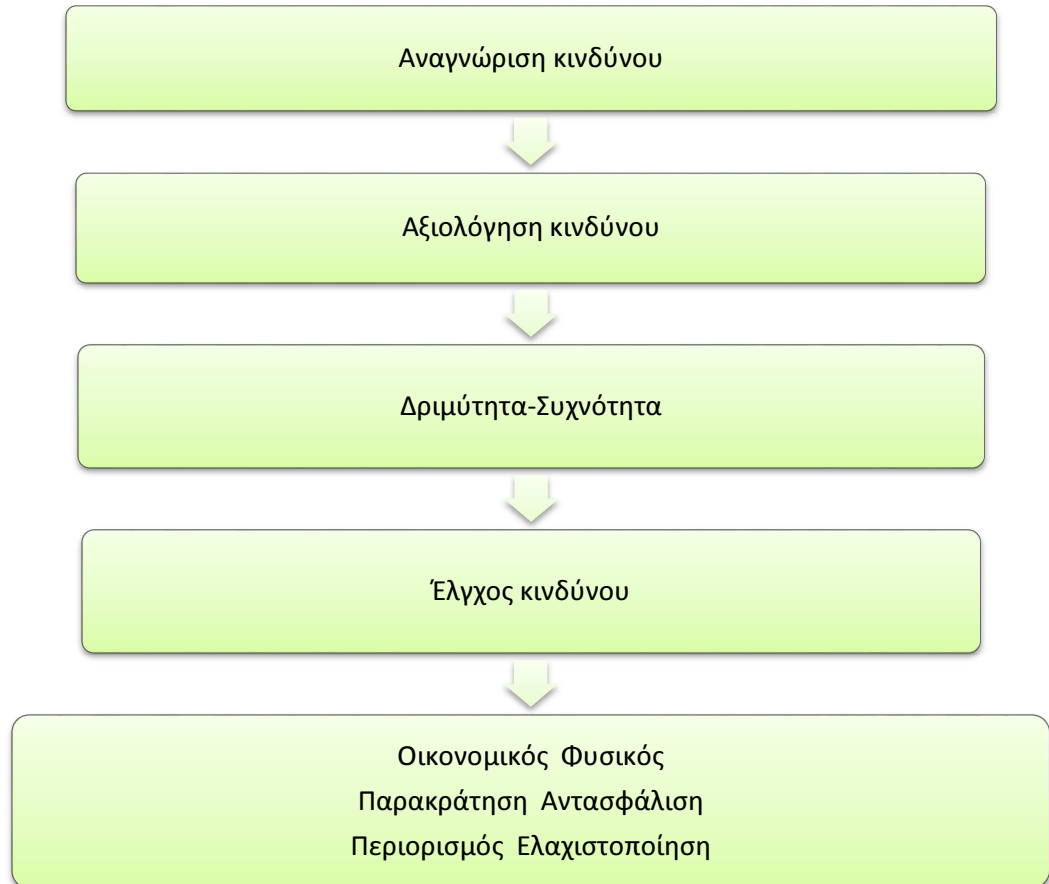
1.6.2. Διαχείριση του Κινδύνου

Οι ασφάλειες είναι ένας μηχανισμός μεταφοράς του κινδύνου, όπου, ο κάθε άνθρωπος ή η επιχείρηση μπορεί να μεταφέρει μέρος από την αβεβαιότητα της ζωής στους ώμους των άλλων.

Σαν αντιστάθμισμα πληρώνεται το ασφάλιστρο το οποίο είναι ουσιαστικά ελάχιστο συγκριτικά με το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο ή την ενδεχόμενη ζημιά που θα πληρωθεί από τον ασφαλιστή.

Οι εργασίες και πολιτικές που ακολουθούνται από τη στιγμή που αναλαμβάνει η ασφαλιστική εταιρία την πρόταση ασφάλισης καλούνται διαχείριση του κινδύνου.

Η διαδικασία της **διαχείρισης του κινδύνου** απεικονίζεται διαγραμματικά ως εξής:

Γράφημα 1.1: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Πηγή : Δούκας: σ.38

Μετά τη συμπλήρωση της πρότασης ασφάλισης, η ασφαλιστική εταιρία (ασφαλιστής) αφού αναγνωρίσει τον κίνδυνο από το ειδικό τμήμα ελέγχου (underwriting) τον κατατάσσει στην ειδική κατηγορία (κλάδος) και δέσμη ασφάλισης. Τον αξιολογεί ανάλογα με τη συχνότητα ή τη δριμύτητα όσον αφορά τα' αποτελέσματα, τον ελέγχει αν είναι οικονομικός ή φυσικός.

Παρακρατεί ολόκληρο το ασφαλισθέν ποσό ή μεταβιβάζει μέρος στους αντασφαλιστές.

Προτείνει, ελέγχει ή επιβάλλει όρους για τον περιορισμό ή την ελαχιστοποίηση των αποτελεσμάτων (ζημιών) αν ποτέ συμβεί ο κίνδυνος. (Δούκας:1988, σ.38)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ποιός επιχειρηματίας θα διακινδύνευε να κάνει επενδύσεις, που θα μπορούσαν να καταστραφούν από την μια μέρα στην άλλη ή ποιος θα ασχολιόταν με τεχνολογικές έρευνες αν φοβόταν τις καταστρεπτικές συνέπειες και ευθύνες αν δεν ήταν επαρκώς ασφαλισμένος;

Αυτές οι σκέψεις δίνουν χαρακτηριστικά την τεράστια έκταση και την ανυπολόγιστη σημασία της ασφάλισης. Πραγματικά η ασφάλιση είναι μια σημαντικότερη λειτουργία.

Καλύπτει μια βασική ανθρώπινη ανάγκη: το αίσθημα της «ανασφάλειας» και προσφέρει ένα ανθρώπινο αγαθό τη «σιγουριά».

Η εκβιομηχάνιση, οι μεγάλες πόλεις, η κινητικότητα, ο αυτοματισμός, η πολυτέλεια ζωής, το αναγκαίο εισόδημα, τα ιδιωτικά εισοδήματα, η εμφανής παρουσία πολλών φυσικών ή τεχνικών κινδύνων, η ανασφάλεια των περιουσιακών στοιχείων, τα λάθη ή οι παραλείψεις των επαγγελματιών, τα αδικήματα, της επιστήμης και της τεχνολογίας επιβάλλουν την ασφαλιστική κάλυψη κατά των κινδύνων.

Όσο περισσότερο λοιπόν αναπτύσσεται η οικονομία και η τεχνολογία τόσο μεγαλύτερη σημασία αποκτά η **Ιδιωτική Ασφάλιση** με την οποία θα ασχοληθεί το παρόν κεφάλαιο.

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ιστορική αναδρομή της Ιδιωτικής Ασφάλισης μπορεί να μας οδηγήσει σε ασφαλή συμπεράσματα και στην καταγραφή ιστορικών στοιχείων και πληροφοριών.

Οι πηγές της Ελληνικής και Ρωμαϊκής ιστορίας, η αρχαία ελληνική νομοθεσία και ρωμαϊκή, η οποία στηρίχθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην Ελληνική, δεν είναι αρκετά διαφωτιστικές, ώστε να βοηθήσουν στην πληρέστερη κατά το δυνατό συγκέντρωση ιστορικών στοιχείων.

Και οι ποιό σύγχρονες ακόμα πηγές των μεσαιωνικών χρόνων, συνθέτουν μια όχι και τόσο σαφή εικόνα για την ιστορική εξέλιξη της ασφάλισης την εποχή εκείνη.

Ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης, όπως τον εννοούμε σήμερα, διαμορφώθηκε πληρέστερα τον 15^ο αιώνα στα ισπανικά και ιταλικά λιμάνια της εποχής και αφορούσε τη θαλάσσια ασφάλιση, η οποία όπως και άλλα είδη ασφάλισης, είχε αναπτυχθεί σε θαυμαστό επίπεδο από τους αρχαίους Έλληνες. Το ελληνικό έθνος, αν και έχει στενή σχέση και εξάρτηση με τη θάλασσα, δεν είχε, ατυχώς, την ανεξαρτησία του μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 και έτσι δεν ήταν σε θέση να πρωτοστατήσει στην παραπέρα ανάπτυξη του ασφαλιστικού θεσμού. Στη μακρά περίοδο της υποδούλωσης της χώρας μας κατά την τουρκοκρατία ήταν πολύ δύσκολο να δημιουργηθούν οι συνθήκες ανάπτυξης της ασφάλισης. Οι Έλληνες ναυτικοί, που έκαναν μεταφορές, ασφαλιζόνταν σε εταιρίες και ασφαλιστές του εξωτερικού.

Παρ' όλα αυτά, ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες ιδρύθηκαν στο εξωτερικό και πριν την επανάσταση. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η αρχή της ελληνικής ιστορίας της Ιδιωτικής Ασφάλισης βρίσκεται στην ίδρυση, το 1789 στην Τεργέστη της «Societa Greca d' Assicurazione», που είναι γνωστή σαν η πρώτη ελληνική ασφαλιστική εταιρία.

Στη συνέχεια, μετά την απελευθέρωση του έθνους από τον τουρκικό ζυγό, ιδρύθηκαν πολλές ασφαλιστικές επιχειρήσεις και η ιδιωτική ασφάλιση σημείωσε ραγδαία εξέλιξη και ανάπτυξη.

Μορφές πάντως, και είδη ασφάλισης, που είναι παρόμοιες με την σημερινή, αναπτύχθηκαν και στους αρχαίους ελληνικούς χρόνους. Δεν πρόκειται, βέβαια για ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως οι σύγχρονες, αλλά για είδη κοινωνικής οργάνωσης, καταμερισμού και μετάθεσης του κινδύνου ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων με κοινά συμφέροντα, καθώς και για ναυτιλιακές και εμπορικές δραστηριότητες, που αποσκοπούσαν στο κέρδος, όπως ήταν το ναυτικό δάνειο και διάφορα άλλα είδη ασφάλισης. Οι αρχές, έννοιες, ιδέες και φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων για την ασφάλιση, καθώς και τα είδη ασφάλισης που θεσμοθέτησαν και εφάρμοσαν στην πράξη, αποτέλεσαν τη βάση και τα πρότυπα για την παραπέρα εδραίωση και ραγδαία εξέλιξη της ασφάλισης. (Σιώκη: 2000, σ.12-13)

2.2 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

A) Ασφάλιση Ζωής και Υγείας

Οι ασφαλιστές ζωής καταβάλλουν παροχές στους δικαιούχους, σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου. Οι παροχές αυτές καλύπτουν συνήθως τα έξοδα κηδείας και εφάπαξ ή περιοδικά καταβαλλόμενα ποσά στους δικαιούχους. Ακόμη οι ασφαλιστές ζωής πωλούν συντάξεις και προγράμματα Υγείας, που καλύπτουν νοσοκομειακά έξοδα σε περίπτωση ασθένειας ή τραυματισμού, καθώς και διάφορα προγράμματα κάλυψης εξόδων ή της απώλειας εισοδήματος από ανικανότητα από ατύχημα ή ασθένεια. Χάριν ευκολίας, οι διάφοροι κίνδυνοι κατανέμονται σε συγκεκριμένους Κλάδους Ασφάλισης.

Παρατίθεται αναλυτικός πίνακας των διαφόρων κλάδων ασφαλίσεων Ζωής και Υγείας, όπως προβλέπεται στον Ελληνικό Νόμο. Η ταξινόμηση αυτή, όπως και η αντίστοιχη των Γενικών Κλάδων, αποτελεί εναρμόνιση (άρθρο 13 του Προεδρικού Διατάγματος 252/96) της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (οι παραπομπές αφορούν στο Π.Δ. 252/96). Η ταξινόμηση αυτή είναι πολύ χρήσιμη ώστε οι ασφαλιστές να αναφέρονται με κοινούς όρους στην κάλυψη κινδύνων.

Ασφαλίσεις Ζωής

Ταξινόμηση κατά κλάδους

I. Κλάδος Ζωής

Περιλαμβάνει:

- α). Κυρίως τις ασφαλίσεις επιβίωσης, θανάτου. Τις μικτές (θανάτου και επιβίωσης) και την ασφάλιση ζωής με επιστροφή του ασφαλιστρού
- β). Τις ασφαλίσεις προσόδων (συντάξεις)
- γ). Τις ασφαλίσεις σωματικών βλαβών (στις οποίες περιλαμβάνεται και η ανικανότητα για επαγγελματική εργασία), θανάτου ένεκα ατυχήματος, αναπηρίας και ασθένειας, εφόσον οι πιο πάνω ασφαλίσεις συνάπτονται συμπληρωματικά με τις ασφαλίσεις ζωής και των κλάδων Ια και Ιβ.

II. Κλάδος ασφάλισης ζωής (Iα), προσόδων (Iβ), γάμου και γεννήσεως (II), οι οποίοι συνδέονται με επενδύσεις.

Αφορά σε εργασίες, όπου:

- οι παροχές, που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, είναι απευθείας συνδεδεμένες με την αξία των μεριδίων (μονάδων) ενός αμοιβαίου κεφαλαίου, ελληνικού ή άλλου κράτους-μέλους της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ., ή με την αξία περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται σε ένα εσωτερικό κεφάλαιο της ασφαλιστικής επιχείρησης, συνήθως διηρημένο σε μονάδες (μερίδια).
- οι παροχές, που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, είναι απευθείας συνδεδεμένες με ένα δείκτη χρεογράφου ή κάποια αξία αναφοράς, άλλη από αυτές που αναφέρονται στο(α).

III. Κλάδος ασφάλισης υγείας (ατύχημα, ασθένεια)

- Εργασίες διαρκούς ασφάλισης υγείας, οι οποίες είναι διαχειριζόμενες όπως οι ασφαλίσσεις ζωής (τεχνικό επιτόκιο, πίνακες νοσηρότητας (ανικανότητας), μαθηματικά αποθέματα) και δεν υπόκεινται σε ακύρωση από τον ασφαλιστή.
- Εργασίες των κλάδων «Ατυχήματα» και «Ασθένειες», των ασφαλίσεων κατά ζημιών.

IV. Κλάδος τοντίνας

Τοντίνα είναι ένα σχέδιο (ασφαλιστήριο συμβόλαιο), με βάση το οποίο ένας αριθμός ατόμων συνεισφέρει σε ένα λογαριασμό κεφαλαίου, το πιστωτικό υπόλοιπο του οποίου, στο τέλος μιας προκαθορισμένης από το σχέδιο περιόδου, κατανέμεται μεταξύ των επιζώντων υπό μορφή κεφαλαίου ή μίας προσόδου.

V. Κλάδος κεφαλαιοποίησης

Αφορά σε εργασίες κεφαλαιοποίησης, οι οποίες βασίζονται σε αναλογιστικούς υπολογισμούς, και με τους οποίους αναλαμβάνονται υποχρεώσεις για ορισμένο χρονικό διάστημα και για ορισμένο ποσό, έναντι εφάπαξ ή περιοδικών, από πριν καθορισμένων καταβολών.

VI. Κλάδος διαχείρισεως ομαδικών συνταξιοδοτικών ταμείων (κεφαλαίων)

- Διαχείριση των επενδύσεων ή και των αποθεματικών ασφαλιστικών ταμείων, έργο των οποίων είναι η

καταβολή παροχών υγείας ή παροχών, σε περίπτωση θανάτου, ανικανότητας, επιβίωσης, διακοπής ή μείωσης της εργασίας σε εκείνους που έχουν συμβληθεί με αυτά. Η διαχείριση των ανωτέρων κεφαλαίων από την ασφαλιστική επιχείρηση εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

- α) στην πρώτη περίπτωση, όταν η ασφαλιστική επιχείρηση έχει συμβληθεί με άλλη επιχείρηση ή νομικό πρόσωπο για την διαχείριση των ομαδικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων του προσωπικού της.
β) ενώ στην δεύτερη περίπτωση, όταν η ασφαλιστική επιχείρηση εγγυάται επιτόκιο και άλλες παροχές (ασφαλισμένα ομαδικά συνταξιοδοτικά προγράμματα).

VII. Κλάδος ομαδικών προγραμμάτων πρόνοιας

- Χωρίς επενδυτικό κίνδυνο (εγγυημένο επιτόκιο) και άλλες εγγυημένες παροχές
- Με επενδυτικό κίνδυνο και άλλες εγγυημένες παροχές.

VIII. Κλάδος παρόμοιων εργασιών με την κοινωνική ασφάλιση.

Περιλαμβάνει εργασίες, οι οποίες συνίσταται σε παροχές, που εξαρτώνται από τη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής και ορίζονται ή προβλέπονται από τη νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον οι εργασίες αυτές βασίζονται σε ιδιωτική σύμβαση, γίνονται με ευθύνη της ασφαλιστικής επιχείρησης και δεν είναι αντίθετες με άλλες διατάξεις νόμων.

Οι κλάδοι II, V, VI, και VIII πρακτικά δεν ασκούνται ελάχιστα στη χώρα μας.

B) Ασφαλίσεις κατά ζημιών (ή Περιουσίας και ευθύνης)

Στις «ασφαλίσεις κατά ζημιών» ο ασφαλιστής καταβάλει αποζημίωση σε περίπτωση ζημίας σε περιουσιακά στοιχεία ή σε τρίτους, λόγω επέλευσης γεγονότος για το οποίο έχει αναλάβει ευθύνη.

Η κατηγορία αυτή μπορεί να διακριθεί στους εξής ειδικότερους κλάδους σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία.

Ταξινόμηση των κινδύνων κατά κλάδους:

➤ Ατυχήματα

(συμπεριλαμβάνονται τα εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες) περιλαμβάνει:

- 1.1 Παροχές κατ' αποκοπή
- 1.2 Περιοδικές παροχές αποζημιώσεων
- 1.3 Συνδυασμούς των ανωτέρω

1.4 Μεταφερόμενα πρόσωπα

➤ **Ασθένειες**

Περιλαμβάνει:

- Παροχές κατ' αποκοπή
- Περιοδικές παροχές αποζημιώσεων
- Συνδυασμούς των ανωτέρω

➤ **Χερσαία οχήματα** (εκτός σιδηροδρομικών)

Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται:

- Χερσαία οχήματα αυτοκινούμενα
- Χερσαία οχήματα μη αυτοκινούμενα

➤ **Σιδηροδρομικά οχήματα**

Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται αυτά

➤ **Αεροσκάφη**

Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται αυτά

➤ **Πλοία** (θαλάσσια, λιμναία και ποτάμια σκάφη)

Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται:

- Ποτάμια σκάφη
- Λιμναία σκάφη
- Θαλάσσια σκάφη

➤ **Μεταφερόμενα εμπορεύματα**

(συμπεριλαμβάνονται τα εμπορεύματα, οι αποσκευές και κάθε άλλο αγαθό) περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται τα μεταφερόμενα εμπορεύματα ή αποσκευές ή άλλα αγαθά, ανεξάρτητα από το μεταφορικό μέσο.

➤ **Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσης**

Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται τα αγαθά, με εξαίρεση τη ζημιά των αγαθών που περιλαμβάνονται στους κλάδους Ασθενειών μέχρι και Μεταφερόμενων Εμπορευμάτων, εφόσον προξενήθηκε από:

- Πυρκαγιά
- Έκρηξη
- Θύελλα
- Άλλα στοιχεία της φύσης, εκτός από τη θύελλα
- Πυρηνική ενέργεια
- Καθίζηση εδάφους

➤ **Λοιπές ζημιές αγαθών**

Επίσης περιλαμβάνει κάθε ζημιά σε αγαθά, με εξαίρεση τις ζημιές των αγαθών που περιλαμβάνονται στους κλάδους Ασθενειών μέχρι και Μεταφερόμενων Εμπορευμάτων, εφόσον προξενήθηκαν από χαλάζι ή παγετό, καθώς και από άλλο

γεγονός, όπως κλοπή, και εφόσον η αιτία της ζημιάς δεν υπάγεται στον κλάδο Πυρκαγιάς και στοιχείων της φύσης.

➤ **Αστική ευθύνη από χερσαία αυτοκίνητα-οχήματα**

Περιλαμβάνει κάθε είδους αστική ευθύνη για ατυχήματα, που προκαλούνται από τη χρήση αυτοκινήτων, συμπεριλαμβανομένης και της ευθύνης του μεταφορέα.

➤ **Αστική ευθύνη από αεροσκάφη**

Περιλαμβάνει κάθε είδους αστική ευθύνη από τη χρήση εναέριων οχημάτων, καθώς και αυτή του μεταφορέα.

➤ **Αστική ευθύνη από θαλάσσια, λιμναία και ποτάμια σκάφη**

Περιλαμβάνει κάθε είδους αστική ευθύνη από τη χρήση σκαφών θάλασσας, λιμνών και ποταμών, καθώς και αυτής του μεταφορέα.

➤ **Γενική αστική ευθύνη**

Περιλαμβάνει όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις αστικής ευθύνης, που δεν εμπίπτουν στους κλάδους Αστικών Ευθυνών(χερσαίων οχημάτων, αεροσκαφών και θαλάσσιων σκαφών).

➤ **Πιστώσεις**

Στον κλάδο αυτόν, ο ασφαλιστής, έναντι ασφαλίστρου, καλύπτει τον ασφαλισμένο για ζημία, την οποία αυτός πιθανόν να υποστεί, ως αποτέλεσμα της αποτυχίας ενός ή περισσότερων χρεωστών του να αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις προς αυτόν (ασφαλισμένο), περιλαμβάνει δε τα εξής:

- Γενική αφερεγγυότητα
- Εξαγωγικές πιστώσεις (αφορά στις ασφαλίσεις εξαγωγικών πιστώσεων, οι οποίες δε γίνονται για λογαριασμό ή με την υποστήριξη του Κράτους)
- Πωλήσεις με δόσεις
- Ενυπόθηκες πιστώσεις
- Αγροτικές πιστώσεις

➤ **Εγγυήσεις**

Στον κλάδο αυτόν, ο ασφαλιστής, έναντι ασφαλίστρου, εγγυάται για τον ασφαλισμένο την εκτέλεση από αυτόν των συμβατικών υποχρεώσεών του, περιλαμβάνει δε τα εξής:

- Άμεσες εγγυήσεις
- Έμμεσες εγγυήσεις

➤ **Διάφορες χρηματικές απώλειες**

Περιλαμβάνει:

- Κινδύνους απώλειας επαγγελματικής απασχόλησης
- Ανεπάρκεια εισοδήματος (γενική)

- Κακοκαιρία
- Απώλεια κερδών
- Τρέχοντα γενικά έξοδα απρόβλεπτες εμπορικές δαπάνες
- Απρόβλεπτες εμπορικές δαπάνες
- Απώλειες αγοραίας αξίας
- Απώλεια μισθωμάτων ή εισοδημάτων
- Έμμεσες εμπορικές ζημίες, εκτός από αυτές που ήδη αναφέρθηκαν
- Μη εμπορικές οικονομικές απώλειες
- Λοιπές οικονομικές απώλειες

➤ **Νομική προστασία**

Περιλαμβάνει την ανάλυση των δικαστικών εξόδων και την παροχή άλλων υπηρεσιών που απορρέουν από την εν λόγω ασφαλιστική σύμβαση

➤ **Βοήθεια**

Βοήθεια σε πρόσωπα που περιέρχονται σε δυσχερή κατά την διάρκεια μετακινήσεων ή απουσίας από την κατοικία ή από τον τόπο μόνιμης διαμονής τους. *(Μιλτιάδης: 2003,σ.57-62)*

2.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι νομικά κείμενα που περιέχουν τις γενικές αρχές του νομοθετικού πλαισίου, που ρυθμίζει την ασφαλιστική σύμβαση και γενικότερα την ιδιωτική ασφάλιση. Στην ενότητα αυτή θα εξετασθούν μερικές βασικές νομικές αρχές που συναντούμε στα ασφαλιστήρια, τις βασικές απαιτήσεις, για να είναι ένα συμβόλαιο ισχυρό, καθώς και τα διακεκριμένα νομικά χαρακτηριστικά των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, και θα δείξουμε σε τι διαφέρουν αυτά από άλλες συμβάσεις του Αστικού και Εμπορικού Δικαίου.

2.3 1 Αρχή της Αποζημίωσης

Η αρχή αυτή είναι από τις βασικότερες ασφαλιστικές αρχές. Τα περισσότερα ασφαλιστήρια περιουσίας είναι συμβόλαια αποζημίωσης. Ένα συμβόλαιο αποζημίωσης ορίζει ότι ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται να εισπράξει περισσότερα από τη ζημία του, δεν μπορεί δηλαδή, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, να γίνει πλουσιότερος. Η αρχή της αποζημίωσης έχει δυο θεμελιώδεις σκοπούς:

- Να εμποδίσει τον ασφαλισμένο να κερδίσει, από την ασφάλιση. Ο ασφαλισμένος δεν πρέπει να κερδίσει αν συμβεί ζημία, αλλά να αποκατασταθεί οικονομικά στην οικονομική κατάσταση που ευρίσκετε πριν αυτή. Για παράδειγμα, αν το σπίτι σας κοστίζει 100.000 € και πάθει ζημία 10.000 €, θα παραβιαζόταν η αρχή της αποζημίωσης, αν αποζημιωνόσασταν για 100.000 €, γιατί τότε θα κερδίζατε από την ασφάλιση.
- Να μειώσει τον ηθικό κίνδυνο. Αν κάποιος μη έντιμος ασφαλισμένος μπορούν να κερδίσουν από μια ζημία, μπορεί και να την προκαλέσουν σκόπιμα, για να εισπράξουν την ασφάλιση. Αν η αποζημίωση δεν υπερβαίνει τη ζημία, ο ηθικός κίνδυνος μειώνεται.

2.3.2 Αρχή του Ασφαλισμού Συμφέροντος

Η «αρχή του ασφαλισμού συμφέροντος» καθορίζει ότι ο ασφαλισμένος πρέπει να βλάπτεται οικονομικά ή με άλλον τρόπο, αν συμβεί ζημία. Για παράδειγμα, έχετε ασφαλισμό συμφέρον για το αυτοκίνητό σας, εφόσον βλάπτεσθε οικονομικά, αν καταστραφεί ή κλαπεί. Το ίδιο, αν καταστραφεί το στερεοφωνικό σας σύστημα ή το σπίτι σας.

Για να είναι ισχυρά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, πρέπει να υπάρχει ασφαλισμό συμφέρον. Διαφορετικά οι ασφαλισμένοι θα εισέπρατταν και χωρίς να γίνει ζημία, δηλαδή κάτι αντίθετο με το δημόσιο συμφέρον και την ηθική τάξη. Θα εξετάσουμε το σημαντικό αυτό θέμα λεπτομερώς, περιγράφοντας τους βασικούς σκοπούς αυτής της προϋπόθεσης.

Οι σκοποί του Ασφαλισμού Συμφέροντος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια πρέπει να διέπονται από την «αρχή του ασφαλισμού συμφέροντος» για τους εξής λόγους:

- Για να εμποδίζεται η κερδοσκοπία
- Για να μειώνεται ο ηθικός κίνδυνος
- Για να προσδιορίζεται η ζημία
- Το ασφαλισμό συμφέρον είναι απαραίτητο, για να εμποδίζεται η κερδοσκοπία. Αν το ασφαλισμό συμφέρον δεν ήταν απαραίτητο, τότε το συμβόλαιο θα αφορούσε κερδοσκοπία και θα ήταν ενάντια στο δημόσιο συμφέρον. Για παράδειγμα, θα μπορούσατε να ασφαλίσετε την περιουσία ενός τρίτου και να εύχεσθε να πεθάνει. Οι περιπτώσεις αυτές θα ήταν καθαρές περιπτώσεις κερδοσκοπίας και θα ήταν ενάντια στο δημόσιο συμφέρον.

- Το ασφαλίσιμο συμφέρον μειώνει τον ηθικό κίνδυνο. Αν το ασφαλίσιμο συμφέρον δεν ήταν απαραίτητο, τότε οποιοσδήποτε τυχόν ανέντιμος άνθρωπος θα μπορούσε να αγοράσει ένα συμβόλαιο για την περιουσία ενός τρίτου και να προκαλέσει ηθελημένα ζημιά, για να εισπράξει την αποζημίωση. Αν όμως ο ασφαλισμένος υφίσταται τη ζημία, δεν κερδίζει τίποτε με την καταβολή της αποζημίωσης. Έτσι μειώνεται ο ηθικός κίνδυνος. Στις ασφαλίσεις ζωής, η απαίτηση του ασφαλίσιμου συμφέροντος μειώνει το κίνητρο δολοφονίας του ασφαλισμένου για να εισπραχθεί το ασφάλισμα.
- Τέλος, το ασφαλίσιμο συμφέρον μετρά το ποσό της ζημίας του ασφαλισμένου. Στις ασφαλίσεις περιουσίας, τα περισσότερα συμβόλαια είναι συμβόλαια αποζημίωσης και μέτρο για την αποκατάσταση είναι το ασφαλίσιμο συμφέρον του ασφαλισμένου.

2.3.3 Αρχή της Υποκατάστασης

Η αρχή της υποκατάστασης σημαίνει την υποκατάσταση του ασφαλιστή στη θέση του ασφαλισμένου, στη διεκδίκηση αποζημίωσης από τρίτο, για τη ζημία που κάλυψε η ασφάλιση. Σημαίνει απλά ότι ο ασφαλιστής δικαιούται να επανεισπράξει από τον τρίτο τα χρήματα που κατέβαλε στον ασφαλισμένο.

Οι σκοποί της Υποκατάστασης

Η υποκατάσταση έχει τρεις βασικούς σκοπούς:

- Να εμποδίσει τον ασφαλισμένο να εισπράξει δυο φορές για την ίδια ζημία
 - Να συνειδητοποιούν οι αμελείς τρίτοι τις ευθύνες τους, ώστε στο μέλλον να είναι πιο προσεκτικοί
 - Να κρατήσει χαμηλά τα ασφάλιστρα
- Η υποκατάσταση εμποδίζει τον ασφαλισμένο να εισπράξει δυο φορές την ίδια ζημία. Αν δεν υπήρχε η υποκατάσταση, ο ασφαλισμένος θα μπορούσε να εισπράξει από τον ασφαλιστή και τον υπαίτιο. Έτσι θα παραβιαζόταν η αρχή της αποζημίωσης, αφού ο ασφαλισμένος θα κέρδιζε από μια ζημία.
 - Η υποκατάσταση χρησιμοποιείται για την απόδοση ευθυνών στον υπαίτιο. Ο ασφαλιστής, ασκώντας το δικαίωμα της υποκατάστασης, επανεισπράττει από τον υπαίτιο

- Τέλος, η υποκατάσταση κρατά χαμηλά τα ασφάλιστρα (λόγω των επανεισπράξεων), που διαφορετικά, σε πολλές μορφές ασφάλισης, θα ήταν σημαντικά υψηλότερα.

2.3.4 Η Αρχή της Μέγιστης Καλής Πίστης

Με την Αρχή αυτή επιβάλλεται ειλικρίνεια και εντιμότητα από τα δυο συμβαλλόμενα μέρη και γι' αυτό έχουν πολύ μεγάλη σημασία τα παρακάτω στοιχεία:

- Με την Δήλωση ο ασφαλιστής δεν μπορεί να αποζημιώσει τον ασφαλισμένο σε περίπτωση που η δήλωση είναι λανθασμένη ή ψευδής σε βασικά της σημεία.
- Επίσης με την απόκρυψη γεγονότων ο ασφαλιστής αρνείται να αποζημιώσει όταν αποδειχθεί ότι ο ασφαλισμένος γνώριζε τη σημασία των αποκρυμμένων στοιχείων ή σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος είχε δόλιο σκοπό να εξαπατήσει τον ασφαλιστή.
- Τέλος, σε μη τήρηση δέσμευσης, η ζημία δεν αποζημιώνεται αν το συμβόλαιο ακυρωθεί πριν από αυτήν, αλλιώς ο ασφαλιστής πρέπει να αποδείξει ότι η παράλειψη ήταν ουσιώδης και αυξάνει τον κίνδυνο μόνιμα και όχι προσωρινά.

2.3.5 Αρχή της Νομιμότητας

Επιβάλλει να *μην ασφαλίζονται* παράνομα αντικείμενα ή καταστάσεις (πχ αντικείμενα κλεπταποδοχής, μεταφορά ναρκωτικών κλπ).

Παράδειγμα: Δεν μπορεί να ζητήσει ένας κλέφτης τράπεζας να αποζημιωθεί για το τρακάρισμα του αυτοκινήτου του, το οποίο διέφυγε με τα κλοπιμαία.

2.3.6 Αρχή της Συνεισφοράς

Ο ασφαλιστής δικαιούται να εισπράξει από άλλους ασφαλιστές το ποσοστό της αποζημίωσης που τους αναλογεί, όταν η ασφάλιση είναι πολλαπλή .

Εφαρμόζεται εκεί όπου ένας κίνδυνος καλύπτεται από περισσότερα συμβόλαια (πχ μικτή και αστική ευθύνη αυτοκινήτου, ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος και ταξιδιωτικό συμβόλαιο).

2.3.7 Αρχή της Πλησιέστερης Αιτίας

Η αρχή της Πλησιέστερης αιτίας είναι θεμελιώδης για όλες τις ασφάλισεις. Ως πλησιέστερη αιτία (Causa Proxima) θεωρείται εκείνη στην οποία οφείλεται στο μεγαλύτερο βαθμό η επέλευση του κινδύνου. Για παράδειγμα, εάν ένα πλοίο

βυθιστεί μετά από εισροή υδάτων στο κύτος, ως πλησιέστερο αίτιο της απώλειας του πλοίου θεωρείται η βύθιση και όχι η εισροή υδάτων, παρ' ότι αυτή προηγήθηκε. Ο καθορισμός της πλησιέστερης αιτίας δεν είναι εύκολος και συχνά οριστικοποιείται στα δικαστήρια.

Σύμφωνα με το Αγγλικό Δίκαιο ο ασφαλιζόμενος έχει το βάρος να αναφέρει (με τη βοήθεια των τεχνικών συμβούλων του) το αίτιο της ζημιάς. Ο ασφαλιστής είτε το αποδέχεται και προχωρεί στην αποζημίωση, αν ο κίνδυνος είναι καλυπτόμενος, είτε το απορρίπτει, οπότε ο ασφαλιζόμενος έχει το δικαίωμα να επανέλθει με νέο αίτιο κ.ο.κ. (Μιλτιάδης: 2003, σ.90-98)

2.4 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο θεσμός της ασφάλισης αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις των σύγχρονων κοινωνιών. Εκτός από τις άμεσες ασφαλιστικές αποζημιώσεις, τα επιπλέον οφέλη της κοινωνίας από την ασφάλιση είναι πολλαπλά και μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών
- Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων
- Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος
- Πρόληψη ζημιών
- Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας

Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών

Η μεγαλύτερη κοινωνική προσφορά της ασφάλισης πηγάζει από την ικανότητά της για την μείωση του αντικειμενικού κινδύνου. Έτσι μειώνεται η φυσιολογική ανάγκη των ατόμων και των επιχειρήσεων να 'αποθεματοποιούν' για να αντιμετωπίσουν διάφορα μελλοντικά ζημιογόνα ενδεχόμενα. Επειδή ο ασφαλιστής είναι σε θέση να κάνει ακριβείς εκτιμήσεις των αναμενόμενων ζημιών, τα απαιτούμενα αποθεματικά είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα συνολικά αποθεματικά που θα έπρεπε να συσσωρεύσουν τα άτομα μόνα τους. Επομένως, ο θεσμός της ασφάλισης συντελεί στη βελτίωση της κατανομής των παραγωγικών πόρων της οικονομίας.

Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων

Η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών προκαλεί σημαντικές θετικές επιπτώσεις στις Κεφαλαιαγορές, στο επίπεδο των επιτοκίων και στην οικονομική ανάπτυξη.

Κατ' αρχήν, οι ασφαλιστικές εταιρίες (ιδιαίτερα οι ασφαλιστικές εταιρίες Ζωής) αποτελούν έναν από τους κορυφαίους θεσμικούς επενδυτές σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες. Επιπλέον, η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών απαλλάσσει τα άτομα και τις επιχειρήσεις από την αβεβαιότητα των μελλοντικών ζημιολόγων ενδεχομένων, με αποτέλεσμα την βελτίωση της κατανομής των πόρων μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης.

Εξάλλου, η αυξημένη προσφορά κεφαλαίων, λόγω των συσσωρευμένων αποθεματικών των ασφαλιστικών εταιριών, οδηγεί στη μείωση των επιτοκίων με αποτέλεσμα την αύξηση των επενδύσεων και της οικονομικής ανάπτυξης.

Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος

Η ασφάλιση αποτελεί τη βάση της αποτελεσματικής λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος. Το άτομο ή η επιχείρηση που έχουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη αποτελούν καλύτερο πιστωτικό κίνδυνο για το τραπεζικό σύστημα. Σήμερα, η συντριπτική πλειοψηφία των δανειοδοτήσεων δεν θα ήταν εφικτή, εάν δεν υπήρχε η παράλληλη αποτελεσματική ασφαλιστική κάλυψη των αντίστοιχων δραστηριοτήτων.

Πρόληψη ζημιών

Οι ασφαλιστικές εταιρίες δραστηριοποιούνται σε εκτεταμένα προγράμματα πρόληψης ζημιών, με στόχο τον περιορισμό είτε της συχνότητας είτε της έκτασης μιας ζημιάς. Αυτή είναι μια ζωτική ασφαλιστική λειτουργία, για τον περιορισμό των συνολικών ζημιών και την συνακόλουθη μειωτική επίδραση επί των ασφαλιστών. Το κοινωνικό όφελος προκύπτει από τον περιορισμό τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων ζημιών.

Μερικές από τις χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις πρόληψης ζημιών, που στηρίζουν οι ασφαλιστές, είναι:

- Οδική ασφάλεια και μείωση θανάτων από τροχαία
- Προγράμματα πρόληψης εργατικών ατυχημάτων
- Πρόληψη εμπρησμών
- Πρόληψη κλοπών αυτοκινήτων
- Πρόληψη ελαττωματικών προϊόντων

- Προδιαγραφές ασφαλείας μηχανολογικών εξοπλισμών κ.λπ.

Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας

Η ύπαρξη και λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών συντελεί στη μείωση της αβεβαιότητας των ατόμων και των επιχειρήσεων και επομένως συμβάλλει στην κοινωνική σταθερότητα. Τα παραδείγματα είναι άφθονα. Μία επιχείρηση δεν αναγκάζεται να πτωχεύσει μετά από μία εκτεταμένη πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις της. Μία οικογένεια δεν χρειάζεται να διαλυθεί ή να υποφέρει οικονομικά λόγω τοθ πρόωρου θανάτου του αρχηγού της.

Μία πόλη που καταστράφηκε από εκτεταμένες πυρκαγιές ή σεισμούς μπορεί να ξανακτιστεί με τις παροχές των ασφαλιστικών καλύψεων.

Η ζωή σε μια σύγχρονη κοινωνία θα ήταν μια αλυσίδα από καθημερινές τραγωδίες εάν δεν υπήρχε η υποχρεωτική ασφάλιση για την αστική ευθύνη από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων, η οποία εγγυάται τις αποζημιώσεις για τα θύματα των τροχαίων ατυχημάτων. (Μιλτιάδης: 2003, σ.63-65)

2.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο ασφαλιστικός κλάδος συμβάλλει, όσο λίγοι, στην οικονομική, ψυχολογική και σωματική υγεία των μελών των σύγχρονων κοινωνιών. Άλλωστε, είναι αποδεδειγμένο ότι όσο πιο αναπτυγμένος είναι σε μια κοινωνία ο ασφαλιστικός θεσμός, τόσο πιο λίγα είναι τα κοινωνικά προβλήματα που εμφανίζονται.

Οικονομική Συμβολή

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ως σύγχρονες οικονομικές μονάδες αποτελούν εξορισμού ένα σημαντικό πεδίο απασχόλησης εργαζομένων αλλά και πηγή φορολογικών εσόδων του Κράτους, υπηρετώντας συγχρόνως και ένα θεσμό με πολλαπλές θετικές παραμέτρους για την οικονομική ευμάρεια μιας κοινωνίας, όπως:

- I. **Αποκατάσταση ζημιών:** Με την αποκατάσταση των κάθε είδους ζημιών, αποτρέπεται η σοβαρή διατάραξη των οικονομικών, επιχειρηματικών, επαγγελματικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εξασφαλίζεται η σταθερότητα και η συνέχεια.
- II. **Ενθάρρυνση και Προαγωγή Αποταμίευσης** κεφάλαια που συγκεντρώνονται από τα ασφάλιστρα, αποτελούν ουσιαστικά διαθέσιμα αποταμιευμένα κεφάλαια, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία υγιούς και ισχυρής εθνικής χρηματαγοράς.
- III. **Χρηματοδότηση Επενδύσεων:** Φυσικό επακόλουθο της δημιουργίας αποταμιευτικών κεφαλαίων, είναι η αξιόπιστη ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ισχυροποίηση της οικονομίας και την αύξηση του ΑΕΠ.
- IV. **Ενθάρρυνση Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας:** Είναι βέβαιο ότι κάτω από τις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και του οξύτατου ανταγωνισμού οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και ιδιαίτερα οι καινοτόμες και κατά συνέπεια οι πλέον ριψοκίνδυνες, θα ήταν πολύ λιγότερες, αν οι επιχειρηματίες δεν είχαν το προστατευτικό δίκτυο των ασφαλειών.
- V. **Ανάπτυξη Έρευνας και Τεχνολογίας:** Ο ασφαλιστικός κλάδος στηρίζει οικονομικά και ενθαρρύνει επιστημονικές έρευνες, που συνδέονται με την υγεία και τις αιτίες πρόκλησης ατυχημάτων, ενώ παράλληλα κάνει εφικτή την παραγωγή προϊόντων προχωρημένης τεχνολογίας, μέσα από τη διασφάλιση του προφανούς κινδύνου.
- VI. **Διάσωση Προσωπικών, Οικογενειακών και Εθνικών Πόρων:** Σημαντικά μικρότερο θα ήταν το συνολικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, αν δεν υπήρχε ο ασφαλιστικός θεσμός. Αρκεί να υπολογίσουμε πόσο μεγάλη θα ήταν η απώλεια υλικών αγαθών, χωρίς ελπίδα επαναδημιουργίας τους, από μεμονωμένες (τροχαία ατυχήματα - πυρκαγιές) ή συλλογικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, τυφώνες, ηφαίστεια), αν δεν υπήρχε η δυνατότητα αντικατάστασής τους από τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις.

Κοινωνική Συμβολή

Τεράστια πραγματικά είναι η συμβολή του ασφαλιστικού κλάδου στην υγεία, σταθερότητα και συνοχή της οικογένειας,

ως πυρήνα του κοινωνικού ιστού, αλλά και σε τελική ανάλυση της ίδιας της κοινωνίας.

- I. Ψυχική και Πνευματική Υγεία: Το σημαντικότερο ίσως από όλα τα αγαθά που προσφέρει ο ασφαλιστικός κλάδος στους πολίτες των σύγχρονων κοινωνιών, είναι το αίσθημα ασφάλειας, που μειώνει δραστικά την πίεση, την ανησυχία και το άγχος, που από τη φύση τους είναι γενεσιουργά αίτια ψυχολογικών και οργανικών ασθενειών.
- II. Ποιότητα Ζωή: Η συμπλήρωση ή/και αναπλήρωση των κοινωνικών ασφαλίσεων σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο στα θέματα εξασφάλισης οικογενειακού εισοδήματος (σε περιπτώσεις ανικανότητας προς εργασία), υγείας και θανάτου, καθώς και η αποκατάσταση κάθε είδους υλικών ζημιών, συμβάλλει στην ηρεμία, γαλήνη και συνοχή της οικογένειας και άρα στην ποιότητα ζωής. Παράλληλα διασφαλίζει στα παιδιά και στους νέους ανθρώπους σπουδές και "οικογενειακό κεφάλαιο" για τη δημιουργία νέων οικογενειακών πυρήνων.
- III. Διατήρηση Περιουσίας και Εσόδων: Οι αποζημιώσεις, σε περιπτώσεις ατυχημάτων και μακρόχρονων ασθενειών, διασφαλίζουν -τουλάχιστον σ' ένα σημαντικό μέρος- την οικονομική αυτάρκεια του παθόντος και της οικογένειάς του και αποτρέπουν την αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων. Παράλληλα, οι αποζημιώσεις καταστροφής της περιουσίας αποτρέπουν την περιθωριοποίηση πρώην εύπορων οικογενειών και τη δημιουργία νεόπτωχων.

Αποφθεγματική για την αξία του ασφαλιστικού θεσμού για τις κοινωνίες είναι η σχετική ρήση του Ουίνστον Τσόρτσιλ:

"Αν μπορούσα, θα έγραφα τη λέξη ΑΣΦΑΛΙΣΗ πάνω σε κάθε σπίτι και στο μέτωπο κάθε ανθρώπου"

(Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι ασφάλειες έχουν καταβάλει σημαντικό ρόλο στην κοινωνία. Αποτελούν προϋπόθεση και συγχρόνως έναν από τους συντελεστές της οικονομικής ανάπτυξης. Διευκολύνουν τις κυβερνητικές πολιτικές για ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών ασφαλιστικών σχημάτων, καταλαμβάνοντας περίοπτη θέση στις προτεραιότητες της πολιτικής. Οι ασφαλιστές πρέπει να καταστήσουν στην κοινωνία, που σταματάει η ασφαλισιμότητα και η ιδιωτική ευθύνη και που πρέπει να αρχίσει η κοινωνική ευθύνη.

Οι κύριες οικονομικές λειτουργίες των ασφαλειών, που είναι η μεταφορά και ανάληψη του κινδύνου καθώς και η διαχείριση κεφαλαίων, θα διατηρηθούν και στο μέλλον, χωρίς να ανήκουν όμως αποκλειστικά στους ασφαλιστές. Είναι επείγουσα η ανάγκη για τους παραδοσιακούς ασφαλιστές, τόσο στις ώριμες όσο και στις λιγότερο αναπτυγμένες αγορές να επαναπροσδιορίσουν τη θέση τους και τη στρατηγική τους.

Όσο και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός και η υπερπροσφορά θα περιορίζουν ακόμα περισσότερο τα περιθώρια κέρδους, οι ασφαλιστές θα πρέπει να επικεντρωθούν στην αποτελεσματικότητα και στη δημιουργία πλεονεκτημάτων κλίμακας ή να ψάξουν για αποτελεσματικότητα και στη δημιουργία πλεονεκτημάτων κλίμακας ή να ψάξουν για νέους τρόπους για να προσθέσουν αξία σ' αυτά που ήδη προσφέρουν στους πελάτες τους.

Ωστόσο, το ασφαλιστικό σύστημα είναι μέρος ενός ευρύτερου οικονομικού και κοινωνικού συστήματος, το οποίο πάσχει σε πολλές συνιστώσες του οι οποίες θα αναφερθούν στις επόμενες ενότητες.

3.1 Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Και ενώ η δημόσια ασφάλιση και τα ασφαλιστικά ταμεία αντιμετωπίζουν, όπως προαναφέρθηκε μεγάλα προβλήματα,

και με δεδομένη την γενικευμένη αγωνία των Ελλήνων για το συνταξιοδοτικό τους μέλλον, θα περίμενε κανείς ένα μεγάλο μέρος των ασφαλισμένων να στραφεί στην ιδιωτική ασφάλιση, αυτό παραδόξως δεν συμβαίνει. Η διείσδυση των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που προσφέρουν οι ασφαλιστικές εταιρίες παραμένει περιορισμένη στην Ελλάδα, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στις άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ) για το 2007, μόλις ο ένας στους τέσσερις Έλληνες (το 26%) διαθέτει έστω ένα ασφαλιστικό πρόγραμμα (συνταξιοδοτικό, ασφάλεια υγείας, ασφάλεια ζωής ή ανικανότητας). Επίσης, στην Ελλάδα το ύψος των ασφαλίσεων ως ποσοστού του ΑΕΠ είναι μόλις 2,05%, το χαμηλότερο από κάθε άλλη χώρα της Ε.Ε., τα δε κατά κεφαλήν ασφαλιστρα δεν ξεπερνούν τα 389,52€.

Τα ιδιωτικά προγράμματα που υπόσχονται να συμπληρώσουν τις συντάξιμες αποδοχές ή καλύπτουν ιατρικά έξοδα και νοσηλεία, που θεωρούνται “πολυτέλεια” τα δημόσια ταμεία, είναι ιδιαίτερα περιορισμένα και δεν ξεπερνούν το 16,6%.

Οι Έλληνες όμως είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί και αποφεύγουν τα ιδιωτικά προγράμματα. Σε ότι αφορά ειδικά τα συνταξιοδοτικά προγράμματα, από την ίδια έρευνα της ΕΑΕΕ προκύπτουν δυο βασικοί λόγοι, τους οποίους επικαλούνται όσοι Έλληνες (το 83% του συνόλου) δεν έχουν ενδώσει στον πειρασμό της ιδιωτικής σύνταξης: Το υψηλό κόστος των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων (41%) και την άποψη ότι η ιδιωτική ασφάλιση είναι “ένα περιττό έξοδο” (37%).

Δεν λείπουν όμως και άλλα προβλήματα, όπως η έλλειψη ενημέρωσης (την επικαλείται το 15% των ερωτηθέντων που δεν κατέχει ασφαλιστικό πρόγραμμα), η άποψη ότι πρόκειται για “χαμένα χρήματα” (άλλο ένα 15%) και – το ποιο σημαντικό για τις επιχειρήσεις του κλάδου – η έλλειψη εμπιστοσύνης προς τις ιδιωτικές εταιρείες. Κι όλα αυτά παρότι, σύμφωνα με την ίδια έρευνα της ΕΑΕΕ, περισσότεροι από τους μισούς Έλληνες που δεν έχουν ιδιωτική ασφάλιση (το 56%) και το 65% των κατόχων ασφαλιστικών προγραμμάτων δηλώνουν βέβαιοι ότι οι παροχές της κοινωνικής ασφάλισης όσον αφορά τις συντάξεις θα μειωθούν στο μέλλον. *(Εισήγηση Καραχάλιου Γ., 2009)*

3.1.1 Η Ελληνική Οικονομία

Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών εξελίξεων το 2007 ήταν η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή και η άνοδος των τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων στις διεθνείς αγορές. Τα φαινόμενα αυτά εκδηλώθηκαν το δεύτερο εξάμηνο του έτους και οδήγησαν σε ένταση των πληθωριστικών πιέσεων και επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας διεθνώς. Αυτές οι οικονομικές εξελίξεις έχουν επηρεάσει δυσμενώς τον πληθωρισμό και το ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα:

- Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) επιβραδύνθηκε αισθητά στο 4% το 2007
- Ο πληθωρισμός υποχώρησε ελαφρά και έχει διαμορφωθεί στο 3-3,5% τα τελευταία χρόνια
- το δημοσιονομικό έλλειμμα περιορίστηκε κάτω του 3% του ΑΕΠ
- το ποσοστό ανεργίας εξακολούθησε να μειώνεται και η αύξηση της απασχόλησης επιταχύνθηκε.
- Ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού στην Ελλάδα με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) παρουσίασε υποχώρηση στο 2,9%
- Τα τραπεζικά επιτόκια ακολούθησαν ανοδική πορεία κατά τη διάρκεια του 2007 σε όλες τις κατηγορίες καταθέσεων και στις περισσότερες δανείων
- Η ανοδική πορεία των τιμών των μετοχών του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ), συνεχίστηκε και το 2007
- Σημαντική συμβολή στην ενίσχυση της αξίας των συναλλαγών και της εμπορευσιμότητας το 2007 είχαν οι επενδυτές του εξωτερικού, οι οποίοι κάλυψαν περίπου το 55%-60% των συναλλαγών.

Πίνακας 3.1: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

	2006	2007
Συμμετοχή Ασφαλιστρών επί του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	2,03%	2,05%
Συμμετοχή Επενδύσεων επί του Ακαθάριστου Εγχώριου προϊόντος	4,89%	5,17%

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

Οι επιδόσεις αυτές της οικονομίας είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές, δεν πρέπει όμως να προκαλούν εφησυχασμό.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις από τη συνεχιζόμενη κρίση στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας στους εξωτερικούς κραδασμούς. Ο ασφαλέστερος τρόπος γι' αυτό είναι να συνεχιστεί η προσπάθεια για τη βελτίωση των βασικών μεγεθών της οικονομίας. *(Ετήσια Στατιστική Έρευνα, 2007)*

3.1.2 Η Παραγωγή Ασφαλίσεων κατά Κλάδο Ασφάλισης

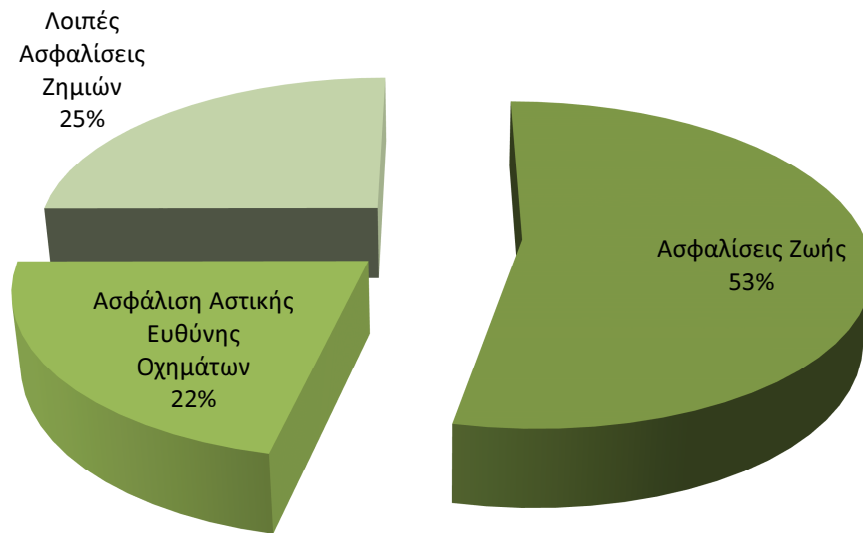
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των 86 Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (ετήσια μελέτη της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος), που παρουσίασαν παραγωγή ασφαλίσεων μέσα στο 2008, (63 Ανωνύμων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων με έδρα την Ελλάδα, 19 Υποκαταστημάτων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων με έδρα εκτός Ελλάδος και 5 Αλληλασφαλιστικών Συνεταιρισμών ιδιοκτητών επαγγελματικών οχημάτων), η συνολική παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις (ζωής και ζημιών) έφθασε το 2008 τα 4,75 δις. ευρώ, παρουσίασε δηλαδή αύξηση 1,39% έναντι των αποτελεσμάτων της προηγούμενης έρευνας (4,67 δις. ευρώ το 2007).

Αντίστοιχα η παραγωγή ασφαλίσεων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) των Επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στην έρευνα έφθασε το 2008 τα 98,3 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 4,33% έναντι 94,2 εκατ. ευρώ της προηγούμενης χρονιάς. Επίσης τα δικαιώματα συμβολαίων των ίδιων Επιχειρήσεων έφθασαν τα 461,9 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 5,77% έναντι της προηγούμενης χρονιάς 463,7 εκατ. ευρώ.

- Η παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις των ασφαλίσεων κατά ζημιών έφθασε τα 2,27 δις. ευρώ, αυξημένη κατά 4,12% έναντι της αντίστοιχης έρευνας του 2007 (2,18 δις. ευρώ)
- Η παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις των ασφαλίσεων ζωής έφθασε τα 2,84 δις. ευρώ, μειωμένη κατά 1% έναντι της αντίστοιχης έρευνας του 2007 (2,5 δις. ευρώ).

Συνεπώς το ποσοστό συμμετοχής των δυο κλάδων στη συνολική παραγωγή ασφαλίσεων, διαμορφώνεται σε 47,88% για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών και 52,12% για τις ασφαλίσεις ζωής. *(Ετήσια Στατιστική Έρευνα, 2007)*

Γράφημα 3.1: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

A. Ασφαλίσεις Ζημιών

Η ανάλυση κατά κλάδο της παραγωγής ασφαλίσεων ζημιών έτσι όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Εταιριών, με ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.2: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΗΜΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2008

(ποσά σε ευρώ)	Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
1.Ατυχήματα	53.992.734,81	2,37%
2.Ασθένειες	8.288.915,58	0,36%
3.Χερσαία οχήματα	344.506.132,38	15,15%
4.Αεροσκάφη	457.959,77	0,02%
5.Πλοία (θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια)	23.150.842,63	1,02%
6.Μεταφερόμενα εμπορεύματα	44.108.720,86	1,94%
7.πυρκαϊά και στοιχεία της φύσεως	383.115.184,41	16,84%
8.Λοιπές ζημιές αγαθών	131.574.025,88	5,78%
9.Αστική ευθύνη χερσαίων οχημάτων	1.026.834.528,73	45,14%
10.Αστική ευθύνη από αεροσκάφη	1.786.514,17	0,08%
11.Αστική ευθύνη πλοίων	6.511.548,17	0,29%
12.Γενική αστική ευθύνη	71.977.455,66	3,16%
13.Πιστώσεις	33.226.316,77	1,46%
14.Εγγυήσεις	5.979.990,77	0,26%
15.Διάφορες χρηματικές απώλειες	20.215.276,61	0,89%
16.Νομική προστασία	49.266.086,34	2,17%
17.Βοήθεια	69.647.067,96	3,06%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ	2.274.639.301,50	100,00%

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

B. Ασφαλίσεις Ζωής

Η ανάλυση κατά κλάδο της παραγωγής ασφαλίσεων ζωής έτσι όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Ασφαλιστικών Εταιριών, με το ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.3: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ ΕΤΟΥΣ 2008

(ποσά σε ευρώ)	Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
1.Κλάδος Ζωής	1.628.613,34	65,78%
2.Κλάδος Ασφ. Ζωής Συνδ. Με Επενδύσεις	558.420.269,24	22,55%
3.Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	52.290.964,15	2,11%
4.Κλάδος Κεφαλαιοποίησης	171.738,68	0,01%
5.Κλάδος Διαχείρισης Ομαδ. Συνταξ. Κεφαλαίων	236.478.959,61	9,55%
6.Κλάδος Ομαδ. Προγρ. Πρόνοιας	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	2.475.975.599,02	100,0%

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

3.2 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Μείωση του ρυθμού ανάπτυξης της παραγωγής ασφαλίσεων κατέγραψε η Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά. Σύμφωνα με τα πρώτα συγκεντρωτικά στοιχεία του έτους 2007 που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλειών προερχόμενα από τις εκτιμήσεις 33 χωρών-μελών, η Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά παρουσίασε το 2007 μια πραγματική (αποπληθωρισμένη) αύξηση της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων ύψους 1,2%, η οποία είναι μικρότερη από την αντίστοιχη αύξηση τόσο του 2006 όσο και του 2005(6,5%), φθάνοντας έτσι σε μέγεθος τα 1.122 δις. ευρώ. Συγκεκριμένα:

- Με ρυθμό ανάπτυξης 0,4% σε αποπληθωρισμένες τιμές, οι ασφαλίσεις κατά ζημιών παρουσίασαν παραγωγή ασφαλίσεων 423 δις. ευρώ το 2007.
- Οι ασφαλίσεις ζωής αντίστοιχα κατέγραψαν ρυθμό αύξησης κατά 1,7% σε αποπληθωρισμένες τιμές, φθάνοντας έτσι την παραγωγή ασφαλίσεων στα 700 δις. ευρώ.
- Ο αριθμός των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στις 33 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ασφαλειών το

2007 εκτιμάται στις 5.262, ελαφρά μειωμένος (-0,2%), ένδειξη ότι οι συγχωνεύσεις των εταιριών συνεχίζονται.

- Η συνολική παραγωγή ασφαλίσεων των 25 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτιμάται ότι θα φθάσει τα 1.063,9 δις. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 3,3% σε τρέχουσες τιμές.

Διάρθρωση χαρτοφυλακίου ασφαλίσεων κατά ζημιών

Η ποσοστιαία διάρθρωση σε ασφάλιστρα, του χαρτοφυλακίου των ασφαλίσεων ζημιών στους επιμέρους κλάδους, των 25 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είχε ως εξής:

• Κλάδος αυτοκινήτων	30,3%
• Ασφάλιση ατυχημάτων και ασθενείας	30,1%
• Ασφάλιση περιουσίας	19,2%
• Κλάδος γενικής αστικής ευθύνης	8,1%
• Ασφάλιση μεταφορών, πλοίων και αεροσκαφών	4,0%
• Κλάδος νομικής προστασίας	1,7%
• Λοιποί κλάδοι ασφαλίσεων ζημιών	6,6%

Πίνακας 3.4: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ(25) ΤΟ 2007

ΜΕΓΕΘΟΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (25)	ΕΛΛΑΔΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις (σύνολο αγοράς, εκατομμύρια €)	1.063.944	4.685,5	0,44%
εκ των οποίων: Ασφάλιστρα Κλάδου Ζωής	667.801	2.500,9	0,37%
Ασφάλιστρα Κλάδου Ζημιών	396.143	2.184,6	0,55%
Σύνολο Επενδύσεων (σύνολο αγοράς, εκατομμύρια €)	6.881.138	11.843,1	0,17%
Αριθμός Εταιριών	4.820	86	1,78%
Αριθμός Απασχολουμένων	907.122	9.000	0,99%
ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ (2006)			
Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα (σε €)	2.222	388,70	17,49%
εκ των οποίων: Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα Κλάδου Ζωής	1.387	207,28	14,94%
Κατά Κεφαλήν Ασφάλιστρα Κλάδου Ζημιών	835	181,42	21,73%
Ποσοστό Ασφαλίστρων επί του Α.Ε.Π.	9,0%	2,03%	
Ποσοστό Επενδύσεων επί του Α.Ε.Π.	58,0%	4,89%	

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

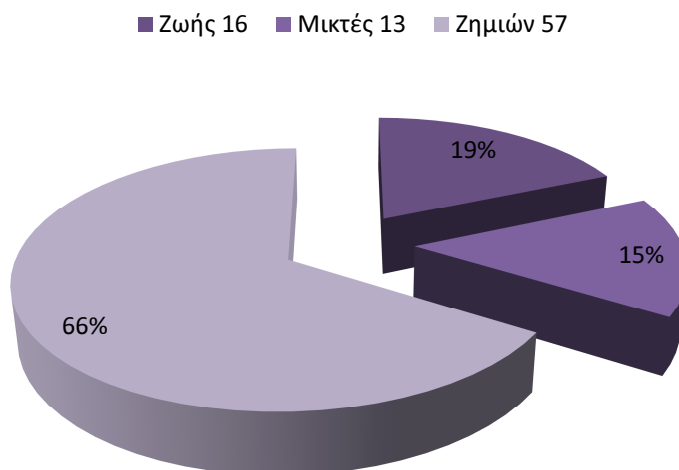
3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2007 έφθασε τις 86 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 4,68 δις. ευρώ, αυξημένη κατά 8,12% έναντι του 2006. Το 53,37% της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων προήλθε από τις ασφαλίσεις ζωής, ενώ το 46,63% αφορούσε τις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

Από τις 86 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα οι 16 παρουσίασαν παραγωγή μόνο στις ασφαλίσεις ζωής, οι 57 στις ασφαλίσεις ζημιών και οι 13 παρουσίασαν παραγωγή και στις ασφαλίσεις ζωής και στις ασφαλίσεις ζημιών (μικτές Ασφαλιστικές Εταιρίες).

Η ομαδοποίηση των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αναλόγως της μορφής δραστηριοποίησης, μας δίνει 60 εγκατεστημένες Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες (13 ασφαλίσεων ζωής, 34 ασφαλίσεων ζημιών και 13 μικτές) και 23 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών (3 ασφαλίσεων ζωής και 20 ασφαλίσεων ζημιών). (Ετήσια Στατιστική Έρευνα, 2007)

Γράφημα 3.2: ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (2007)

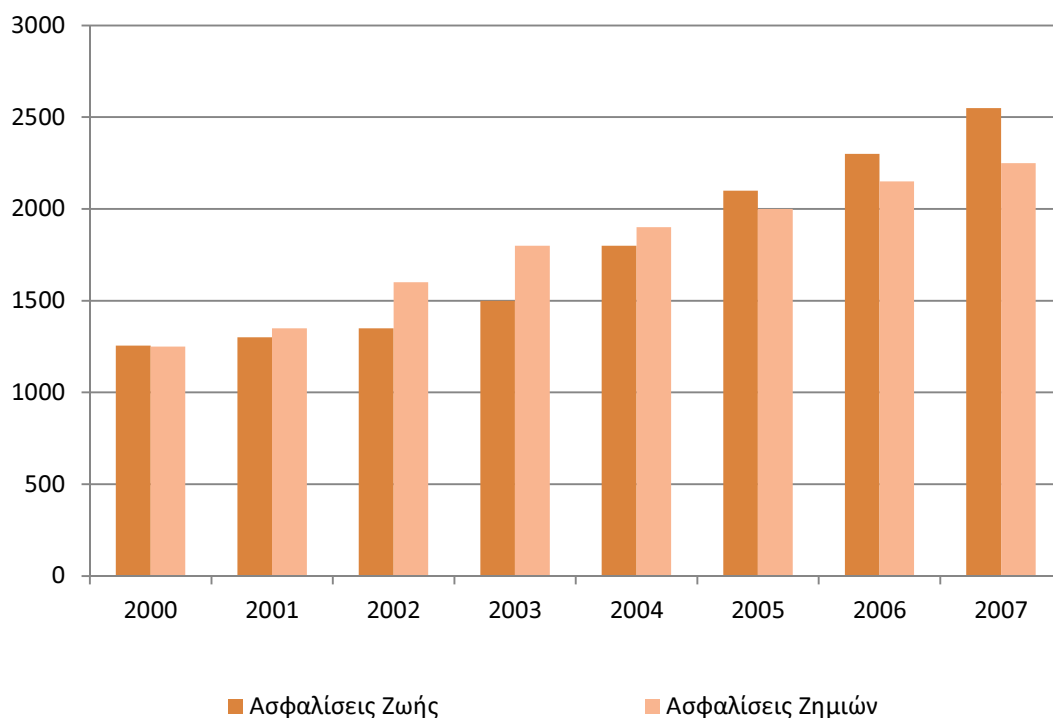
Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

Η ομαδοποίηση των υποκαταστημάτων αναλόγως της εθνικότητας της έδρας, μας δίνει 19 υποκαταστήματα με έδρα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 4 με έδρα εκτός Ε.Ε.

Από το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, υπήρξαν μια Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία και 9 υποκαταστήματα που παρουσίασαν μηδενική παραγωγή ασφαλίσεων εντός του 2007.

Συνεπώς το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που ασκούσαν ασφαλιστικές εργασίες στο τέλος του 2007 ανήλθε στις 76 (εκ των οποίων 59 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες, 3 Πανελλαδικό Αλληλασφαλιστικό Συνεταιρισμοί και 14 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών), οι οποίες ανά δραστηριότητα διακρίνονται σε 15 επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζωής, 48 ασφαλίσεων ζημιών και 13 μικτές.

Γράφημα 3.3: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ & ΖΗΜΙΩΝ (σε εκατομμύρια ευρώ)

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

Επίσης τα μερίδια αγοράς των μεγαλύτερων Ασφαλιστικών Εταιριών κατά κλάδο για τις χρονιές 2007 και 2008, καταγράφονται ως εξής:

Πίνακας 3.5: ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

2008	Ασφαλίσεις Ζωής	Ασφαλίσεις Ζημιών
Οι 5 πρώτες	66,18%	34,99%
Οι 10 πρώτες	88,91%	56,27%
Οι 15 πρώτες	97,50%	72,16%
Οι 20 πρώτες	99,58%	81,90%
2007	Ασφαλίσεις Ζωής	Ασφαλίσεις Ζημιών
Οι 5 πρώτες	65,36%	36,23%
Οι 10 πρώτες	87,84%	58,27%
Οι 15 πρώτες	96,99%	73,14%
Οι 20 πρώτες	99,53%	82,04%

Πηγή: (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, 2007)

3.4 ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική ασφαλιστική αγορά αναπτύσσεται διαρκώς με ταχείς ρυθμούς. Η ενεργοποίηση της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.) με σκοπό την πλήρη εξυγίανση της αγοράς, τα φορολογικά κίνητρα που θα ισχύσουν από 1η Ιανουαρίου 2009 καθώς και οι νέοι κανονισμοί για την κάλυψη τήρηση των αποθεματικών και την κάλυψη των περιθωρίων φερεγγυότητας αναμορφώνουν πλήρως το ασφαλιστικό τοπίο.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α οι ασφαλιστικές εργασίες το 1ο τρίμηνο του 2008 ενισχύθηκαν κατά 3,85%, ανεβάζοντας την ασφαλιστική παραγωγή στο 1,35 δισ. ευρώ. Παρ' όλα αυτά, η ελληνική ασφαλιστική αγορά παραμένει πολύ πίσω σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Το 2007, το ποσοστό ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ ήταν 2% όταν ο μέσος όρος της Ε.Ε. ξεπερνούσε το 9%.

Η έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης του μέσου Έλληνα καταναλωτή σε συνδυασμό με την επιφυλακτικότητα που εμφανίζει –όχι αδικαιολόγητα– απέναντι στις υπηρεσίες και στις παροχές των ασφαλιστικών εταιριών, επηρεάζουν την πορεία του κλάδου. Κρούσματα εταιριών που δραστηριοποιούνταν στον κλάδο αυτοκινήτων που πτώχευσαν ή ανακλήθηκαν οι άδειες λειτουργίας τους δυσφήμισαν ολόκληρη την ελληνική αγορά. Η λειτουργία της ΕΠ.Ε.Ι.Α σε

συνδυασμό με την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας Solvency II θα αυξήσουν τη φερεγγυότητα των εταιριών, θα αποκαταστήσουν την αξιοπιστία τους στη συνείδηση του Έλληνα καταναλωτή, δημιουργώντας ταυτόχρονα αίσθημα εμπιστοσύνης και καλλιεργώντας ασφαλιστική συνείδηση στον πολίτη.

Επίσης, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης διαδραματίζουν οι φορολογικές ελαφρύνσεις. Συγκεκριμένα, τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε το ποσό που εκπίπτει από τα φορολογητέα έσοδα επιχειρήσεων για ομαδικά προγράμματα ζωής και υγείας του προσωπικού, το ποσό που εκπίπτει από τη φορολογία φυσικών προσώπων για ατομικά ασφαλιστήρια ζωής και υγείας. Εντάχθηκαν επίσης στην κατηγορία των ασφαλιστηρίων που εκπίπτουν από το ιδιωτικό εισόδημα και τα ασφαλιστήρια κατοικίας, ενώ πρόσφατα ανακοινώθηκε η κατάργηση του χαρτοσήμου από τα ασφαλιστικά προϊόντα ζωής.

Επιπλέον, στοιχεία που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κλάδου είναι αφενός η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε πολλούς τομείς, όπως η υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια, η εκπαίδευση και η πιστοποίηση των διαμεσολαβούντων, οι διαδικασίες εξυπηρέτησης και οι ποιοτικές παρεχόμενες υπηρεσίες και αφετέρου η ανάπτυξη του Bancassurance, δηλαδή η πώληση ασφαλιστικών προϊόντων μέσω τραπεζικών δικτύων.

Τέλος, με την υιοθέτηση του συστήματος των τριών πυλώνων, σύστημα που ήδη εφαρμόζεται στις χώρες της Ε.Ε, η ιδιωτική ασφάλιση θα στηρίξει και θα διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στη δημιουργία ενός ευέλικτου ανταποδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, αφενός με την ανάπτυξη του τρίτου πυλώνα δηλαδή των ατομικών συνταξιοδοτικών ασφαλίσεων και αφετέρου με τη συμμετοχή της στο δεύτερο πυλώνα των συντάξεων σε συνεργασία με τα επαγγελματικά ταμεία, με αποτέλεσμα να ανακουφίζεται και να υποβοηθείται ο πρώτος πυλώνας, δηλαδή η κύρια ασφάλιση.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν νέα πεδία δράσης και νέες προκλήσεις για την ελληνική ασφαλιστική αγορά, η οποία αποκτά πλέον τα απαραίτητα εφόδια για να λειτουργήσει οργανωμένα. (Κατσαρός Α., 14/7/08)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η συγκεκριμένη έρευνα που πραγματοποιήθηκε στον τόπο καταγωγής μου, τον Δήμο Δαφνουσίων του Νομού Φθιώτιδος το Φθινόπωρο του 2009, διερευνά τη στάση των αγροτών της περιοχής αυτής έναντι των ιδιωτικών ασφαλιστικών φορέων.

Στη συγκεκριμένη Έρευνα χρησιμοποιήθηκαν εθελοντικά αγρότες των τριών Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου, Λιβανατών, Αρκίσσας και Γολεμίου απαντώντας σε ένα ερωτηματολόγιο για την εξασφάλιση της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος.

Η επεξεργασία του δείγματος έγινε με το πρόγραμμα Spss Statistics 17.0.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την εξαγωγή συμπερασμάτων για μια ξεκάθαρη εικόνα για τον βαθμό στον οποίο υπάρχει η ιδιωτική ασφάλιση στον αγροτικό τομέα της περιοχής.

Για την διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο κατάλληλα διαμορφωμένο και για τις δυο ομάδες αγροτών, ώστε να έχουμε μια πλήρη εικόνα για τους λόγους που τους οδήγησαν στην αντίστοιχη απόφασή τους για ιδιωτική ασφάλιση ή μη.

4.1.1 Αντικείμενο έρευνας

Το πρόβλημα των Ασφαλιστικών Ταμείων σε συνδυασμό με την ευρύτερη κοινωνικοοικονομική κρίση των τελευταίων δυο ετών έχει περάσει στις πρώτες γραμμές της επικαιρότητας τόσο στη χώρα μας όσο και σε αρκετές ανεπτυγμένες οικονομίες.

Να λοιπόν γιατί η Ιδιωτική Ασφάλιση αναπτύσσεται συνεχώς και στην Ελλάδα και εξελίσσεται σε ένα εξαιρετικά δυναμικό τομέα της Οικονομίας. Ακόμα και εμπειρικά, χωρίς στατιστικά στοιχεία, αυτό είναι αντιληπτό. Πριν δέκα μόλις χρόνια δεν υπήρχαν όλα αυτά τα ασφαλιστικά γραφεία, δεν υπήρχαν τόσοι ασφαλισμένοι. Ο ένας μετά τον άλλον, όλο και

περισσότεροι άνθρωποι, αισθάνονται την ανάγκη να εμπιστευτούν την προσωπική υγεία και περιουσία τους σε μία Ιδιωτική Ασφαλιστική Εταιρία. Οι ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα ωθούν την αγορά προς νέες τάσεις και χρόνο με το χρόνο σχηματίζεται μια νέα τάξη πραγμάτων.

Το κατά πόσο μέσα σ' αυτήν την αναταραχή έχει επηρεαστεί ο αγροτικός τομέας είναι ένα καλό ερέθισμα για την διεξαγωγή μιας έρευνας.

4.1.2 Γενικός Στόχος

Ως γενικός στόχος κάθε έρευνας είναι η απάντηση του βασικού ερωτήματος, που δεν είναι άλλο από το τι στάση έχει ο αγρότης της περιοχής απέναντι στους ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς. Στη συγκεκριμένη έρευνα λοιπόν, γενικός στόχος της είναι να διαπιστωθεί η γνώμη του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής του Δήμου Δαφνουσίων για τον θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης, κατά πόσο δηλαδή αυτοί είναι ασφαλισμένοι ή όχι και παράλληλα ποια είναι η γνώμη τους για τους ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς.

4.1.3 Ειδικός Στόχος

Εκτός από τον Γενικό Στόχο η έρευνα απαντά και σε άλλους ειδικούς στόχους που είναι συνήθως συμπληρωματικοί για την διεξαγωγή συμπερασμάτων. Αυτοί είναι οι εξής:

- Γενικά χαρακτηριστικά του δείγματος.
- Εντοπισμός φορέα κοινωνικής ασφάλισης και βαθμός ικανοποίησής τους.
- Πρωτοβουλία για επιλογή ασφαλιστικής εταιρίας και πηγή ενημέρωσης.
- Πρώτη αντίδραση για ιδιωτική ασφάλιση και επιλογή προγράμματος.
- Επιλογή εταιρίας, διάρκεια ασφάλισης και κόστος.
- Λόγοι ασφάλισης και βαθμός ικανοποίησης.
- Εθνικότητα εταιρίας και σχέσεις με τον ασφαλιστή.
- Λόγοι μη ασφάλισης και ύπαρξη ατυχού γεγονότος.
- Επαφή με ασφαλιστή και γνώσεις εταιριών και προγραμμάτων.

4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η ερευνώμενη μονάδα ήταν ο ενήλικας αγρότης 18 ετών και άνω.

Η έρευνα κάλυψε τα τρία δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου Δαφνουσίων και αντικείμενο δειγματοληψίας ήταν ο αγροτικός πληθυσμός του Δήμου.

Ο πληθυσμός στον οποίο διεξήχθη η έρευνα καταγράφεται στον ακόλουθο πίνακα με στοιχεία που προκύπτουν από την τελευταία απογραφή του 2001.

Πίνακας 4.1: Η ΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (2001)

Μόνιμοι κάτοικοι	4.326
Αιχμής(εποχιακοί)	8.000
Πρωτογενής	2.846 (79,5%)
Δευτερογενείς	207 (5,8%)
Τριτογενείς	381 (10,5%)
Ανεργοί	146 (4,1%)
Σύνολο Εργατικού Δυναμικού	3.580

Πηγή: (Κεντρική σελίδα Δήμου Δαφνουσίων, 2001)

Στον πρωτογενή τομέα: με την αλιεία ασχολούνται 7 άτομα, με την κτηνοτροφία 12 και όλοι οι υπόλοιποι αποκλειστικά με την γεωργία.

Ο Δήμος προήλθε από την συνένωση τριών τέως κοινοτήτων (σύμφωνα με το σχέδιο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ 2539/97 ΦΕΚ 244/1/4.12.97), της κοινότητας Λιβανατών που αποτελεί και την διοικητική του έδρα, την κοινότητα Αρκίτσας και της κοινότητας Γολεμίου.

Ο Δήμος Δαφνουσίων έχει συνολική έκταση 77.374 στρεμμάτων, εκ των οποίων 13.904 στρ. είναι ορεινή, 26.416 στρ. ημιορεινή και 37.054 στρ. πεδινή.

Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 παρουσιάζει 4.326 κατοίκους, εκ των οποίων 3.023 στο Δ.Δ. Λιβανατών, 1.135 στο Δ.Δ. Αρκίτσας και 168 στο Δ.Δ. Γολεμίου.

Η διεξαγωγή της έρευνας έγινε με 70 ερωτηματολόγια από τα οποία τα 59 απαντήθηκαν από άντρες και τα 11 από γυναίκες.

Έτσι, ο καταμερισμός των ερωτηματολογίων έγινε σύμφωνα με τον πληθυσμό του κάθε δημοτικού διαμερίσματος του Δήμου.

Από τα 70 ερωτηματολόγια, τα 37 απαντήθηκαν από αγρότες του δημοτικού διαμερίσματος Λιβανατών, 27 από την Αρκίτσα και 6 από το δημοτικό διαμέρισμα Γολεμίου.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε κατόπιν προσωπικών συνεντεύξεων με τους αγρότες στις οικίες τους, σε καφενεία και πλατείες του κάθε δημοτικού διαμερίσματος. (Δήμος Δαφνουσίων, 2006)

4.3: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ Η ΜΗ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

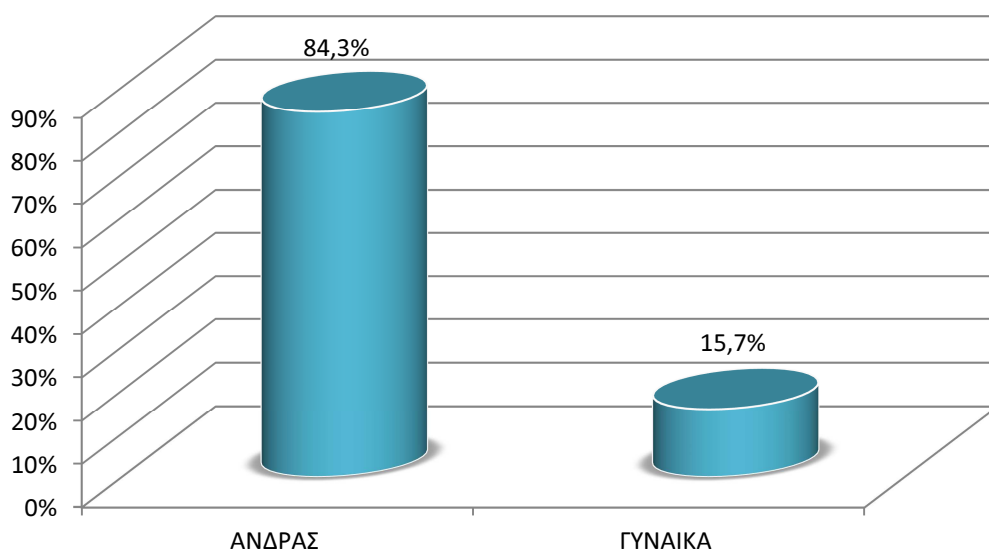
Στο Κεφάλαιο αυτό ακολουθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας για εκείνους οι οποίοι έχουν ή όχι και ιδιωτική ασφάλιση με τη μορφή γραφημάτων, αφού έχει προηγηθεί ο έλεγχος και η ανάλυση των στοιχείων με το πρόγραμμα Spss Statistics 17.0 τα οποία θα βοηθήσουν στην εξαγωγή συμπερασμάτων.

4.3.1 Τα χαρακτηριστικά για τους ασφαλισμένους σε κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση

A. Γενικά Στοιχεία

Στο σύνολο των 70 ερωτηματολογίων της έρευνας, οι 59 είναι άνδρες και το ποσοστό τους είναι 84,3%, ενώ με ποσοστό 15,7% και αριθμό ατόμων 11 είναι γυναίκες.

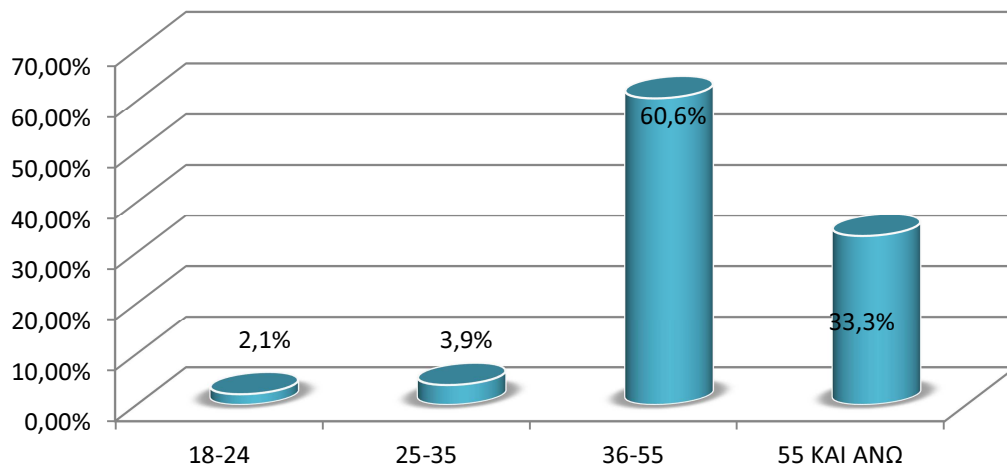
Γράφημα 4.1: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΛΟ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Η ηλικιακή σύνθεση τώρα των ερωτηθέντων δείχνει ότι η ηλικία των 36-55 είναι αυτή που κυριαρχεί αφού το ποσοστό τους φτάνει ως το 60,6% και ακολουθούν οι ηλικίες των 55 και άνω με ποσοστό 33,3% και τέλος οι πιο νέοι 18-35 με ποσοστό αρκετά πιο κάτω του 10%.

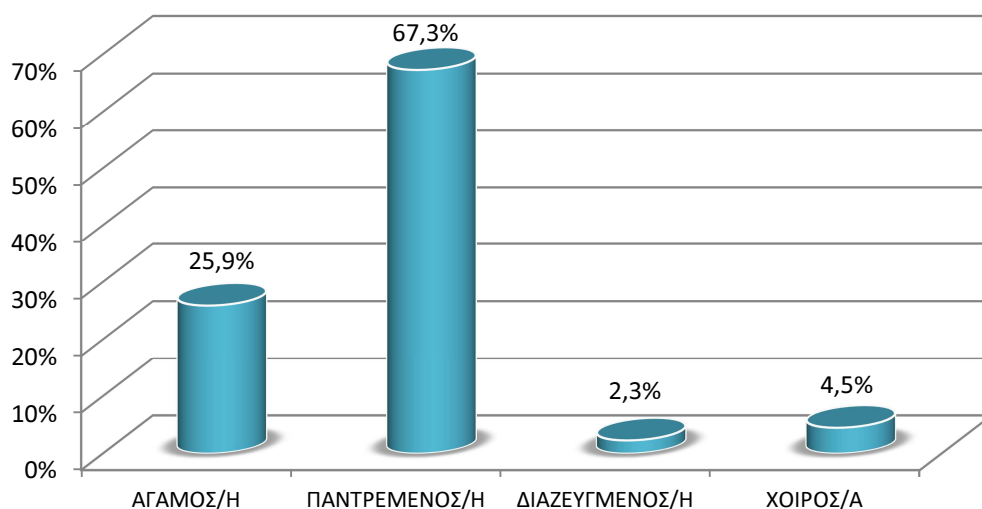
Γράφημα 4.2: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Στην οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι παντρεμένοι με 67,3% και οι ελεύθεροι με ποσοστό 25,9%. Πολύ μικρότερο ποσοστό έχουν οι διαζευγμένοι με ποσοστό 2,3% ενώ οι χήροι έχουν ποσοστό 4,5%.

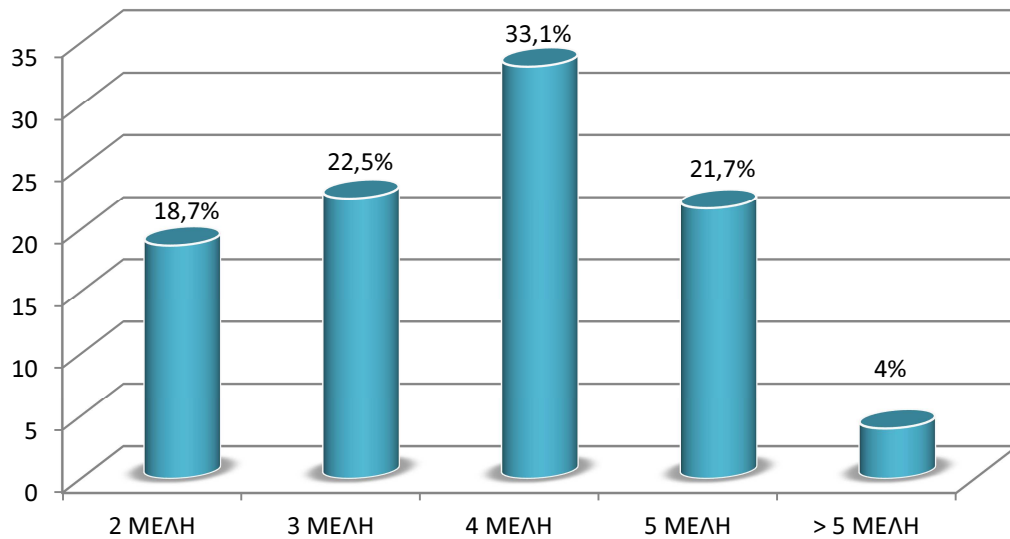
Γράφημα 4.3: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Στον αριθμό μελών του νοικοκυριού υπερτερούν οι οικογένειες με 4 μέλη και ακολουθούν οι τριμελής και πενταμελής οικογένειες.

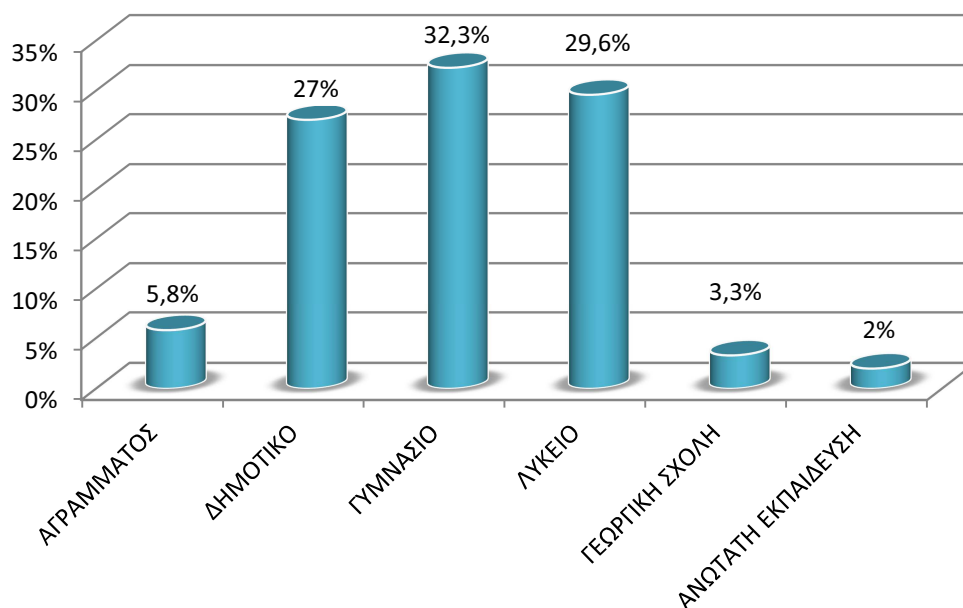
Γράφημα 4.4: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων παρουσιάζει σχεδόν τα ίδια μεγάλα επίπεδα ποσοστών στους απόφοιτους Γυμνασίου, Λυκείου και Δημοτικού. Οι αγράμματοι καταλαμβάνουν μικρό ποσοστό ενώ δεν είναι διόλου ευκαταφρόνητο και το ποσοστό εκείνων που συνέχισαν τις σπουδές τους σε ένα ανώτερο τμήμα κάποιας σχολής. Αυτό φανερώνει μια τάση των γεωργών για περεταίρω μόρφωση και ειδίκευση πέρα των βασικών γνώσεων. Κάτι που είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για το επίπεδο του αγροτικού τομέα.

Γράφημα 4.5: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

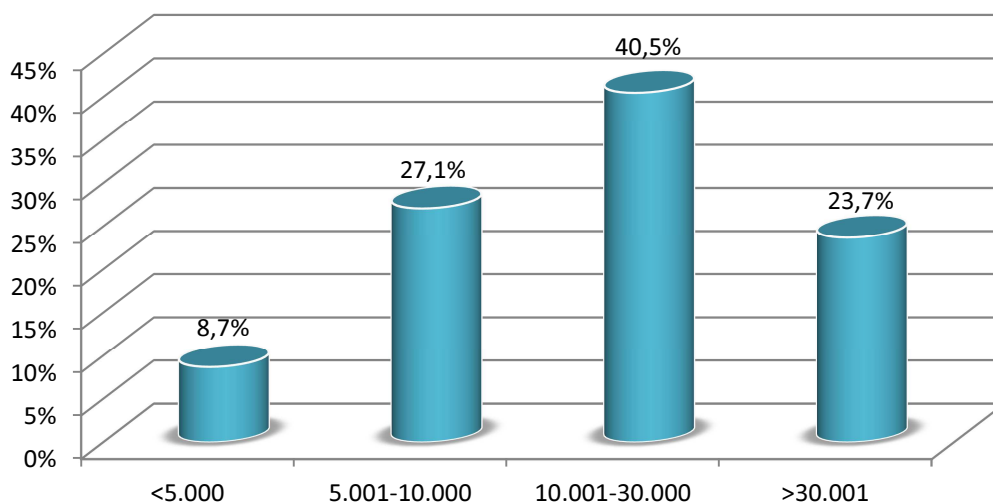

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Η εισοδηματική τάξη που κυριαρχεί είναι εκείνη των 10.001–30.000€ με ποσοστό 40,5% και ακολουθούν με μικρή διαφορά μεταξύ τους τα ποσά των 5.001-10.000€ και εκείνα άνω των 30.000€. Τέλος με ποσοστό 8,7% ακολουθεί το εισόδημα κάτω των 5.000€.

Είναι μια όσο το δυνατό καλύτερη προσέγγιση της εικόνας του ετήσιου αγροτικού εισοδήματος της περιοχής.

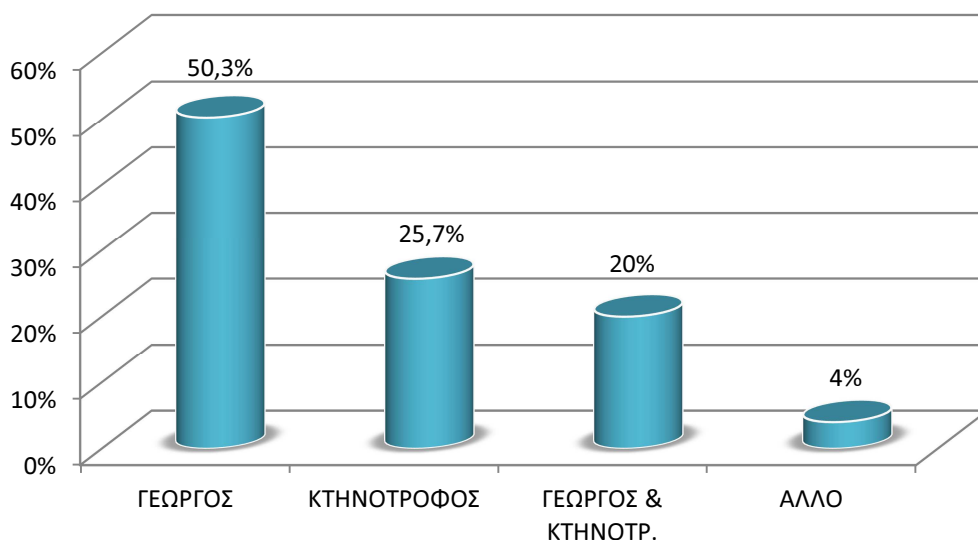
Γράφημα 4.6: ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Ως κύρια απασχόληση των ερωτηθέντων υπερτερεί η γεωργία, με διαφορά. Είναι μια περιοχή άλλωστε με παράδοση και φήμη για τα αγροτικά της προϊόντα. Έτσι με ποσοστό 50,3% είναι γεωργοί κατά κύριο επάγγελμα και ακολουθούν με κοντινά ποσοστά οι κτηνοτρόφοι και εκείνοι που συνδυάζουν και τα δυο. Ωστόσο ως Δήμος με παράδοση και στο ψάρι, δεν θα μπορούσαν να λείπουν και οι ψαράδες της περιοχής με ποσοστό 4%.

Γράφημα 4.7: ΚΥΡΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Η διανομή και συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε σε αναλογία του πληθυσμού του καθενός από τα τρία δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου και προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα του πίνακα:

Πίνακας 4.2: ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

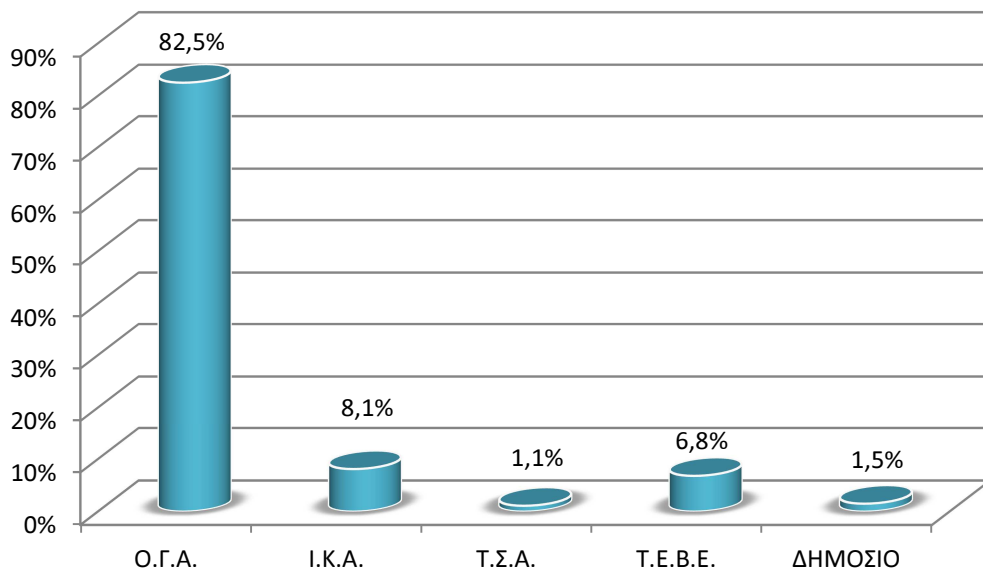
ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ		
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ(%)
ΛΙΒΑΝΑΤΩΝ	37	52,8%
ΑΡΚΙΤΣΑΣ	27	38,6%
ΓΟΛΕΜΙΟΥ	6	8,6%
ΣΥΝΟΛΟ	70	100%

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Β. Εντοπισμός του φορέα κοινωνικής ασφάλισης και ικανοποίηση ή δυσαρέσκειά τους από αυτόν

Κυρίαρχος των κοινωνικών ασφαλιστικών φορέων για τους αγρότες είναι ασφαλώς ο Ο.Γ.Α. με τεράστια διαφορά από τους υπόλοιπους με ποσοστό 82,5% και ακολουθούν οι άλλοι με ποσοστά που κυμαίνονται κάτω από το 10%.

Γράφημα 4.8: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

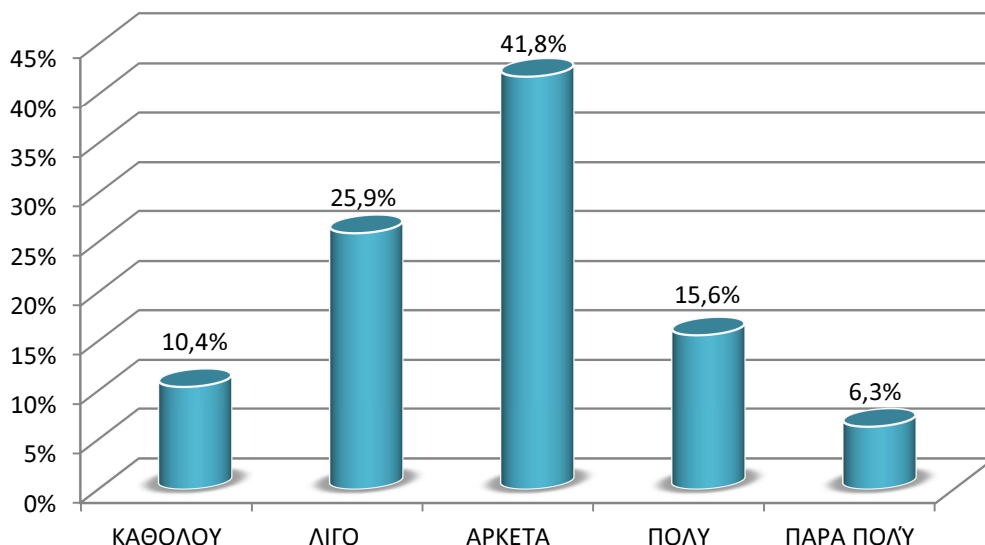

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Για τον βαθμό ικανοποίησης των ερωτηθέντων, υπερτερούν οι τρεις μεσαίες κατηγορίες «λίγο» έως «πολύ», οι οποίες κυμαίνονται με διαφορά από τα άκρα με ποσοστά από 40 έως 15% περίπου.

Τα ποσοστά αυτά φανερώνουν την μέτρια ικανοποίηση των ασφαλισμένων αγροτών που προέρχεται από την δυσαρέσκειά τους σε κάποιους τομείς που θα αναλυθούν και παρακάτω.

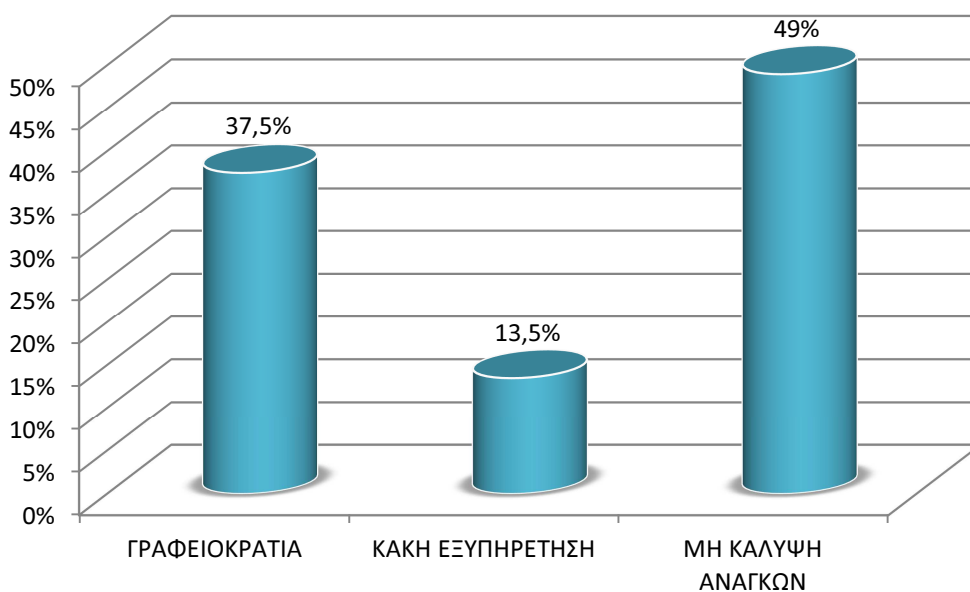
Γράφημα 4.9: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Αυτοί που είναι «λίγο» ή «καθόλου» ευχαριστημένοι από τον φορέα τους, εκφράζουν την μεγαλύτερη δυσαρέσκειά τους στην «μη κάλυψη των αναγκών» τους με ποσοστό 49% ακολουθεί η «γραφειοκρατία» με 37,5% και τέλος η «κακή εξυπηρέτηση» με 13,5%.

Γράφημα 4.10: ΛΟΓΟΙ ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

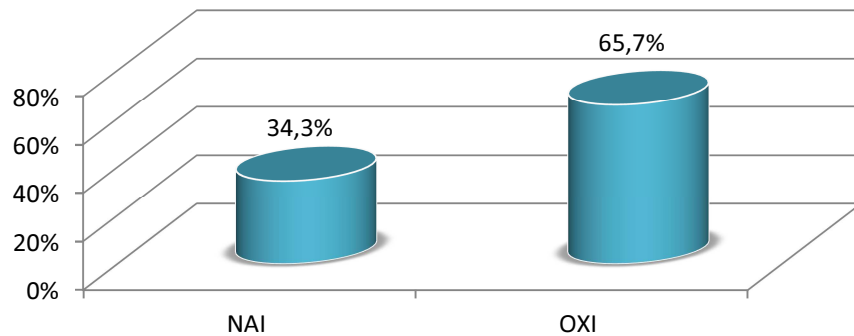
Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Γ. Ο ρόλος της πρωτοβουλίας των ασφαλιζόμενων στην επιλογή ασφαλιστικής εταιρίας και η πηγή ενημέρωσής τους

Στο σημείο αυτό γίνεται ο διαχωρισμός εκείνων οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι και σε ιδιωτικό φορέα ασφάλισης.

Ο αριθμός των αγροτών οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι είναι 24 έναντι 46 εκείνων που δεν είναι.

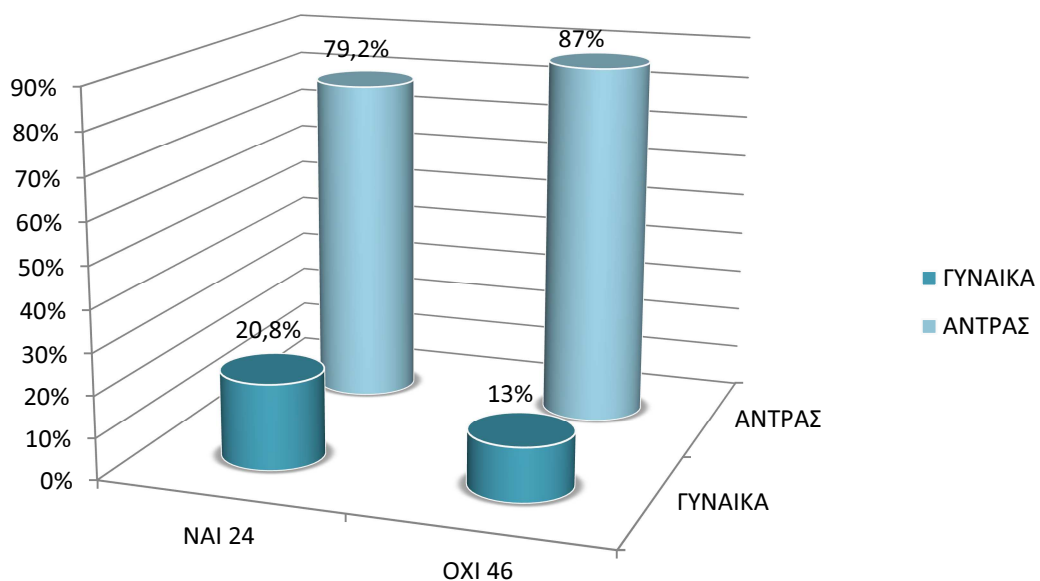
Γράφημα 4.11(α): ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Σε μια προσπάθεια κατανόησης του τρόπου σκέψης των δυο φύλλων για την ασφάλιση, ακολουθούν τα ποσοστά ανδρών και γυναικών που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια σχετικά με την συμμετοχή τους σε αυτήν.

Γράφημα 4.11(β): ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΟ

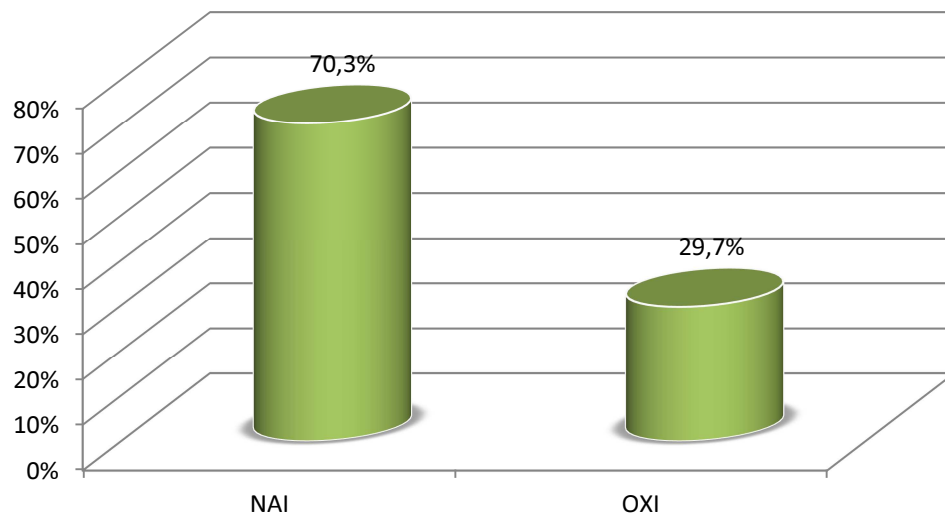
Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

4.3.2 Τα χαρακτηριστικά για τους ασφαλισμένους και σε ιδιωτική ασφάλιση

Μετά τον διαχωρισμό των ερευνητικού συνόλου, η έρευνα συνεχίζεται με όσους είναι ασφαλισμένοι και σε κάποιον ιδιωτικό φορέα ασφάλισης, που όπως δείχνει και το γράφημα 4.11(α) είναι 24 έναντι 46 εκείνων που δεν έχουν.

Για την πρωτοβουλία αυτών ή άλλων προσώπων να κάνουν μια ιδιωτική ασφάλιση οι περισσότεροι απαντούν «ναι» σε ποσοστό 70,3% έναντι 29,7% που απαντούν «όχι». Αυτό δείχνει την αλλαγή στην νοοτροπία του αγροτικού κόσμου και στην απόρριψη παλιών συντηρητικών αντιλήψεων.

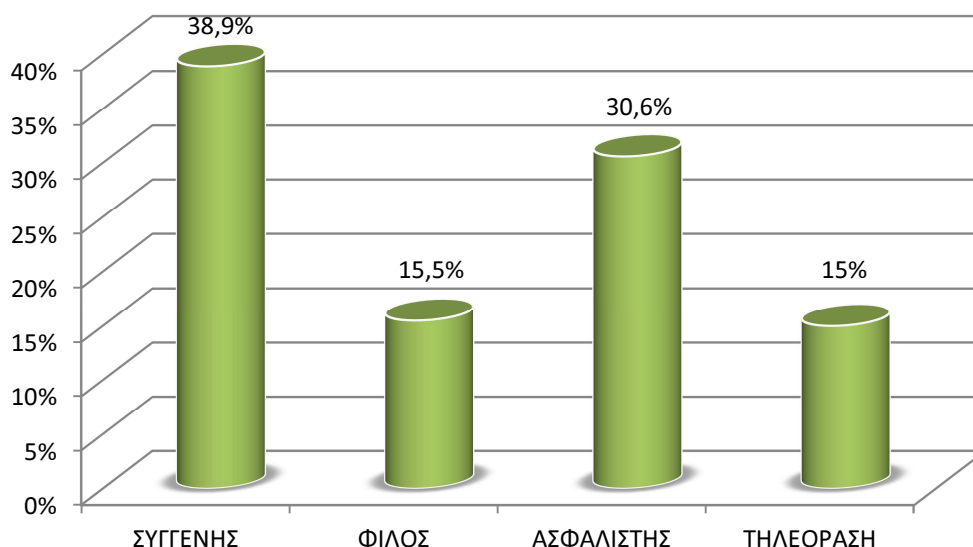
Γράφημα 4.12: ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Για τις πηγές ενημέρωσης των αγροτών, οι ίδιοι απαντούν κατά πλειοψηφία για προτροπές των συγγενικών τους προσώπων να ασφαλιστούν με ποσοστό 38,9% και μετά των ασφαλιστών με 30,6%. Ακολουθούν περίπου στα ίδια ποσοστά οι φίλοι και η τηλεόραση.

Γράφημα 4.13: ΠΗΓΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

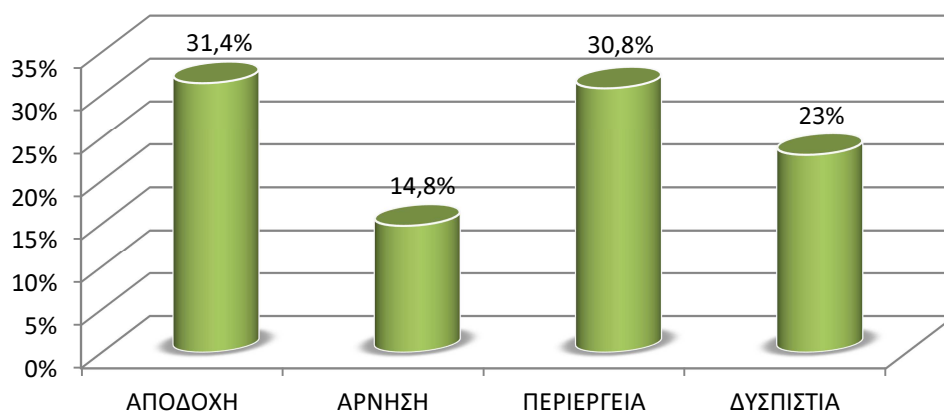
Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Δ. Πρώτη αντίδραση των ασφαλιζομένων για την ιδιωτική ασφάλιση και επιλογή ασφαλιστικού προγράμματος

Το επόμενο γράφημα καταγράφει την αντίδραση των αγροτών στο πρώτο άκουσμα για την ιδιωτική ασφάλιση. Παρατηρούμε ικανοποιητικό ποσοστό της «αποδοχής», με την «περιέργεια» και την «δυσπιστία» σε ποσοστά 30,8% και 23% αντίστοιχα ενώ «άρνηση» μόλις το 14,8%.

Έτσι βλέπουμε μια αρκετά πρόθυμη στάση από την αρχή έναντι του απόλυτου αρνητισμού.

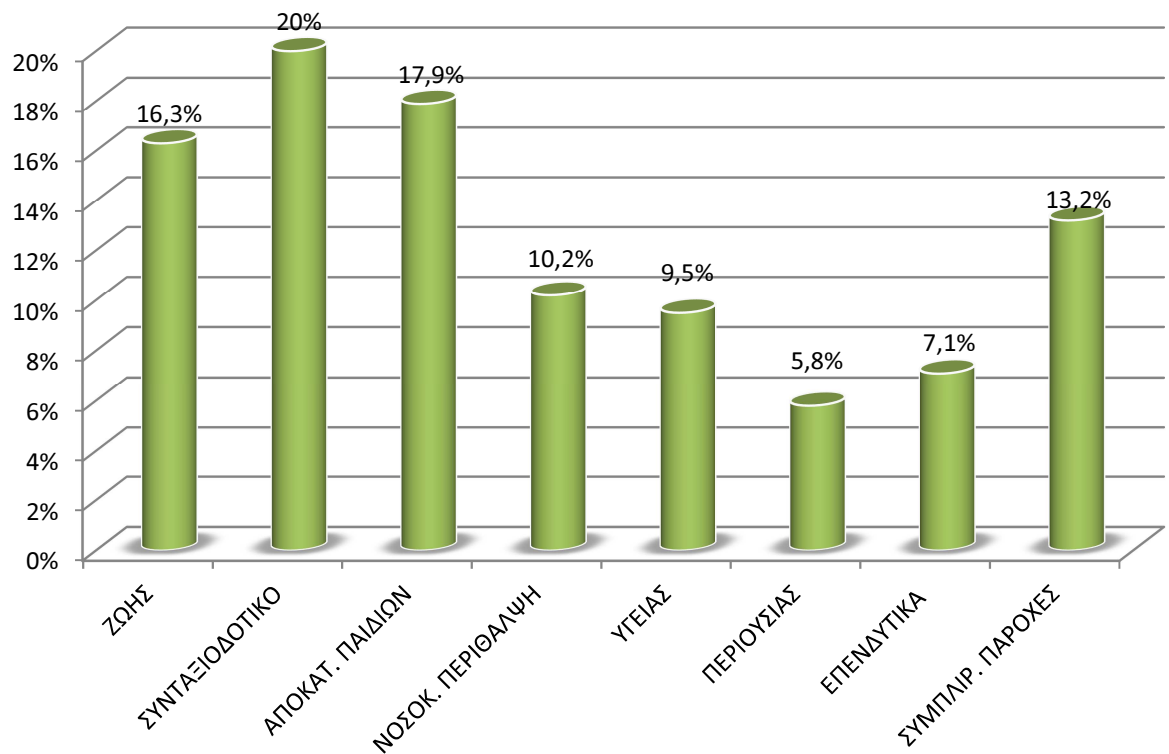
Γράφημα 4.14: ΠΡΩΤΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Τα προγράμματα ασφάλισης των αγροτών βασίζονται τόσο στις ανάγκες της εργασίας τους όσο και στις ανάγκες της οικογένειάς τους, δίνοντας ωστόσο μεγαλύτερη έμφαση στις ανάγκες υγείας αλλά και αποκατάστασής τους όταν δεν θα είναι πλέον παραγωγικοί. Έτσι με ποσοστό 20% επικρατεί το συνταξιοδοτικό και ακολουθούν με παρόμοια ποσοστά η αποκατάσταση παιδιών, η ασφάλιση ζωής και οι συμπληρωματικές παροχές. Με μικρότερα ποσοστά είναι η υγείας, η περιουσίας, η επένδυση και η συμπίληρ. παροχές.

Γράφημα 4.15: ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

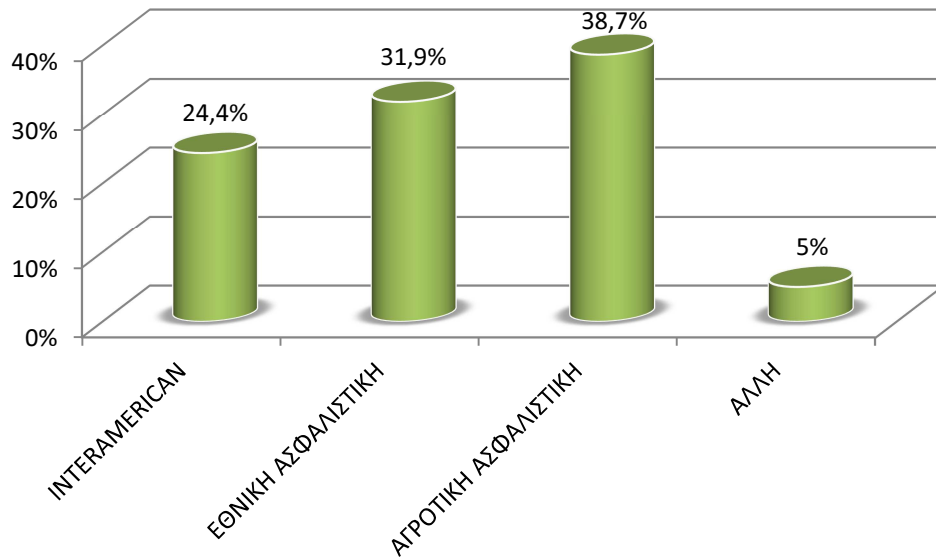

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Ε. Επιλογή εταιρίας, διάρκεια ιδιωτικής ασφάλισης και διάθεση χρηματικού ποσού

Στο θέμα της ασφαλιστικής εταιρίας παρατηρείται πως οι αγρότες προτιμούν ιδιαίτερα τις Ελληνικές ασφαλιστικές.

Γράφημα 4.16: ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

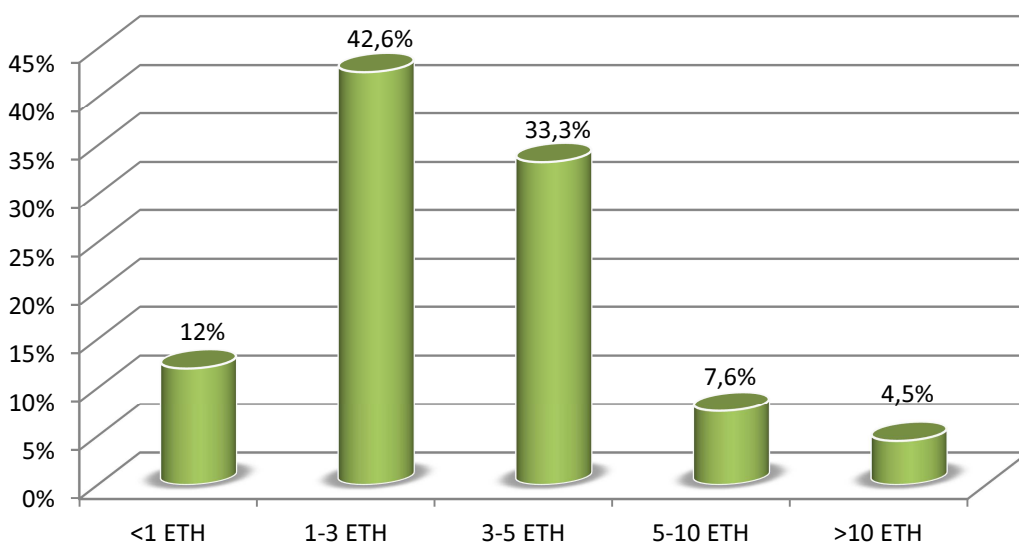

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Η διάρκεια ασφάλισης των αγροτών κυμαίνεται στο μεγαλύτερο ποσοστό στα 1-3 έτη κατά 42,6%, ακολουθούν τα 3-5 έτη με 33,3% και τέλος οι λιγότερο του 1 έτους ασφαλισμένοι έχουν ποσοστό 12%. Τα ποσοστά εκείνων που έχουν ασφάλιση πάνω από 5 έτη έχουν μικρότερα ποσοστά.

Το γεγονός αυτό δείχνει όλο και περισσότερο την επιτακτική ανάγκη για ασφάλιση τα τελευταία χρόνια λόγω των κοινωνικοοικονομικών αναταράξεων των δυο τελευταίων ετών.

Γράφημα 4.17: ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

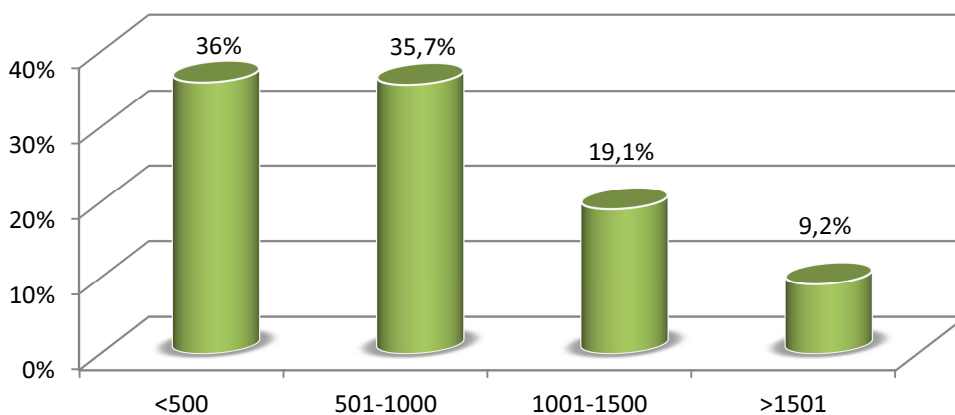

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Στο παρακάτω γράφημα γίνεται μια «σχετική» αποτύπωση του ετήσιου χρηματικού κόστους της ιδιωτικής ασφάλισης των αγροτών. Διαπιστώνεται πως η διάθεση των χρημάτων ετησίως για την πληρωμή των ασφαλιστικών τους προγραμμάτων κινείται σε λογικά επίπεδα. Έτσι στα ίδια επίπεδα τιμών βρίσκονται οι δυο πρώτες κατηγορίες ποσών που είναι κάτω των 1.000€, με ποσοστό περίπου 35% αρκετά παραπάνω του μέσου όρου της Ελλάδας.

Αυτό φανερώνει την ανάγκη των ασφαλιζομένων για ποιοτικά προγράμματα ασφάλισης.

Γράφημα 4.18: ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΟΣΑ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

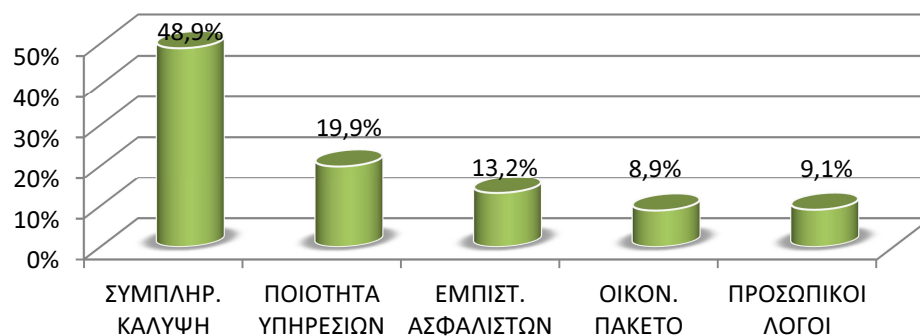

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

ΣΤ. Λόγοι που οδήγησαν τους ασφαλιζόμενους στην ιδιωτική ασφάλιση και η ικανοποίησή τους από αυτήν

Οι λόγοι για τους οποίους οι ασφαλιζόμενοι επέλεξαν τις υπηρεσίες ενός ιδιωτικού ασφαλιστικού φορέα καταγράφονται στο επόμενο διάγραμμα όπου καταγράφεται μεγάλο ποσοστό στις συμπληρωματικές καλύψεις που τους παρέχει η εταιρία με ποσοστό 48,9%. Με 19,9% ακολουθεί η ποιότητα των υπηρεσιών τους, 13,2% η εμπιστοσύνη των ασφαλιστών και με μικρότερα ποσά το οικονομικό πακέτο της εταιρίας και κάποιοι προσωπικοί λόγοι.

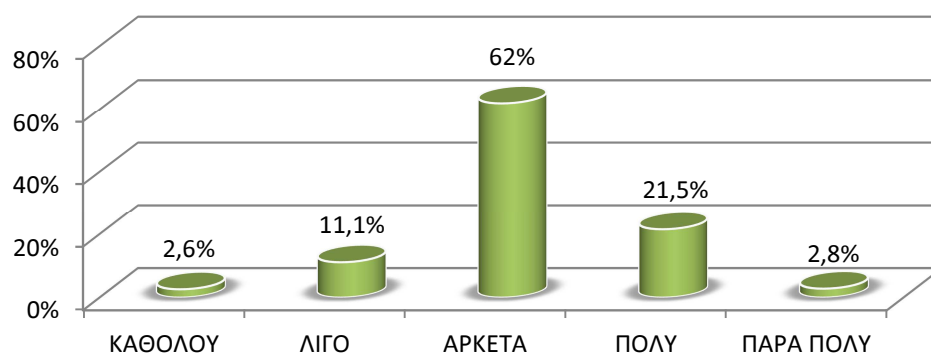
Γράφημα 4.19: ΛΟΓΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Για τον βαθμό ικανοποίησής τους από την εκάστοτε εταιρία βλέπουμε την πλειοψηφία να απαντά «αρκετά» κατά 62% και «πολύ» 21,5%. Ακολουθούν με πολύ μικρότερα ποσοστά «λίγο» και «καθόλου» το 11,1% και 2,6% αντίστοιχα ενώ «πάρα πολύ» μόλις το 2,8% που δείχνουν ότι μάλλον έχουν επηρεαστεί αρκετά οι εταιρίες από τις οικονομικές εξελίξεις και συγκυρίες των τελευταίων ετών.

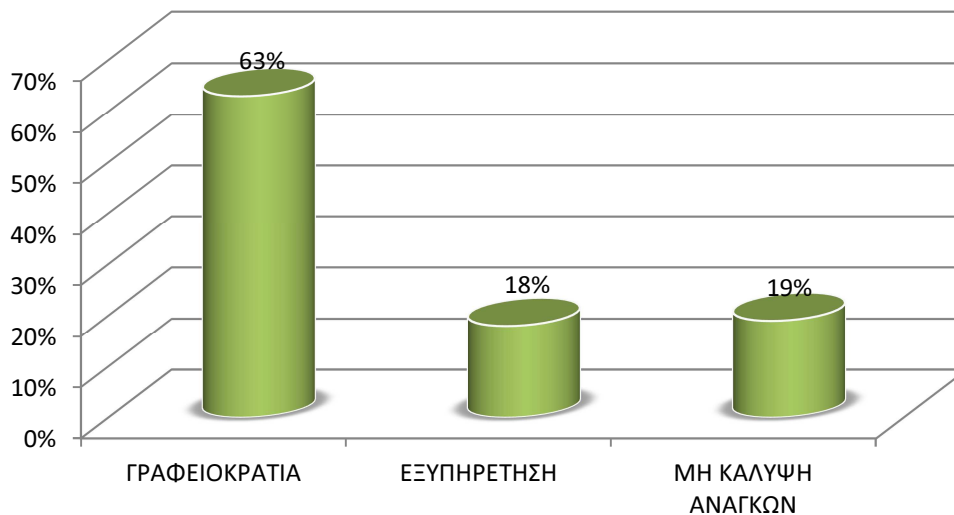
Γράφημα 4.20: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Οι λόγοι των προηγούμενων ποσοστών δυσαρέσκειας έγκειται στην γραφειοκρατία ,το οποίο δεν είναι πρόβλημα μόνο στις ιδιωτικές εταιρίες αλλά και κάθε ελληνικό οργανισμό, κατά 63% ενώ η μη κάλυψη των αναγκών και η κακή εξυπηρέτηση παίρνουν 19% και 18% αντίστοιχα

Γράφημα 4.21: ΛΟΓΟΙ ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

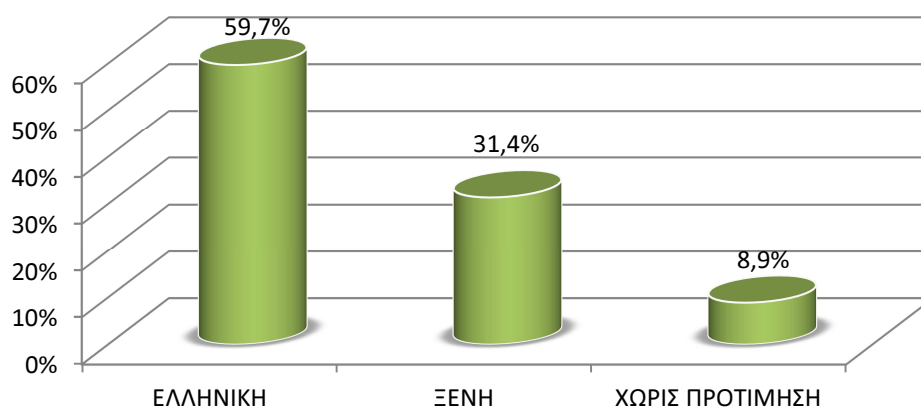

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Z. Προτιμήσεις ασφαλισμένων εθνικότητας ασφαλιστικών εταιριών, επαφή με τον ασφαλιστικό σύμβουλο, προσόντα ασφαλιστικών συμβούλων και ύπαρξη ή όχι εμπιστοσύνης απέναντι στις ελληνικές εταιρίες.

Η εικόνα της προτίμησης του πληθυσμού στις εγχώριες εταιρίες με ποσοστό 59,7% έναντι του 31,4% των ξένων, δείχνει την εμπιστοσύνη των ασφαλιζομένων στις ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες και ασφαλιστές. Εδώ είναι φανερή η συμβολή της οικονομικής κρίσης στην ανατροπή των δεδομένων για τις ξένες αγορές.

Γράφημα 4.22: ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

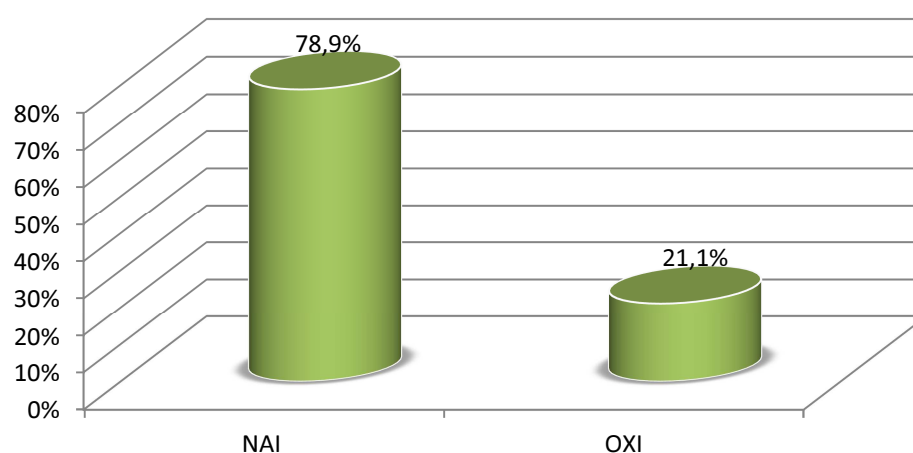
Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Ο Ασφαλιστικός & Οικονομικός Σύμβουλος είναι ο επαγγελματίας που πραγματώνει την ασφαλιστική ιδέα. Αλλά ο ρόλος του δεν είναι μόνο επαγγελματικός, είναι και κοινωνικός

Η ύπαρξη ή μη σχέσεων επαφής με τον ασφαλιστικό τους σύμβουλο παίζει σημαντικό ρόλο στην απόφαση ασφάλισης τους και αυτό φαίνεται από το 78,9% αυτών που έχουν έναντι 21,1% εκείνων που δεν έχουν.

Έτσι ο Ασφαλιστικός & Οικονομικός Σύμβουλος - σε συνεχή - επικοινωνία με το συνάνθρωπο, με επαγγελματισμό και αξιοπιστία - προωθεί την ασφαλιστική ιδέα, συμμετέχει σε έργο κοινωνικής προσφοράς και αποτελεί τη βάση ενός καλά οργανωμένου παραγωγικού συστήματος.

Γράφημα 4.23: ΥΠΑΡΞΗ ΕΠΑΦΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟ

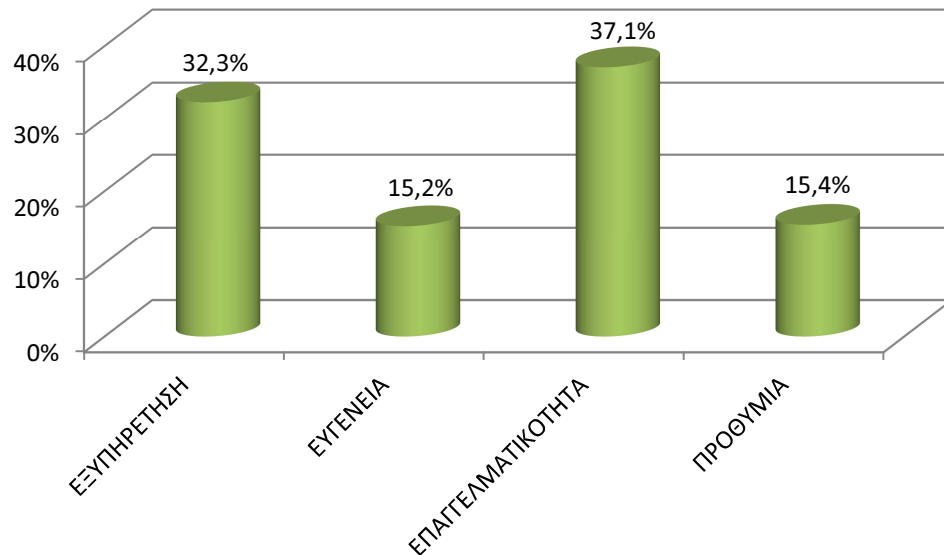

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Τα κριτήρια με τα οποία καταλήγουν στην επιλογή του ασφαλιστικού τους συμβούλου αναλύονται στο παρακάτω

γράφημα. Έχοντας το μεγαλύτερο ποσοστό στην επαγγελματικότητα του συμβούλου με 37,1%, διακρίνουμε μια φοβία των ασφαλιζομένων για τυχόν εξαπατήσεις. Ακολουθεί η εξυπηρέτηση με 32,3% και τέλος η προθυμία του και η ευγένειά τους με ανάλογα ποσά.

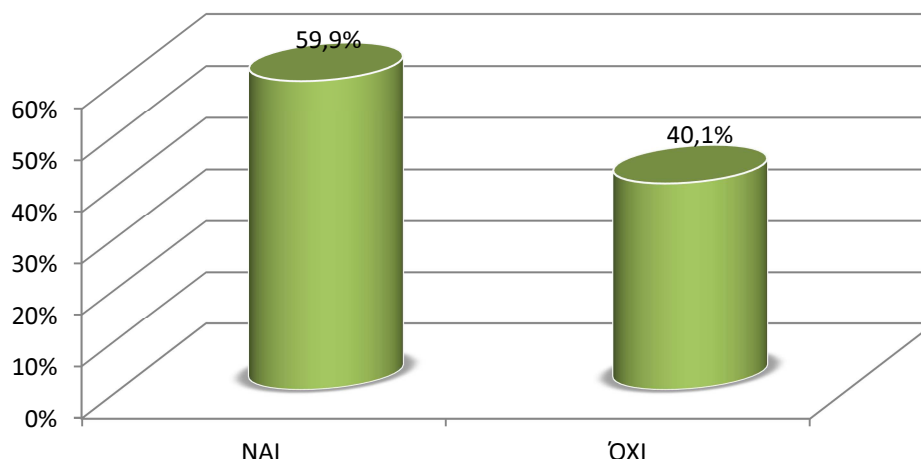
Γράφημα 4.24: ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Στην τελευταία ερώτηση για τους έχοντες ιδιωτική ασφάλιση για την φερεγγυότητα των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών παρατηρούμε πως το 59,9% έχει εμπιστοσύνη ενώ το 40,1% όχι κάτι που έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια με την εξάπλωσή τους και την μεγαλύτερη διαφημιστική καμπάνια των ιδιωτικών ασφαλιστικών φορέων.

Γράφημα 4.25: ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

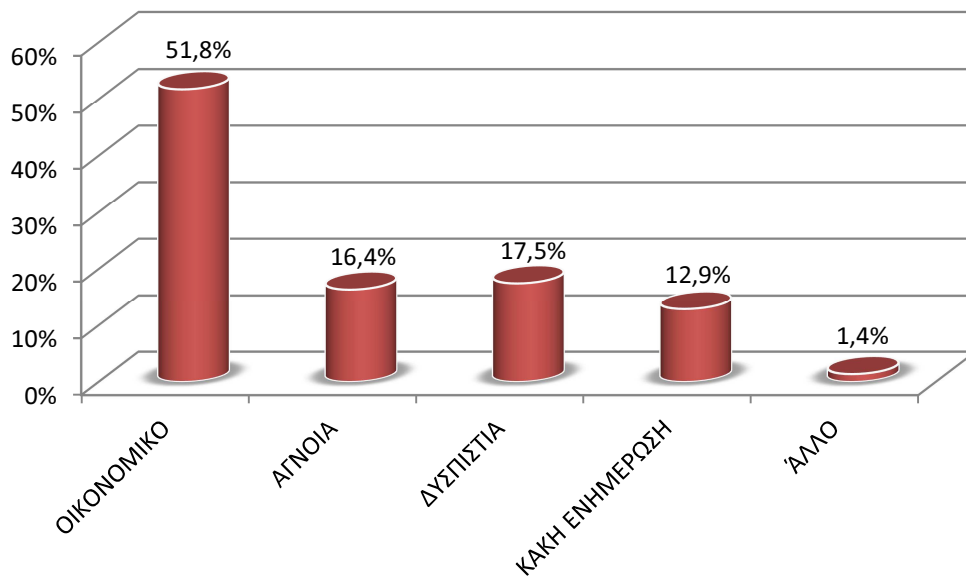
4.3.3 Τα χαρακτηριστικά για τους μη ασφαλισμένους σε ιδιωτική ασφάλιση

Ο αριθμός των αγροτών οι οποίοι δεν είναι ασφαλισμένοι και σε ιδιωτική ασφάλιση υπερτερεί και είναι 46 από τους 70 συνολικά που δόθηκαν τα ερωτηματολόγια.

Η. Λόγοι μη ασφάλισης των ερωτηθέντων σε ιδιωτική εταιρία και ύπαρξη ή μη ατυχούς γεγονότος

Οι λόγοι μη ασφάλισης σε κάποια ιδιωτική εταιρία είναι κυρίως οικονομικοί κατά 51,8% που είναι και ο πιο σημαντικός. Ακολουθεί η δυσπιστία με 17,5% και με μικρή διαφορά η άγνοια και ενημέρωση με 16,4% και 12,9% αντίστοιχα.

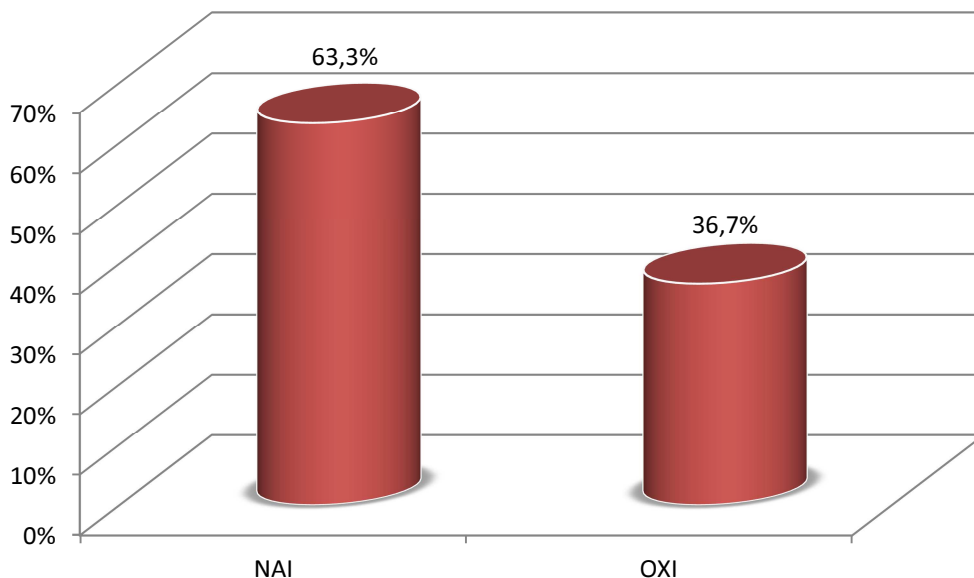
Γράφημα 4.26: ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Στην ερώτηση για την ύπαρξη κάποιου ατυχούς γεγονότος διαπιστώνουμε με ποσοστό 63,3% πως δεν υπήρξε κάποιο ατύχημα για το οποίο να μετανιώνουν για την μη ασφάλισή τους σε κάποια ιδιωτική εταιρία. Αντίθετα το 36,7% είχε κάποιο ατυχές γεγονός για το οποίο θα μπορούσαν να είχαν κάνει κάποια ασφάλιση.

Γράφημα 4.27: ΥΠΑΡΞΗ ΑΤΥΧΟΥΣ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ

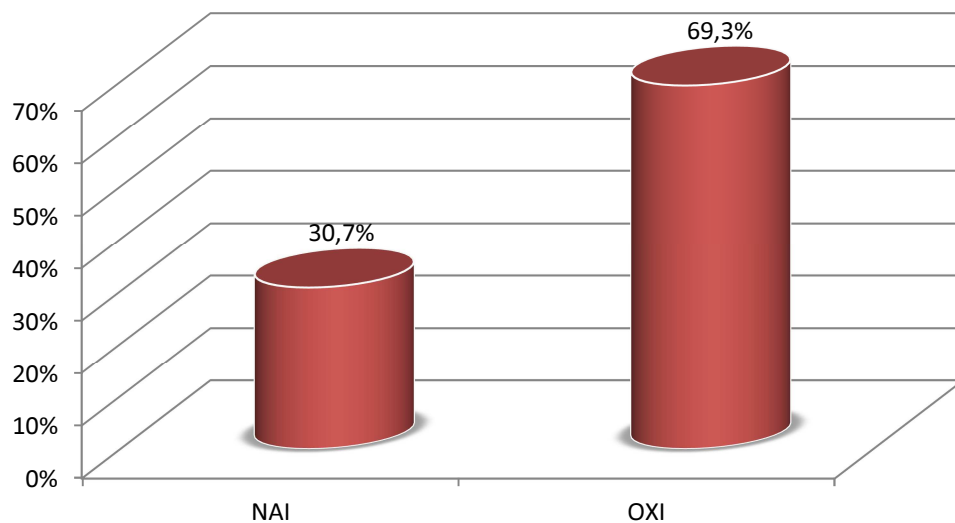

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Θ. Ύπαρξη πρωτοβουλίας των ερωτηθέντων για επαφή με ασφαλιστικό σύμβουλο, βαθμός γνώσης ασφαλιστικών εταιριών και προτιμήσεις ασφαλιστικών προγραμμάτων

Η πλειοψηφία των αγροτών της περιοχής με 69,3% δεν είχε προσπαθήσει να έρθει σε επαφή με κάποιον ασφαλιστικό σύμβουλο. Αυτό δείχνει την χαμηλή ενημέρωσή τους σε αντίθεση με το 30,7% που είχαν κάποια επαφή

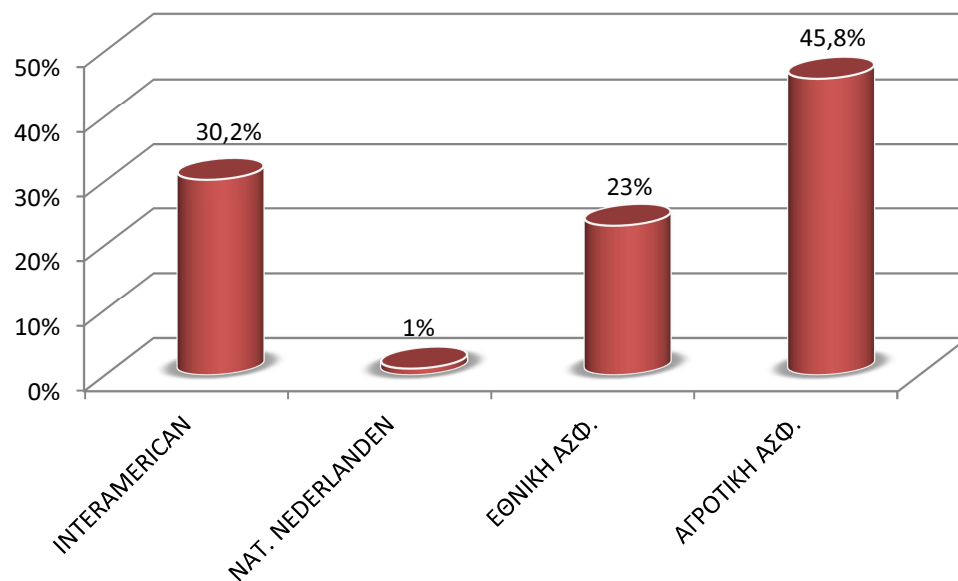
Γράφημα 4.28: ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΓΙΑ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Οι γνώσεις τους γύρω από τις ασφαλιστικές εταιρίες αφορά κυρίως τις εγχώριες εταιρίες σε ποσοστά 45,8% για την Αγροτική, 30,2% για την Interamerican και 23% για την Εθνική.

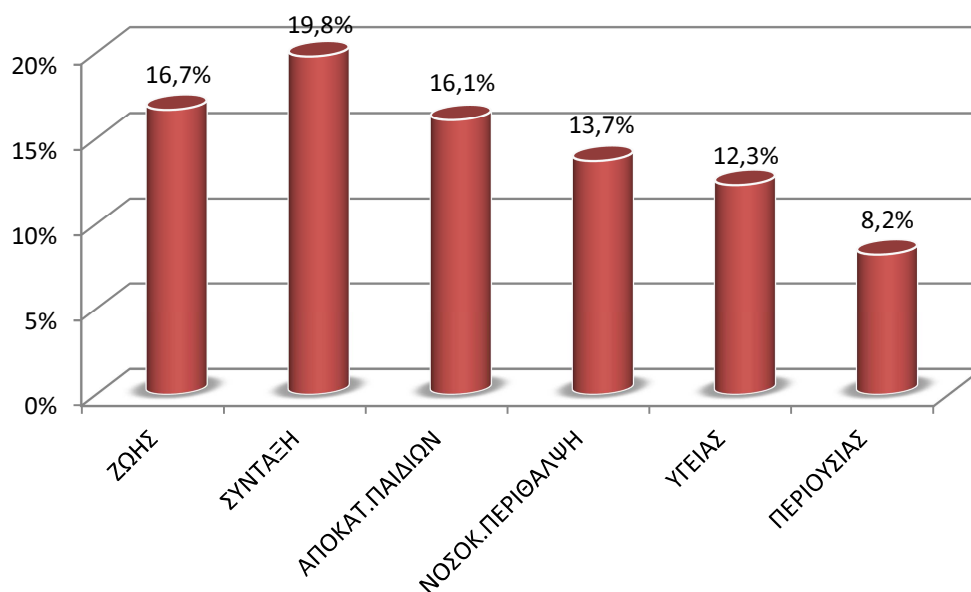
Γράφημα 4.29: ΓΝΩΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Τα ποσοστά των προτιμήσεων τους για τα ασφαλιστικά προγράμματα είναι παραπλήσια. Διαφέρει ωστόσο το συνταξιοδοτικό με 19,8% το οποίο αποδεικνύει την ανασφάλεια που νιώθουν όσο περνούν τα χρόνια. Ακολουθούν με ελάχιστη διαφορά τα προγράμματα ζωής και αποκατάστασης παιδιών με 16,7% και 16,1% αντίστοιχα, νοσοκομειακής περίθαλψης και υγείας με 13,7% και 12,3% αντίστοιχα και μικρότερα ποσοστά για ασφάλειες περιουσίας, επενδυτικά και συμπληρωματικές παροχές.

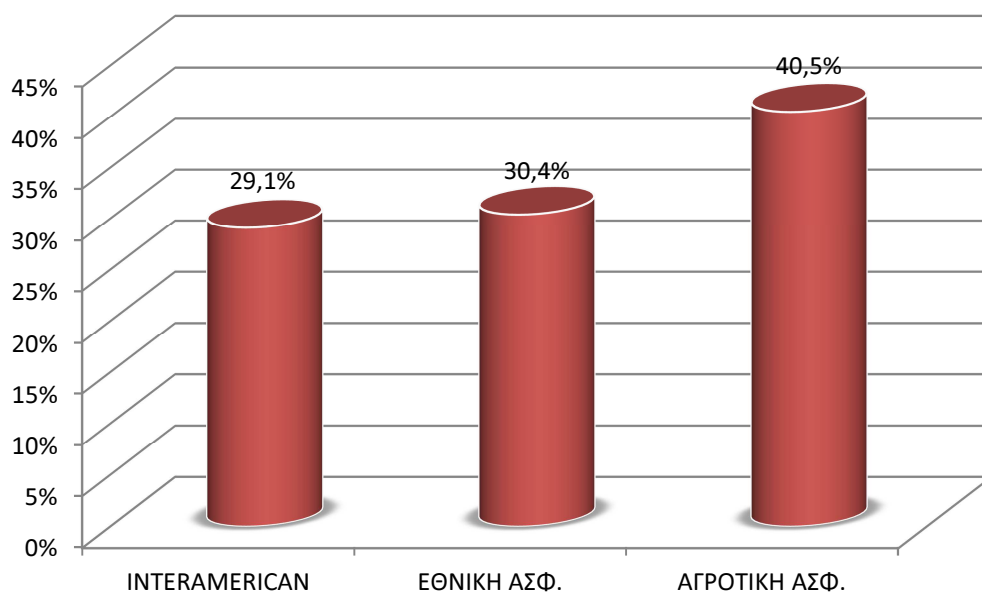
Γράφημα 4.30: ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

Τέλος, η προτίμηση των περισσότερων αγροτών σε ασφαλιστική εταιρία είναι η πιο γνωστή για την ενασχόληση της σε ασφαλιστικά προγράμματα που τους αφορούν και είναι η Αγροτική Ασφαλιστική με 40,5% και ακολουθούν η Εθνική και Interamerican με 30,4% και 19,1% αντίστοιχα.

Γράφημα 4.31: ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Πηγή: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων έρευνας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σήμερα, η έννοια "ασφάλεια" έχει αποκτήσει μια πολύ πιο ουσιαστική σημασία από κάθε άλλη φορά. Δεν είναι κάτι το γενικό και αόριστο για τους πολλούς ούτε ένα προνόμιο για τους λίγους.

Στην εποχή μας, οι περισσότεροι ξέρουν -και χρειάζονται- Τα οφέλη μιας ιδιωτικής κάλυψης και η "ασφάλεια" κάποιων άλλων εποχών λέγεται με το σωστό της όνομα, Ασφάλιση.

Ήταν φυσικό, αφού η ζωή μας άρχισε να αποκτά πιο συστηματικά πλαίσια, να οργανώνεται μεθοδικά και να προστατεύεται αποτελεσματικά. Τώρα τίποτα δεν αφήνεται στην τύχη και πολύ περισσότερο η ίδια η ανθρώπινη ζωή.

Έτσι ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης -που μεταφράζεται παγκόσμια σε αυξημένη προστασία, αξιοπιστία και σωστή εξυπηρέτηση- παίρνει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα και στην Ελλάδα.

Είναι πια κοινή συνείδηση ότι ξεκινώντας από την ίδια μας τη ζωή και προχωρώντας σε όλα όσα την περιβάλλουν -οικογένεια, εργασία, ιδιοκτησία, αποταμίευση- η Ιδιωτική Ασφάλιση είναι η ολοκληρωμένη λύση για οτιδήποτε αναπάντεχο.

Γιατί είτε συμπληρώνει θεαματικά την δημόσια ασφάλιση, είτε σε πολλές περιπτώσεις, είναι η μόνη επιλογή.

Έτσι στις μέρες μας η Ιδιωτική Ασφάλιση βρίσκεται διαρκώς σε δημιουργική δράση. Οι πολυσύνθετες ανθρώπινες ασχολίες και ανάγκες απαιτούν όλο και πιο εξειδικευμένα ασφαλιστικά προγράμματα. Η βελτίωση του εισοδήματος δεν "απαγορεύει" πια τη δαπάνη για ιδιωτική ασφαλιστική προστασία, αλλά και η ατομική λογική καταλαβαίνει πολύ καλύτερα ότι μια Ιδιωτική Ασφάλιση δεν είναι πολυτέλεια αλλά επένδυση ζωής.

Άλλωστε, τα ασφαλιστικά προγράμματα έχουν πλέον μεγάλη ευελιξία ώστε να προσαρμόζονται στα "μέτρα" του καθένα και να του δίνουν την πρακτική δυνατότητα να επιλέξει τη μορφή κάλυψης που επιθυμεί σύμφωνα με τις οικονομικές του δυνατότητες.

Είναι ακόμα σημαντικό ότι πολλοί είναι εκείνοι που δεν μένουν σε μία μόνο ασφάλιση αλλά συνδυάζουν περισσότερα προγράμματα - ειδικά στον τομέα των ασφαλειών Ζωής και

Υγείας - για να αντιμετωπίσουν σφαιρικά τις αυξημένες απαιτήσεις.

Για να διασφαλίσουν ότι ακόμα και στις "δύσκολες ώρες" αυτοί και οι οικογένειες τους θα μπορούν να διατηρήσουν την ποιότητα ζωής που τους αρμόζει

Ως τελικό συμπέρασμα αυτής της διερεύνησης του αγροτικού πληθυσμού του Δήμου Δαφνουσίων βάση των ποσοστών που διαμορφώθηκαν κατά την έρευνα, έναντι του θεσμού της ιδιωτικής ασφάλισης, διαπιστώνονται τα εξής :

- Η εμπιστοσύνη που δείχνουν οι αγρότες οι οποίοι δεν έχουν ακόμη κάποια ιδιωτική ασφάλιση, απέναντι στους κοινωνικούς φορείς ασφάλισης που είναι ασφαλισμένοι.
- Το διαθέσιμο ποσό για την ασφάλισή τους που κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά τα 1.000€, είναι ανάλογο με τον μέσο όρο των ετήσιων απολαβών τους που κυμαίνεται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό του από 10.000-30.000€ περίπου.
- Η σχεδόν απόλυτη προτίμηση και εμπιστοσύνη των αγροτών στην κοινωνική ασφάλιση του Ο.Γ.Α. και η παράλληλη δυσαρέσκειά τους από την μη κάλυψη των αναγκών τους από τον κοινωνικό τους φορέα.
- Μεγάλη πρωτοβουλία στις αποφάσεις τους για την ασφάλισή τους όπως επίσης και η επιρροή τους από συγγενικά πρόσωπα αλλά και ασφαλιστικούς πράκτορες.
- Προτίμηση των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων, ζωής και αποκατάστασης παιδιών βάζοντάς τα σε προτεραιότητα για την εξασφάλισή τους, αφήνοντας πίσω επενδυτικά και περιουσίας.
- Μεγαλύτερη εμπιστοσύνη απέναντι στις Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες παρόλο την αυξημένη γραφειοκρατία που αντιμετωπίζουν.

Είναι ανάγκη λοιπόν, με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα στο Δήμο Δαφνουσίων, οι μη ασφαλισμένοι σε ιδιωτικές εταιρίες να πάρουν όχι μόνο πρωτοβουλίες αλλά ταυτόχρονα να ενδιαφερθούν να ενημερωθούν και τελικά να πειστούν για την αποτελεσματικότητα των ιδιωτικών ασφαλιστικών προγραμμάτων και τα οφέλη τους.

Από τη μεριά τους οι αγρότες που είναι ήδη ασφαλισμένοι σε κάποια ιδιωτική εταιρία θα πρέπει να είναι σε συνεχή αναζήτηση νέων ασφαλιστικών προγραμμάτων και επαφή με τον ασφαλιστικό τους σύμβουλο ώστε να ενημερώνονται και να προσαρμόζουν την ασφάλισή τους στις ανάγκες της ζωής τους κάθε στιγμή.

Παράλληλα βέβαια και οι ίδιες οι ασφαλιστικές εταιρίες να μην επαναπαύονται αλλά να ενημερώσουν το κοινό της περιοχής, να δημιουργήσουν και να προσαρμόσουν κατάλληλα και άλλα προγράμματα καθώς και να επεκτείνουν τις ασφαλιστικές παροχές τους.

Επίσης η σωστή διαφήμιση και προώθηση των προϊόντων των μικρομεσαίων εταιριών, με στόχο την αποκέντρωση των μονοπωλίων, σε συνδυασμό με την σωστή εκπαίδευση και κατανόηση των αναγκών του αγροτικού πληθυσμού, θα επιτευχθεί μια υγιής και εφάμιλλη ανταγωνιστική ανάπτυξη και φυσικά καλύτερες παροχές σε όφελος των ασφαλιζομένων.

Με αυτόν τον τρόπο θα υπάρξει ικανοποίηση όλων των πλευρών και δυναμική εξέλιξη στον τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΒΙΒΛΙΑ

Δούκας, Σ. (1988). *Ιδιωτική Ασφάλιση*. Αθήνα: Προμηθευτής.

Μιλτιάδης, Ν. (2003). *Εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση*. Αθήνα: Financial Forum.

2. ΑΡΘΡΑ

Κατσαράς, Α. (2008, 14 Ιουλίου). Νέες προκλήσεις για την ασφαλιστική αγορά. *Εξπρές*. Ανακτήθηκε 19 Σεπτεμβρίου, 2009, από: http://www.express.gr/afieroma/asfaleies_2008/51775oz_2008071451775.php3

Καραχάλιος, Γ. (2009, 18 Ιανουαρίου). *Ιδιωτική Ασφάλιση*. Δημοσιεύτηκε στο www.onned.gr/dialogos/?p=714

3. ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Σιώκη, Α. (2000). *Ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Το προφίλ του καστοριανού γεωργού ασφαλιζόμενου και η στάση του απέναντι σε αυτή*. Μη εκδεδομένη πτυχιακή εργασία, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, [χ.τ.].

Παπαντωνίου, Ε. Ουζούνης, Γ. Παπαδόπουλος, Γ. (1996). *Ο θεσμός των Ασφαλειών στην Ελλάδα. Το προφίλ του Έλληνα ασφαλιζόμενου και η στάση του προς την ιδιωτική ασφάλιση*. Μη εκδεδομένη πτυχιακή εργασία, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, [χ.τ.].

4. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: Ετήσιες Στατιστικές Εκθέσεις. Ανακτήθηκε 4 Οκτωβρίου, 2009, από www.eaee.gr.

Δήμος Δαφνουσίων. Ανακτήθηκε 21 Ιανουαρίου, 2009, από www.dafnousion.gr.

Ημερήσια οικονομική εφημερίδα Εξπρές. Ανακτήθηκε 27 Σεπτεμβρίου, 2009, από www.express.gr.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε στο πλαίσιο εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας με θέμα «Ο Θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Το προφίλ του Έλληνα αγρότη και η στάση του απέναντι σε αυτήν(Δήμου Δαφνουσίων)».

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού ικανοποίησης των ασφαλισμένων αγροτών σε ιδιωτικό φορέα ασφάλισης και το πώς αυτή τους επηρεάζει.

Οι απαντήσεις που θα δοθούν θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ακαδημαϊκούς σκοπούς και θα διατηρηθεί απόλυτη ανωνυμία. Παρακαλείστε λοιπόν να απαντήσετε ελεύθερα και με ειλικρίνεια.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τον χρόνο που διαθέσατε και για την πολύτιμη βοήθειά σας.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΘΕΜΑ: ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

A. Γενικά στοιχεία

1. Φύλο

- α) Άντρας
- β) Γυναίκα

2. Πότε γεννηθήκατε;

3. Οικογενειακή κατάσταση

- α) Άγαμος /η
- β) Παντρεμένος /η
- γ) Διαζευγμένος /η
- δ) Χοίρος /α

4. Αριθμός μελών νοικοκυριού;

5. Μορφωτικό επίπεδο

- α) Αγράμματος
- β) Δημοτικό
- γ) Γυμνάσιο
- δ) Λύκειο
- ε) ΙΕΚ
- στ) Γεωργική σχολή
- ζ) Ανώτατη εκπαίδευση (Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ)
- η) Άλλο(προσδιορίστε)

6. Ετήσιο εισόδημα

- α) < 5.000 €
- β) 5.001 - 10.000 €
- γ) 10.001 – 30.000€
- δ) > 30.001 €

7. Κύρια απασχόληση (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Γεωργός
- β) Κτηνοτρόφος
- γ) Άλλο (προσδιορίστε)

8. Τόπος μόνιμης κατοικίας : δημοτικό διαμέρισμα.....

B. Εντοπισμός του φορέα κοινωνικής ασφάλισης των ερωτηθέντων και ικανοποίηση ή δυσαρέσκειά τους από αυτόν

9. Σε ποιον από τους παρακάτω φορείς κοινωνικής ασφάλισης είστε ασφαλισμένος /η; (Μία απάντηση)

- α) Ο.Γ.Α.
- β) Ι.Κ.Α.

- γ) Τ.Σ.Α.
- δ) Τ.Ε.Β.Ε.
- ε) Δημόσιο
- στ) Άλλο (προσδιορίστε)

10. Είστε ευχαριστημένος από την εξυπηρέτηση του ασφαλιστικού σας φορέα;

- α) Καθόλου
- β) Λίγο
- γ) Αρκετά
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

11. Αν έχετε απαντήσει καθόλου ή λίγο στην προηγούμενη ερώτηση, τότε ποιος είναι ο λόγος για αυτό; (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Γραφειοκρατία
- β) Δεν υπάρχει εξυπηρέτηση
- γ) Μη κάλυψη πραγματικών αναγκών μου
- δ) Άλλο (προσδιορίστε)

Γ. Ο ρόλος της πρωτοβουλίας των ασφαλιζόμενων στην επιλογή ασφαλιστικής εταιρίας και η πηγή ενημέρωσής τους

12. Είστε ασφαλισμένος και σε κάποια ιδιωτική εταιρία;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

Αν απαντήσατε “Όχι” πηγαίνετε στην ενότητα (Η) αν “Ναι” συνεχίστε.

13. Η ασφάλιση και σε ιδιωτική εταιρία έγινε με δική σας πρωτοβουλία;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν Γνωρίζω/Δεν απαντώ

14. Από ποιον είχατε ενημερωθεί; (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Από συγγενή
- β) Από φίλο
- γ) Από ασφαλιστή
- δ) Από την τηλεόραση
- ε) Άλλο (προσδιορίστε)

Δ. Πρώτη αντίδραση των ασφαλιζόμενων για την ιδιωτική ασφάλιση και επιλογή ασφαλιστικού προγράμματος

15. Πως αντιδράσατε την πρώτη φορά που ακούσατε για το ρόλο της ιδιωτικής ασφάλισης (Μια απάντηση)

- α) Με αποδοχή
- β) Με άρνηση
- γ) Με περιέργεια
- δ) Με δυσπιστία

16. Σε ποια ασφαλιστικά προγράμματα είστε ασφαλισμένος (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Πρόγραμμα ασφάλισης ζωής
- β) Πρόγραμμα συνταξιοδοτικό
- γ) Πρόγραμμα αποκατάστασης παιδιών
- δ) Πρόγραμμα νοσοκομειακής περίθαλψης
- ε) Προγράμματα ασφαλίσεων υγείας
- στ) Γενικές ασφαλίσεις περιούσιας
- ζ) Ασφαλιστικά-επενδυτικά προγράμματα
- η) Συμπληρωματικές παροχές (αναπλήρωση εισοδήματος, ολικής & μερικής ανικανότητας, προσωπικών ατυχημάτων)

Ε. Επιλογή εταιρίας από τους ασφαλιζόμενους, διάρκεια ιδιωτικής ασφάλισης, και διάθεση χρηματικού ποσού

17. Σε ποιες από τις παρακάτω εταιρίες είστε ασφαλισμένος /η; (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Interamerican
- β) Nationale Nederlanden
- γ) Εθνική Ασφαλιστική
- δ) Αγροτική Ασφαλιστική
- ε) Ασπίς Πρόνοια
- στ) Άλλη (προσδιορίστε)

18. Πόσα χρόνια είστε ασφαλισμένος /η;

- α) < 1
- β) 1 – 3
- γ) 3 – 5
- δ) 5 -10
- ε) > 10

19. Πόσα χρήματα διαθέτετε ετησίως για ασφάλιση;

- α) < 500
- β) 501 – 1000
- γ) 1001 – 1500
- δ) >1 501

ΣΤ. Λόγοι που οδήγησαν τους ασφαλιζόμενους στην ιδιωτική ασφάλιση και η ικανοποίησή τους από αυτήν

20. Ποιος από τους παρακάτω λόγους σας οδήγησε να ασφαλιστείτε σε μια ιδιωτική εταιρία;(Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Η προσφορά συμπληρωματικής κάλυψης σε σχέση με την κοινωνική
- β) Η ποιότητα των υπηρεσιών
- γ) Η εμπιστοσύνη που προέρχεται από την επαφή με τους ασφαλιστές
- δ) Το οικονομικό πακέτο της εταιρίας
- ε) Προσωπικοί λόγοι
- στ) Άλλο (προσδιορίστε)

21. Είστε ευχαριστημένος από την εξυπηρέτηση που

σας παρέχει η εταιρία στην οποία είστε ασφαλισμένος /η;

- α) Καθόλου
- β) Λίγο
- γ) Αρκετά
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

22. Εάν έχετε απαντήσει “καθόλου” ή “λίγο” στην προηγούμενη ερώτηση, τότε ποιοι είναι οι λόγοι για αυτή σας την δυσαρέσκεια; (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Γραφειοκρατία
- β) Δεν υπάρχει εξυπηρέτηση
- γ) Μη κάλυψη πραγματικών αναγκών μου
- δ) Άλλο (προσδιορίστε)

Z. Προτιμήσεις των ασφαλισμένων σχετικά με την εθνικότητα της ασφαλιστικής εταιρίας, την επαφή με τον ασφαλιστικό σύμβουλο, τα προσόντα των ασφαλιστικών συμβούλων και την ύπαρξη ή όχι εμπιστοσύνης απέναντι στις ελληνικές εταιρίες

23. Ποια η προτίμηση σας σχετικά με την εθνικότητα της ασφαλιστικής εταιρίας που επιλέξατε να είστε ασφαλισμένος;

- α) Ελληνική
- β) Ξένη
- γ) Δεν έχω ιδιαίτερη προτίμηση

24. Έχετε επαφή με τον ασφαλιστικό σας σύμβουλο;

- α) Ναι
- β) Όχι

25. Ποιο από τα παρακάτω χαρακτηριστικά πιστεύετε ότι πρέπει να έχει σαν κύριο προσόν ένας ασφαλιστικός σύμβουλος; (Μια απάντηση)

- α) Εξυπηρέτηση
- β) Ευγένεια
- γ) Επαγγελματικότητα
- δ) Προθυμία
- ε) Άλλο (προσδιορίστε)

26. Έχετε εμπιστοσύνη στην φερεγγυότητα των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν γνωρίζω /Δεν απαντώ

H. Λόγοι μη ασφάλισης των ερωτηθέντων σε ιδιωτική εταιρεία

και ύπαρξη ή μη ατυχούς γεγονότος

27. Έχετε ενημερωθεί ποτέ γύρω από το θέμα της ιδιωτικής ασφάλισης;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

28. Για ποιους λόγους μέχρι τώρα δεν έχετε κάνει ιδιωτική ασφάλιση; (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Οικονομικό
- β) Άγνοια
- γ) Δυσπιστία
- δ) Κακή ενημέρωση
- ε) Άλλος (προσδιορίστε)

29. Υπήρξε κάποιο άτυχες γεγονός για το οποίο είπατε «γιατί να μην είχα ασφαλιστεί σε κάποια ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία»;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

Θ. Ύπαρξη πρωτοβουλίας των ερωτηθέντων για επαφή με ασφαλιστικό σύμβολο, βαθμός γνώσης ασφαλιστικών εταιριών, προτίμηση ασφαλιστικών προγραμμάτων

30. Ενδιαφερθήκατε ποτέ από δική σας πρωτοβουλία να έρθετε σε επαφή με κάποιο ασφαλιστικό σύμβολο ώστε να ενημερωθείτε για την ιδιωτική ασφάλεια;

- α) Ναι
- β) Όχι
- γ) Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

31. Ποια από τις παρακάτω ασφαλιστικές εταιρίες σας είναι περισσότερο γνωστή;

- α) Interamerican
- β) Nationale Nederlanden
- γ) Εθνική Ασφαλιστική
- δ) Αγροτική Ασφαλιστική
- ε) Ασπίς Πρόνοια
- στ) Άλλη (προσδιορίστε)

32. Αν σας δινόταν η ευκαιρία να κάνετε μια ιδιωτική ασφάλιση σε ποια από τα παρακάτω προγράμματα θα ασφαλιζόσασταν; (Μπορείτε να δώσετε παραπάνω από μια απαντήσεις)

- α) Πρόγραμμα ασφάλισης ζωής
- β) Πρόγραμμα συνταξιοδοτικό
- γ) Πρόγραμμα αποκατάστασης παιδιών
- δ) Πρόγραμμα νοσοκομειακής περίθαλψης
- ε) Προγράμματα ασφαλίσεων υγείας
- στ) Γενικές ασφαλίσεις περιούσιας
- ζ) Ασφαλιστικά-επενδυτικά προγράμματα

η) Συμπληρωματικές παροχές (αναπλήρωση εισοδήματος, ολικής & μερικής ανικανότητας, προσωπικών ατυχημάτων)

33. Αν αποφασίζατε να ασφαλιστείτε ποια από τις παρακάτω εταιρίες θα διαλέγατε; (Μία απάντηση)

- α) Interamerican
- β) Nationale Nederlanden
- γ) Εθνική Ασφαλιστική
- δ) Αγροτική Ασφαλιστική
- ε) Ασπίς Πρόνοια
- στ) Άλλη (προσδιορίστε)